

VITRALII

LUMINI ȘI UMBRE

Publicație editată de Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în
Retragere din Serviciul Român de Informații

DIRECTOR: Col. (r) Filip Teodorescu

Contact:

București, str. Toamnei nr. 37, sector 2

Tel.: (0040)-21-2119957

acmrr.bucuresti@acmrr-sri.ro

www.acmrr-sri.ro

©ACMRR-SRI

București 2014-2015

ISSN 2067-2896

„VITRALII – LUMINI ȘI UMBRE”

Consultanți științifici

Acad. Dinu C. Giurescu
Prof. univ. dr. Ioan Scurtu
Prof. univ. dr. Corvin Lupu
Dr. ist. Alex Mihai Stoenescu
Conf. univ. dr. Aurel V. David

Colegiul de redacție

Redactor șef: Gl. bg.(r) prof. univ. dr. Cristian Troncotă

Redactor șef adjunct: Paul Carpen

Secretar de redacție: Gl. bg. (r) Maria Ilie

Membri:
Gl. mr. (r) Dumitru Bădescu
Col. (r) Mihai Constantinescu
Col. (r) Hagop Hairabetian
Gl. mr.(r) Marin Ioniță
Gl. bg. (r) Nechifor Ignat
Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul materialelor publicate revine exclusiv autorilor acestora. Opiniile și punctele de vedere exprimate de autori în cuprinsul revistei pot să nu corespundă integral cu cele ale ACMRR-SRI. Reproducerea sub orice formă a conținutului acestei publicații este permisă cu menționarea sursei și a autorului. Manuscrisele nepublicate nu se restituie.

C U P R I N S

<i>Mesajul domnului GEORGE CRISTIAN MAIOR, directorul Serviciului Român de Informații, adresat corpului rezerviștilor cu prilejul Zilei Naționale a României</i>	9
<u>Editorial</u>	
Adevăruri necesare	11
<u>Noapte de decembrie</u>	
• „În decembrie 1989 – și după – s-au făcut generali pe minciună și cadavre”	17
<i>Interviu cu col. (r) Gheorghe Răbăcel, fost șef de stat major al Școlii de Ofițeri a M.I., consemnat de col. (r) Grigore Predișor</i>	
• Decembrie 1989: aspecte inedite din Timișoara	25
<i>Gl. bg. (r) Nicolae Flore</i>	
• Jurnalul evenimentelor din decembrie 1989 văzute din sediul central al Ministerului de Interne	29
<i>Col. (r) Alexandru Hasnaș</i>	
• Remember: întru gloria eternă a eroilor noștri căzuți la Sibiu, în decembrie 1989	39
<i>Col. (r) Nicolae Tudosoiu</i>	
• Mărturia unui fost procuror, martor și participant: Sibiu, 21-22 decembrie 1989	42
<i>Av. Nicolae Ucă</i>	
• O discuție particulară	48
<i>Col. (r) Nicolae Tudosoiu</i>	
• Decembrie 1989: „turiști” și „teroriști” sovietici în județul Olt	53
<i>Col. (r) Ioan Untaru</i>	
• La Craiova, respectul reciproc a prevenit incidente tragice	56
<i>Col. (r) Ioan Untaru</i>	
<u>Memorie profesională</u>	
• Diviziunea Apărarea Constituției: maturizare anevoioasă	59
<i>Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu</i>	
• Începuturile relaționării externe a Serviciului Român de Informații ...	67

<i>Gl. mr. (r) Dumitru Bădescu</i>	
• Atentate prevenite, eroi neștiuți	73
<i>Alin Covaciu</i>	
• Amiralul fără caracter	
<i>Col. (r) Ioan Burdulea</i>	81
• Și spionilor le place fotbalul	
<i>Gl. bg (r) Damaschin Cozma</i>	85
• Din amintirile unui filor	
<i>Gl. bg. (r) Vasile Coifescu</i>	90
<u>Pentru cine bat clopotele</u>	
• Delictul de a fi fost ofițer de informații în perioada cEAUȘISTĂ	
<i>Col. (r) Ștefan CEAUȘESCU TĂTULESCU</i>	93
• Doar CEDO a făcut dreptate	
<i>Col. (r) Aurel Mihalcea</i>	104
• „Deconspirarea” Securității în cifre	
<i>Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu</i>	111
<u>Atitudini</u>	
• O dramă hamletiană... inversă	
<i>Col. (r) Hagop Hairabetian</i>	121
• Note de telespectator	
<u>În sprijinul culturii de securitate</u>	124
• Note de lectură	
• Simpozioane, dezbateri	127
<u>Pagini literare</u>	129
Col. (r) Alexandru Ene, Col. (r) ing. Traian Ularu	
<u>Din activitatea ACMRR-SRI</u>	131
• <i>Prezenți în viața și cultura cetății.....</i>	137
• <i>Vitralii- Prezență și ecouri</i>	140
	141

**MESAJUL DOMNULUI GEORGE CRISTIAN MAIOR, DIRECTORUL
SERVICIULUI ROMAN DE INFORMAȚII, ADRESAT CORPULUI
REZERVIȘTILOR CU PRILEJUL ZILEI NAȚIONALE A ROMÂNIEI**

Doamnelor și domnilor,

Puțini ani ne mai despart de celebrarea centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. Pe atunci, regele Ferdinand îi îndemna pe toți românii să privească cu încredere în viitor, „căci temeliile sunt puternice, bazate pe principii democratice ce sunt o garanție pentru dezvoltarea firească a unei vieți sănătoase”. Continuând, suveranul atrăgea atenția că, „deși Unirea tuturor românilor a reprezentat o necesitate istorică înțeleasă de toate inimile, totuși destinul a avut nevoie de instrumentele lui: oameni care au ținut sus steagul idealului național, i-au întărit voința, i-au oțelit brațul, pentru ca, în ciuda tuturor vijeliilor epocii, corabia românității să ajungă la țărnuțul dorit”.

Și astăzi, ca și acum aproape un secol, România are la fel de mare nevoie de oameni care să servească idealului național. Iar dacă atunci, indispensabil pentru protejarea și promovarea intereselor naționale era „brațul oțelit”, astăzi, mai mult ca oricând, acesta trebuie să fie dublat de forța cunoașterii, de vederea cea limpede, de capacitatea de a scruta apele tulburi și a identifica cursul cel mai bun pentru a aduce țara la un port liniștit. Este o sarcină pe cât de importantă, pe atât de dificilă, care revine în mare parte lucrătorilor cu informația, aceia care veghează permanent și contribuie atât la cartografierea pericolelor cu care se intersectează destinele țării noastre, cât și la buna funcționare a instrumentelor de navigație ale „corabiei românității”.

În lumina acumulărilor din ultimii ani, pot să mă declar încrezător în viitor. Cunoaștem cu toții testele dure de stres la care au fost supuse nu doar România, ci și comunitatea profesională din care ați făcut și continuați să faceți parte și dumneavoastră, iar rezultatele sunt îmbucurătoare. În anul 2014,

Serviciul Român de Informații s-a arătat națiunii ca o instituție matură, angajată, adaptată cerințelor mediului actual de securitate, capabilă să acționeze inclusiv pe paliere dintre cele mai avansate din punct de vedere tehnologic pentru siguranța proprie, a aliaților săi, a statelor dedicate valorilor democrației. Ca dovadă a conștientizării contribuției noastre reale la liniștea acestora nu mai stau doar aprecierile partenerilor, ci și procentele excelente ale încrederii publice în Serviciul Român de Informații, care acum este stabilă și consolidată. Fără îndoială, rezultatele de astăzi nu ar fi fost posibile fără eforturile pe care le-ați depus și dumneavoastră de-a lungul acestui sfert de secol de existență a Serviciului și cărora le-am dedicat un studiu aprofundat, o Monografie a istoriei instituționale pe care am speranța că o veți aprecia.

Încrederea cu care ne investesc compatrioții, beneficiari finali ai eforturilor noastre, nu poate decât să ne oblige. Va fi nevoie de și mai multă implicare pe viitor, astfel încât, în pofida pericolelor care vor veni, să putem reafirma la fiecare Zi Națională viitoare faptul că nu ne-am lovit de surprize strategice, că decidenții au fost susținuți de toată cunoașterea necesară acțiunii înțelepte, că am asigurat condițiile pentru ca românii să își urmeze în siguranță țelurile și pasiunile, ferm integrați în familia democrațiilor euro-atlantice. Este o invitație pe care v-o adresez deopotrivă dumneavoastră, depozitarii unei experiențe pe care nu o poate suplini niciun demers educațional teoretic, de a contribui la mentoratul mai tinerilor noștri colegi și la consolidarea culturii de securitate în rândul publicului, în acord cu viziunea și strategia Serviciului pe acest plan.

Având convingerea că dumneavoastră, în continuare o resursă de preț a Serviciului Român de Informații, rămâneți dedicați acestor obiective, doresc să vă urez „La mulți ani!” de Ziua Națională a României, alături de cele mai calde urări de sănătate, fericire și viață lungă alături de cei dragi.

EDITORIAL

ADEVĂRURI NECESARE

Noul proiect editorial al redacției „Vitralii – Lumini și umbre” aduce în fața cititorilor un fenomen complex ce constituie de mai mulți ani unul dintre subiectele preocupărilor Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul Român de Informații, și anume campania de anatemizare a serviciului național de informații din perioada comunistă, manipulările anti-securiste, diversiunea cu „poliția politică”, înlocuirea lustrației cu invocata „deconspirare” a Securității, inducerea ideii că însăși calitatea de lucrător/ofițer al Securității reprezintă o culpă.

Toate aceste considerente au stat la baza eforturilor multor ofițeri de informații de a apăra, prin posibilitățile memorialisticii profesionale, onoarea și demnitatea unei categorii socio-profesionale pe nedrept supusă, de 25 de ani, oprobiului public.

Rezultatul acestui efort colectiv este volumul **„Adevăruri necesare – Marota deconspirării Securității”**, apărut la Editura Semne sub coordonarea redacției „Vitralii – Lumini și umbre”¹, a cărui prefață o prezentăm în cele ce urmează, ca invitație la lectură și meditație, dar și ca apel către cei în măsură să pună capăt unei campanii ce nu are drept scop decât dezbinarea societății românești și deturnarea atenției publice de la adevăratele și marile probleme cu care se confruntă România.

„Marota” – ne învață Dicționarul explicativ al limbii române – este „preocuparea excesivă (uneori obsedantă) pentru un anumit lucru; idee fixă”. Iată, așadar, motivul pentru care a fost ales drept subtitlu, la acest al doilea volum de „Adevăruri”, **Marota deconspirării Securității**. Pentru că unii

¹ Volumul poate fi achiziționat de la sucursalele ACMRR-SRI sau prin librăria on-line www.semneartemis.ro

continuă să manifeste „preocuparea excesivă (uneori obsedantă)” de a acuza fosta Securitate pentru toate necazurile de pe pământ.

Așa după cum am argumentat în repetate rânduri, această soluție a „vinovatului de serviciu” pentru toate relele regimului de dinainte de 1990 este extrem de convenabilă pentru foarte multe categorii de persoane, care, de aceea, o și promovează cu ferve: foștii demnitari și activiști de partid care nu pridideau a sublinia rolul Partidului Comunist de „forță conducătoare”, cei care au elaborat, votat și aplicat legi strâmbe, generalii și ofițerii superiori care, prin acțiunile lor au produs victime și pagube materiale uriașe în decembrie 1989 și (cu voia dumneavoastră ultimii pe listă) zgomotoșii falși disidenți, care se zbat să își creeze un trecut de opozant anticomunist care să justifice, pentru ei, ca și pentru „revoluționarii de meserie”, uriașele avantaje materiale dobândite.

Că această campanie este susținută și de către forțe oculte din exterior este, din nou, evident. Cine sunt cei care au călcat în picioare interesele României și au sprijinit preluarea, ca să nu spunem acapararea sistemului bancar, a sistemului de distribuție a energiei, a flotei maritime comerciale, a resurselor minerale, uzinelor și fabricilor construite din munca acestui popor? Atunci când vrei să descoperi autorul unei fapte, nu o singură dată reușești aceasta recurgând la formula de drept roman „*Cui bono?*” – **În interesul cui?** Așadar, cei cărora schimbarea din 1989 le-a adus avantaje materiale nemijlocite sunt și vor fi obligați să întrețină, să susțină campania prin care se creează o perdea de fum în spatele căreia s-au pus la punct și se plămădesc în continuare afaceri veroase, campania prin care eventualele nemulțumiri populare sunt canalizate către o țintă falsă, dar ușor de acceptat.

De ce este fosta Securitate o asemenea țintă? Din varii motive.

Pentru unii fusese adversarul care îi împiedicase să întreprindă mai devreme ceea ce fac acum. Spre exemplu, luarea în posesie a industriei românești. Erau, deci, polițe de plătit.

Pentru alții acolo se afla un puternic curent de patriotism, de românism, acolo erau mulți oameni care vorbeau sincer despre dragostea de țară și credeau în necesitatea apărării României. Ori naționalismul, chiar și în cel mai bun sens al cuvântului, trebuia diluat și înlocuit cu noul internaționalism.

În fine, afacerile necurate se puteau desfășura pe un teren de dezvoltare mai prielnic dacă oamenii chemați să alcătuiască noul sistem imunitar al țării erau timorați, dacă porneau la drum cu o sabie a lui Damocles deasupra

capului, respectiv pedepsele aplicate predecesorilor lor, precum și dezavuarea mijloacelor și a metodelor activității de informații.

Cei care au avut realmente de suferit și ar avea motive întemeiate de ranchiună la adresa Securității nu se situează – aparent paradoxal – în primele rânduri ale campaniei antisecuriste.

Înainte oricărui conflict, fie el mocnit, ascuns sau deschis, violent, se dezlanțuie propaganda neagră de demonizare a adversarului, iar această acțiune este continuată pe tot parcursul confruntărilor. În decembrie 1989, prin nefericita lozincă „*Securiști – Teroriști*”, această propagandă criminală a atins o virulență maximă. Ea a condus la uciderea, maltratarea, lipsirea de libertate a zeci și sute de ofițeri și subofițeri de Securitate. Ea a condus la manifestări nedemne de numele de om din partea celor care au schingiuit, au batjocorit, au ucis, au profanat cadavre, au refuzat înmormântarea în cimitire a unor persoane pe motiv că ar fi fost „securiști - teroriști”.

S-a făcut dreptate în zecile de cazuri de această natură? Răspunsul este clar, univoc: **NU**. Și dacă nu s-a făcut dreptate, aceasta are drept explicație nu faptul că acei magistrați chemați să aplice legea în asemenea spețe nu ar ști să o facă. Sau pentru că nu ar dispune de probe evidente. Altele sunt motivele. Iar unul dintre ele este acela că domniile lor sunt ocupați să stabilească dacă X sau Y are calitatea de „lucrător al Securității” și, deci trebuie blamat, urât, supus oprobriului public.

A încercat cineva să le pună oglinda în față tuturor celor care au mințit în acel decembrie sângeros? Să le arate înregistrările audio și video în care vorbeau despre teroriștii care trag din toate pozițiile, care otrăvesc fântânile, care ascund pistoale în colivă, care iau ostateci, care atacă aeroportul Otopeni sau alte obiective sensibile? Le arată cineva articolele pe care le-au scris despre „gorilele teroriste” sau cărțile în care se laudau cu modul în care au împușcat ofițeri de securitate? Îi întreabă cineva la sugestia cui au acționat astfel? La ei este un capăt al firului. De ce nu se merge pe acest fir pentru a descoperi unde este celălalt capăt? În mâna cui se află el?

Nu s-a făcut aceasta întrucât unii dintre propagandiștii de atunci sunt activi în a susține și acum aceleași idei, în bună măsură pentru a justifica acțiunile lor din decembrie 1989 și din primii ani ulteriori. Despre acești oameni se poate afirma că au o marotă: atacarea fostei Securități. Au trecut 25 de ani de la evenimentele din decembrie 1989. Cele mai multe dintre temele

propagandei lor și-au dovedit falsitatea, și-au pierdut credibilitatea. Atunci ei, portavocea diversiunilor elaborate de maeștri ai manipulării maselor, mai pun o dată placa hârșăită a teroriștilor, sau încearcă lansarea unor lozinci noi, cum este aceea a „torționarilor”. Mai ciudat apare faptul că pe ici, pe colo mai apar și câțiva tineri, care la vremea schimbării regimului politic din România purtau cu mândrie cravata de pionier și care astăzi vorbesc cu emfază despre teroare, despre lipsa de libertăți și alte asemenea gogorițe.

Cum de este posibil așa ceva? Iată că este, pentru că beneficiarii schimbării sunt interesați în menținerea unei atmosfere de tensiune, în alimentarea unui conflict român-român și atunci folosesc, printre altele, instituții speciale, alimentate de la buget, plimbă expoziții pe la Palatul Parlamentului și prin județe, țin conferințe la simpozioane organizate peste hotare și la care merg tot pe bani publici.

Trăiesc românii mai bine? A fost ridicat nivelul culturii de securitate a populației, așa cum ne dorim cu toții, sunt oamenii noștri mai competenți în a înțelege resorturile sistemului de apărare a țării, a ființei naționale în timp de pace? La ce sistem de valori să se raporteze tinerii, dacă un trădător de țară este înălțat pe culmile puterii, un altul este decorat cu cel mai înalt ordin național, altul este calificat drept simbol al renașterii României, iar ofițerii care, la vremea lor, au stopat acțiunile acestor indivizi sunt acum chemați în justiție, sunt excluși de la unele drepturi, sunt blamați, batjocoriți sau chiar au fost uciși?

Este posibil să te revolți împotriva folosirii unor mijloace tehnice, cum ar fi interceptarea convorbirilor telefonice, când în prezent numărul de interceptări într-un singur an depășește cu mult ceea ce-și putea permite Securitatea, chiar în anii „de vârf” ai existenței sale?

O propagandă bine orchestrată laudă realizările serviciilor de informații străine și, în paralel, critică serviciul de informații național, deși în ambele cazuri s-au folosit și se folosesc aceleași mijloace și metode, mai puțin, în ceea ce privește România, tortura.

Stăpânind o uriașă arhivă, CNSAS a fost indubitabil folosit în lupta politică. Datele secrete despre o persoană incomodă au scăpat, ca din întâmplare, în presă, devenind subiect de scandal. Mecanismul este simplu. După ce mai întâi Securitatea a fost zugrăvită ca o instituție pernicioasă, este explicabil ca, în ochii publicului, individul care a avut vreun contact cu această

instituție să apară ca un om contagiat de o boală gravă, un om care trebuie evitat, trebuie scos din circuitul public.

Este ciudat că nici măcar o singură dată nu s-a cercetat, cu seriozitate, cum a fost posibil să se producă astfel de scurgeri de informații.

În condițiile în care preocupările societății românești se îndreaptă în alte direcții, menținerea CNSAS în configurația și cu atribuțiile actuale, eforturile de revitalizare a sa sunt contraproductive. În acest context reamintim că, în opinia noastră, cercetătorii științifici ai CNSAS fac o muncă utilă pentru cunoașterea unei epoci. De aceea am și subliniat în revista noastră că înainte de a aborda subiecte legate de activitatea Securității, cei ce se autointitulează vectori de opinie, adică diriguitori ai preferințelor, respectiv ai antipațiilor noastre, ar trebui să lectureze neapărat documentele pe care cercetătorii onești din cadrul CNSAS le pun la dispoziția publicului larg. Nu după ureche se alcătuiesc judecățile care se vor a fi definitive și irevocabile, ci pe baza cunoașterii în detaliu a faptelor, în încadrarea lor în epocă.

Pentru că anterior am făcut în treacăt referiri la unele cazuri de trădare de țară, se impune a adresa legiuitorilor noștri întrebarea directă: oare aceasta s-a dorit prin elaborarea în goană a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, respectiv să-i blamăm pe colaboratorii serviciului național de informații, în vreme ce colaboratorii români ai serviciilor de informații străine sunt elogiați, decorați, lăudați ca salvatori ai nației? E posibil ca activitățile de contraspionaj, de antiterorism, de apărare a Constituției prin combaterea extremismului etnic, religios sau politic să fie considerate ca lezând viața intimă sau libertatea de exprimare a unor spioni ori trădători de țară, a unor teroriști, a propăvăduitorilor extremismelor de toate nuanțele?

Cerem, de aceea, cu toată fermitatea, să se revizuiască legislația strâmbă, generatoare de tensiuni în societate reprezentată prin OUG nr. 24/2008 validată, cu mici modificări, prin Legea nr. 293/2008.

CNSAS trebuie să rămână o instituție menită să contribuie la cunoașterea corectă a istoriei recente a României, nu un instrument în lupta politică dintre partide sau persoane.

Am adunat între copertile acestei cărți zeci de opinii. Am pus la un loc zeci de argumente de necombătut, pe care le-am structurat în patru capitole.

Primul, intitulat ***Demonizarea Securității***, creionează condițiile interne și externe care au condus la anatemizarea serviciului național de informații din

perioada comunistă, manipulările anti-securiste, diversiunea cu „poliția politică”, înlocuirea lustrației cu nou-invocata „deconspirare” a Securității, inducerea ideii că însăși calitatea de lucrător/ofițer al Securității reprezintă o culpă. Toate aceste considerente s-au constituit în suportul motivațional care a determinat un număr considerabil de ofițeri de informații să-și abandoneze comoditățile bine-meritate ale vieții de pensionari pentru a apăra, prin posibilitățile memorialisticii profesionale, onoarea și demnitatea unei întregi categorii socio-profesionale care este supusă nejustificat, de 25 de ani, oprobiului public.

Capitolul al doilea, denumit ***Legile strâmbe – izvor de nedreptate***, înmănușează un set de analize și evaluări privind caracterul abuziv și discriminatoriu al cadrului legal al „deconspirării” Securității, abuzurile și ilegalitățile comise de CNSAS în procesul inițierii și susținerii acțiunilor de constatare a calității de „lucrător” și „colaborator” al Securității, neglijențele și superficialitatea unor magistrați în judecarea acestor acțiuni. Pentru relevarea specificului românesc al deconspirării – acțiune marcată de un pronunțat caracter de lapidare și vendetă – s-au făcut analize comparative cu modul de reglementare și derulare a procesului deconspirării în celelalte țări ex-comuniste din centrul și estul Europei.

Capitolul al treilea include puncte de vedere, atitudini și demersuri ale ACMRR din SRI, care se constituie într-un veritabil ***Apel la rațiune și bun-simț***.

Capitolul al patrulea reunește documente privind cadrul legal actual al „deconspirării” Securității, abuzurile și exagerările procedurale și de fond sancționate de instanțele de judecată, solicitarea ACMRR din SRI pentru modificarea cadrului legal al deconspirării Securității transmisă celor două Camere ale Parlamentului și – spre informare – instituțiilor fundamentale ale statului în materie legislativă și din domeniul securității naționale, precum și răspunsurile acestora.

Ne așteptăm ca factorii politici, juriștii, ziariștii acestei țări să găsească timpul necesar pentru a studia aceste argumente și, în măsura în care vor fi de acord cu ele, să facă acei pași atât de necesari pentru inducerea unei atmosfere de calm, de liniște atât de necesară construcției.

Pentru că până acum în România s-a distrus destul.

Și, în plus, să procedeze astfel încât acele măsuri dorite și necesare de corectare a legislației să fie întreprinse înainte de a fi prea târziu”.

NOAPTE DE DECEMBRIE...

ÎN DECEMBRIE 1989 – ȘI DUPĂ – S-AU FĂCUT GENERALI PE MINCIUNĂ ȘI CADAVRE

Interviu cu col. (r) Gheorghe Răbăcel, fost șef de stat major al Școlii de ofițeri a M.I.

Deși au trecut peste 45 de ani de când am pășit pe băncile Școlii de ofițeri de informații Băneasa-București, mă simt încă sub o puternică impresie și sub înrăurirea aceluia corp de elită, al comandanților și profesorilor de atunci, dascăli fără seamăn, preocupați permanent de a ne educa și a ne forma ca oameni adevărați, erudiți, profund pătrunși de simțirea națională.

Printre cei ce mi-au atras atenția în mod deosebit, era și comandantul de batalion de atunci, un ofițer de 37 de ani, nu prea înalt, blând dar foarte puternic, un om modest, cu o înaltă pregătire profesională, pătruns de un profund spirit patriotic.

După 1990 mi-a fost dat să întâlnesc părinți ai unor ofițeri de informații și poliție care mi-au spus că merg periodic la biserici să dea acatiste pentru colonelul **Gheorghe Răbăcel** (căci despre domnia sa este vorba), deoarece a salvat viețile fiilor lor în acele evenimente din decembrie 1989.

În multe publicații aveam să citesc despre dumnealui, trăgând concluzia că nu m-am înșelat în formarea primei impresii, că, datorită educației și pregătirii sale, a știut să facă diferența în înțelegerea sensurilor și a datoriei ce le avea față de neamul din care face parte, față de istorie.

Cronicile ne-au transmis, peste secole, cum că nu vremurile stau sub om, ci el, omul, stă mereu sub vremuri.

Faptele arată însă că sunt unii oameni ce reușesc să se lupte cu vremurile, ce pun pe primul plan logica normală și nu politica, care se definesc printr-o mai puternică pătrundere în esența lucrurilor, printr-o mai rapidă înțelegere a realității.

„O confruntare de proporții între militarii Școlii de ofițeri activi nr.1 a Ministerului de Interne de la Băneasa și unitățile MApN a fost evitată în ultimul moment grație verificării făcute de colonelul Gheorghe Răbăcel înainte

de a-și trimite oamenii spre moarte la 23 decembrie” - spunea acad. Dinu C. Giurescu¹.

Mă aflu față în față cu domnul colonel (r) Gheorghe Răbăcel, rugându-l respectuos să răspundă la câteva întrebări.

Î: *Spuneți-ne, domnule colonel, cum, în acele zile fierbinți, cu prețul vieții, ați dovedit luciditate, discernământ, reușind să salvați aproape o mie de tineri de la moarte sigură?*

R: Ca juriști, știm că după atâția ani nu mai este cazul să răscolim și să redeschidem răni, dar adevărul trebuie spus și cunoscut. După ce, în dimineața zilei de 22 decembrie 1989, domnul general col. Iulian Vlad ne-a ordonat: „Vă retrageți în perfectă ordine în cazărmi”, am îndeplinit ordinul întocmai și am ordonat depunerea armamentului și a muniției.

În jurul orei 18.00, am primit ordin de la Comandantul Apărării Antiaeriene a Teritoriului (CAAT) să mă prezint la dânsul cu situația efectivelor, el precizând că din acel moment trec în subordinea sa.

Am prezentat situația domnului gl. col. Mircea Mocanu de la CAAT, care m-a pus în legătură cu gl. lt. Victor Atanasie Stănculescu, căruia i-am raportat că școala se află cu întregul efectiv în unitate, fiind de partea schimbărilor. Nu am ajuns bine în unitate, că a și sosit o grupă de nouă ofițeri din cadrul CAAT, care toată noaptea de 22-23 decembrie au verificat efectivele, au numărat muniția, au controlat armă cu armă și au luat cheile de la magazii de armament. Asta au înțeles domniile lor prin luare în subordine.

În timpul nopții de 22 spre 23 decembrie, am fost întrebat de gl. col. Mircea Mocanu unde au plecat 3 ABI-uri din școală. I-am raportat că școala nu a avut și nu are în dotare ABI-uri. Abia mai târziu aveam să aflu despre cele trei ABI-uri de la USLA, care au fost chemate spre a fi întâmpinate cu foc la Ministerul Apărării, cadre foarte bine pregătite profesional fiind ucise și tratate ca teroriști.

Și acum episodul „Otopeni” propriu-zis, cunoscut ca parte a dezinformării și diversiunii.

În noaptea de 23 decembrie am primit ordin de la comandantul CAAT să acționez urgent la Otopeni cu 1/3 din efectiv împotriva unor teroriști. Am întrebat despre ce teroriști este vorba. Mi s-a precizat că din datele ce le dețin,

¹ Postfață, *Adevăruri incomode*, Editura Semne, 2013, pag.386.

sunt teroriști palestinieni. Am solicitat să aprobe să acționăm în zorii zilei, însă s-a insistat să acționăm imediat. Am cerut să trimită un ofițer cu cheile de la magaziile de armament. Au venit doi ofițeri cu acestea.

Analizând situația mi-am pus întrebarea – fiind vorba de 1/3 din efectiv, care reprezenta peste 800 de oameni – de ce nu se apelează la Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă. Din punct de vedere militar, primul element de analizat este inamicul. Nu aveam nici un fel de date. Am luat legătura cu lt. col. Tănase Vizitiu, șeful serviciului antitero de pe aeroportul Otopeni, care-mi fusese mai mulți ani subordonat. L-am întrebat despre ce teroriști este vorba. Lt. col. Vizitiu a spus că nu este nici un terorist, iar cei de la Ministerul de Interne au fost dezarmați și sunt ținuti sub supraveghere. Am întrebat de ce se trage, deoarece se trăgea și cu tunurile. Răspunsul a fost că se trage nejustificat. Această informație mi-a fost de mare folos. Deci, nu existau teroriști, dar trebuiau atrași în ambuscadă peste 800 de oameni. Cu atâtea jertfe trebuia să fi contribuit Școala, ba am fi fost și considerați teroriști. La pregătirea, experiența și vârsta mea, mi-am dat încă odată seama, dacă mai era cazul, cât de importantă este informația. Am hotărât să trag de timp. Când eram întrebat dacă suntem gata de plecare, raportam că am dat dispoziții preliminare, că am alarmat 2 batalioane, că se ridică armamentul și muniția ș.a.m.d.

Văzând cei de la comandament că nu acționez cu repeziciune, indiferent de amenințările primite, la un moment dat am fost întrebat de gl. Mircea Mocanu dacă se poate avea încredere în generalul Ghiță, comandantul Trupelor de Securitate. Am raportat în felul următor: cum să nu aveți încredere, mai ales că gl. Ghiță a fost adus de la armată. Nu mi-am dat seama de ce mi s-a adresat această întrebare. De abia în zorii zilei de 24 decembrie, când am dat telefon șefului de stat major al Comandamentului Trupelor de Securitate (CTS), col. Pavelescu, să-l întreb cu ce se confruntă, acesta mi-a spus că le-au fost omorâți foarte mulți oameni la Otopeni. Era vorba de elevii Școlii de transmisioniști de la Câmpina ce fuseseră detașați la CTS. Erau militarii care, după absolvirea acestei școli, încadrau stațiile de radio din trupe. Așa a avut loc măcelul de la Otopeni. Am adunat întreg efectivul școlii și am prelucrat acest eveniment tragic. Cadrele școlii, elevii, cu toții au fost puternic marcați de cele aflate.

Mi-a fost foarte greu să văd cum se acordă gradul de general pe minciună și pe cadavre. Mă refer la un singur exemplu. Colonelul care a comandat efectivele de la Otopeni, care au produs măcelul trăgând în atâția

tineri nevinovați, a fost avansat la gradul de general, în condițiile în care morții și răniții încă se aflau în incinta aeroportului.

Î: *Școala a cărei comandă ați preluat-o în acele zile a fost țintă permanentă a amenințărilor venite din toate direcțiile. În afară de cazul Otopeni, vi s-au mai transmis și alte ordine cu caracter de diversiune?*

R: Într-adevăr, s-a urmărit atragerea noastră în tot felul de ambuscade. Mă voi referi numai la două. În una din nopți, am primit telefon de la cpt. Mihai Lupoi – acel ofițer, care apărea cu pistolul mitralieră asupra lui și mințea cu nerușinare. Acest căpitan mi-a dat telefon, spunându-mi să acționez cu școala la Televiziunea Română, deoarece sunt atacați de teroriști. Și aici vă dați seama că noi am fi fost pe post de teroriști. I-am spus că școala nu acționează la chemarea televiziunii, ci numai la ordinul șefilor noștri și i-am închis telefonul. Pentru „faptele sale de arme” a ajuns imediat ministrul turismului. De altfel, în acele zile TVR-ul a făcut mult rău. Amintiți-vă de Teodor Brateș și de Silviu Brucan, cu trimerile lor directe la „securiști-teroriști”.

În 24 decembrie, au venit doi ofițeri din cadrul Comandamentului amintit, care ne-au transmis ordinul de a acționa imediat împotriva unor „teroriști” care se baricadaseră într-o vilă din Otopeni. Am stabilit o companie de elevi, am precizat misiunea și am insistat în mod deosebit pe modul de acțiune, privind somațiile, focul de avertisment etc., trăgând de timp. Îmi era clar că se urmărea atragerea noastră într-o altă diversiune.

Din păcate, după decembrie 1989, „cineva” a vrut ca ofițerii de securitate să fie vinovații de serviciu pentru toate relele, fiind înființate chiar instituții – așa cum este cazul CNSAS – folosite pentru intimidarea și defăimarea acestora.

Î: *Dumneavoastră ce părere aveți despre oamenii pe care i-ați pregătit și pe care, cu siguranță, i-ați mai și întâlnit?*

R: Școala militară de ofițeri activi a Ministerului de Interne, și îmi permit să vorbesc în numele acestei mari unități de învățământ militar al cărei șef de stat major am fost, a pregătit foarte multe promoții de ofițeri pentru toate genurile de armă și toate specialitățile necesare M.I.

În primul rând, avea loc o selecție foarte riguroasă a tinerilor de către inspectoratele județene și unitățile centrale ale M.I. Erau niște criterii foarte bine stabilite. La Băneasa s-a învățat carte, pe baza unui plan de învățământ cu obiective și scopuri foarte bine stabilite. Școala dispunea de un corp de cadre

didactice foarte bine pregătit. Ofițeri cu experiență în activitatea operativă, dar și cu pregătire psihopedagogică, stăpânind în mod deosebit metodică transmiterii și verificării cunoștințelor. Pentru disciplinele de facultate erau profesori de la Facultatea de Drept.

Comandanții aveau pregătire în domeniu și experiență în exercitarea actului de comandă.

Școala dispunea de o puternică bază materială, iar conducerea Ministerului de Interne acorda toată atenția sprijinirii unității. Procesul de învățământ a fost direcționat pe pregătirea de specialitate, juridică, militară, fizică și de limbi străine. Elevii își însușeau principiile și metodele de muncă, erau educați în spiritul dragostei față de neam și patrie, pentru apărarea ființei naționale, a gliei strămoșești. Ofițeri cu o temeinică pregătire, cu deprinderi trainice pentru activitatea de viitor, disciplinați și ordonați au părăsit an de an băncile școlii de la Băneasa. Mulți ofițeri au absolvit cursurile diferitelor facultăți, în mod deosebit ale Facultății de Drept. Mulți au obținut titlul de doctor. De astfel de oameni dispunea aparatul M.I., pătruns de simțul datoriei față de Patrie.

Decembrie 1989 a scos în evidență că, noi, cei din M.I. – securitate și miliție – de altfel toate specialitățile, nu ne-am aflat în slujba unei persoane sau a unui grup restrâns, ci ne-am aflat în slujba țării.

Cu toate acestea, foarte multe cadre ale noastre au traversat momente dramatice, chiar tragice. Cunoașteți pierderile de vieți omenești din rândurile noastre, tratamentul la care au fost supuși și care din păcate continuă și astăzi. Ne amintim cu durere de suferințele celor din „lotul Timișoara”, de cei din bazinul de înot de la Sibiu, de col. Trosca și ai lui, de militarii de la Otopeni și de peste tot. De ce toate acestea? Noi ne-am făcut datoria cu credință sub Drapelul țării, oriunde ne-am aflat, în țară sau peste hotare, cu misiunea sacră de a apăra ființa națională, de a preveni și zădărnici acțiunile trădătorilor de neam și țară. Este adevărat că mă întâlnesc cu opt, nouă promoții în fiecare an, când marchează anumiți ani de la absolvirea școlii. La întâlnirile respective, după cum știți, nu se face politică, deși nu ne poate lua nimeni dreptul de a gândi și politic și de a face analize mult mai pertinente decât cele ale unor așa-ziși analiști politici. Dar, așa cum știți, singura politică a militarului dintotdeauna a fost aceea de a sluji țara sub drapel. Doresc să menționez că m-a impresionat, de curând, gestul șefului Direcției Județene a SRI Cluj, care s-a

deplasat la locul întâlnirii promoției 1973, întâlnire ce a avut loc în acest oraș, vorbindu-le deosebit de frumos și la obiect, gest foarte apreciat de participanți. Este adevărat că oamenii sunt dezamăgiți de ce li se întâmplă. Sperăm ca, treptat, lucrurile să se îndrepte.

Îi admir pe ofițerii de informații pentru rezistența de care au dat dovadă în sistem și la toate nedreptățile și îi îmbrățișez pe toți.

Î: *Ca om cu o pregătire profesională temeinică și care v-ați dedicat întreaga viață cauzei României, cum vedeți, după 25 de ani, evenimentele din decembrie 1989?*

R: Consider că schimbarea trebuia să aibă loc. Ne venise rândul. Se investise mult în acest sens. Polonia trecuse deja de cealaltă parte, zidul Berlinului căzuse și se trecuse la procedurile de unificare a celor două Germanii, în Ungaria conducerea partidului a fost înlăturată, în Bulgaria ministrul de externe de atunci a pregătit și realizat înlăturarea președintelui, în Iugoslavia se lupta pentru separare, în Uniunea Sovietică *perestroika*. Evident că nu avea cum să fie Albania înaintea noastră. Erau nemulțumiri în țară, le știm cu toții. Și în rândul militarilor erau nemulțumiri specifice: scoaterea pe șantierul economiei naționale, în agricultură, criterii greu de atins privind promovarea în funcții și avansarea în grad etc.

În anul 1989, avansările în grad, care țineau de președinte și trebuiau făcute la 23 august nu au fost făcute până pe 22 Decembrie. Treptele, gradațiile se acordau foarte greu și cu întârziere.

Bine ar fi fost însă dacă schimbarea s-ar fi produs și la noi ca în alte țări, fără vărsare de sânge. Am apreciat discernământul cadrelor de securitate și miliție care au fost în stradă, că, altfel s-ar fi ajuns la cei 60.000 de morți prevăzuți în scenariul lui Silviu Brucan, care spunea „*Ce revoluție e aia fără 60.000 de morți?*”

Cel mai mare păcat este că s-a distrus tot, industrie, agricultură, iar educația, sănătatea sunt așa cum știm. După 25 de ani de la decembrie 1989, speram să fie mult mai bine. Tinerii să aibă locuri de muncă, vârstnicii o bătrânețe liniștită, siguranța zilei de mâine, unitate și înțelegere între oameni.

Î: *D-le colonel, în 17 decembrie 1937 Mircea Eliade spunea: „Nu pot crede că neamul românesc a rezistat o mie de ani cu arma în mână, ca să piară ca un laș astăzi îmbătat de vorbe și paralizat de trădare”.*

Dumneavoastră, ca slujitor devotat trup și suflet României, provenit dintr-o familie cu dragoste de țară, credeți că aceste vorbe sunt actuale și astăzi?

R: În condițiile în care după decembrie 1989, din multe puncte de vedere ne-am întors la anii '30, dar mai ales la un capitalism primitiv, spusele lui Mircea Eliade sunt de mare actualitate. De altfel, în cei 25 de ani care s-au scurs, și zicerile lui Caragiale le regăsim în toată splendoarea lor.

Dar ceea ce este foarte trist, lucru ce se poate observa cu ochiul liber, este distrugerea, fără precedent în istorie, a tot ceea ce a fost bun, pe care o putem numi, fără să greșim, o trădare a interesului național. Trădători de patrie au mai fost, mai sunt și vor mai fi. După cum zice înțelepciunea populară, banii sunt ochiul dracului.

Istoricii susțin că un oarecare Rooles, fost conducător al geto-dacilor, a fost primul trădător din rândul strămoșilor noștri, care în anul 29 î.e.n. a trecut cu arme și bagaje în slujba împăratului roman Octavian. Revenind, însă, mai aproape de zilele noastre, arhivele rețin multe cazuri când români aflați în posturi cheie ale Armatei române ori în alte instituții importante ale statului, s-au pus în slujba inamicilor acestuia.

Î: *Revenind la întrebare, cine ne poate garanta că în acești 25 de ani nu au fost mulți care au divulgat unora de aici și de dincolo date și informații referitoare la independența, suveranitatea și securitatea României, ori că, la vârful unor instituții ale statului român, nu s-au facilitat infiltrări informative străine? Asemenea procedee s-au aflat și se află în practica tuturor serviciilor de informații din lume. Întrebarea este retorică, dar pornește din suflet, când vezi unde s-a ajuns. Pentru că, într-o oarecare măsură, și din cauza trădătorilor civilizația noastră se află și azi la limite semnificative și neîntrerupte suferințe.*

R: Vreau să închei acest răspuns cu ceea ce spunea Nicolae Titulescu: "Românismul nu va pieri. Vor pieri numai acei care s-au arătat nevrednici de dânsul". În ce mă privește, părerea mea – și nu numai – este că în acești 25 de ani trecuți, România a avut parte de o exploatare colonială, perioadă în care sute de mii de români ce au slujit interesul național și mii de tineri merituosi au fost transformați în șomeri, cu sau fără carnet.

În locul lor au fost acceptate adevărate clanuri interlope ce au dus România spre faliment. Cei care au avut interese în România, indiferent de unde ar fi fost, au folosit informațiile obținute de la trădători români, propulsați

spre ranguri înalte. În ultimii ani constatăm în rândul românilor o nepăsare generală, o lehamite față de tot ce se întâmplă în țară. Așa cum spuneam, noi nu am făcut și nu facem politică, dar totuși, nu putem să nu avem opinii, nu putem să nu observăm că, de multe ori, se dă credit la orice act juridic, administrativ etc., urmare lipsei de interes ori de informare, consecințele nefiind, în nici un caz, interesul național.

Î: *De aici, o ultimă întrebare, dacă îmi permiți, domnule colonel, nu înainte de a vă mulțumi în modul cel mai sincer pentru amabilitatea cu totul deosebită cu care ne-ați primit. Sunteți optimist în privința viitorului, credeți că va urma o revoluție a conștiințelor?*

R: Chiar și la cei 81 de ani ai mei sunt încrezător și privesc cu optimism viitorul României. Dispunem de resurse umane și materiale. Este nevoie de unitate mai mult ca oricând. Trebuie să fim conștienți cu toții, că, numai prin muncă, prin eforturi susținute, prin profesionalism vom putea să performăm. Numirea în funcții de conducere a unor specialiști în domeniu, și nu neapărat oameni politici, ar favoriza mult bunul mers al societății. Cercetarea științifică va trebui să ocupe locul pe care îl merită. Fiind membri ai NATO și ai UE, putem spera la o viață mai bună. Privitor la revoluția conștiințelor, eu cred că oamenii se vor trezi la realitate și, acordându-se atenție sporită tineretului, va începe construcția pe toate planurile în România.

Rog să-mi fie permis să doresc revistei „*Vitralii-Lumini și umbre*” să se bucure în continuare, din plin, de aprecierile cititorilor.

A consemnat col. (r) **Grigore Predișor**

DECEMBRIE 1989: ASPECTE INEDITE DIN TIMIȘOARA

În decembrie 1989 eram șeful Serviciului de contraspionaj „țări socialiste” din cadrul Securității Timiș. Informațiile obținute în perioada premergătoare atestau faptul că această acțiune a fost concepută și pregătită cu mult timp înainte, în laboratoarele politicienilor și ale serviciilor de informații străine, atât din Est, cât și din Vest.

După vizita lui Mihail Gorbaciov din luna mai 1987, care a avut ca scop principal tatonarea posibilităților de înlocuire a lui Nicolae Ceaușescu din funcțiile de conducere pe linie de partid și de stat, acesta s-a convins că nu-l poate determina să părăsească puterea

Ca urmare, serviciile sovietice de informații și-au redimensionat acțiunile prin intensificarea activității cadrelor de informații aflate la post în România și țările învecinate și prin reactivarea unor agenți, îndeosebi cetățeni români recrutați în timp ce se aflau la studii în Uniunea Sovietică.

Concomitent, alte servicii de informații au acționat prin mijloace specifice asupra cetățenilor români care se aflau în lagărele de fugari din Austria (Traiskirchen) și Ungaria (Biske), care erau anchetați în mod sistematic, cu precădere referitor la situația politică și economică din țară, nemulțumirile existente în rândul populației, la serviciile de informații pentru identificarea unor cadre de informații, din armată sau oameni politici cu nemulțumiri ori carențe în gândire și comportament, care să poată fi exploatate în interes operativ.

Fugarii cu o anumită pregătire erau atrași în diferite grupări cu caracter politic, cum era cea denumită „România Liberă” de la Budapesta, care aveau ca scop îndocrinarea și ținerea sub control a membrilor, dar și selecția și trimiterea unora dintre ei cu sarcini în România, mai ales de la începutul anului 1989, activitate ce a fost intensificată în toamna anului respectiv. Spre sfârșitul lunii noiembrie 1989, grănicerii au reținut un grup de 5 transfugi originari din Timișoara și alte localități, din ancheta lor informativă fiind obținute date concludente conform cărora fuseseră trimiși în țară cu sarcina de a difuza manifeste cu caracter naționalist și antistatal și de a organiza grupuri de tineri care să participe la acțiuni destabilizatoare, de natură să conducă la schimbarea

conducerii de la nivel central și local. De menționat că, pentru a se convinge de veridicitatea acestor informații, generalul Iulian Vlad s-a deplasat personal în zonă, apoi a informat conducerea superioară.

Concomitent, am intrat în posesia unor informații asemănătoare provenite de la un diplomat străin, originar din județul Timiș, aflat la post în Ungaria, care confirmau faptul că se pregătesc acțiuni împotriva României, inclusiv intervenția militară cu trupe maghiare și sovietice staționate în Ungaria. Informația respectivă, din aceeași sursă, a ajuns și la Ilie Ceaușescu prin intermediul atașatului militar român de la Budapesta. Informațiile de acest gen au fost confirmate ulterior de Géza Jeszenskyi, fostul ministru ungar de externe, care a declarat presei că trupele maghiare și sovietice se aflau masate la frontieră pregătite pentru o intervenție în România, aspect confirmat și de grănicerii români.

În același timp, au fost semnalate tot mai frecvent autoturisme înmatriculate în URSS, cu câte 4-5 persoane, îndeosebi bărbați, bine dezvoltati, care de regulă înnoptau în mașini, în apropierea stațiilor de benzină, iar ziua colindau prin oraș sau localitățile învecinate. Adâncind verificările, în colaborare cu organele de frontieră, am constatat că puțini dintre acești „turiști” ajungeau la punctul de destinație, respectiv Iugoslavia, majoritatea rămânând în România pentru a-și îndeplini misiunile cu care veniseră. Informativ am stabilit că mulți dintre acești „turiști” erau ofițeri de informații sau din armată, majoritatea din RSS Moldovenească și Ucraina, cunoscători ai limbii române.

Am constatat, de asemenea, o intensificare a activităților informative derulate de cadrele de informații din Iugoslavia, aflate sub acoperire la consulatul acestei țări din Timișoara, precum și deplasări mai frecvente, aproape zilnice, în țara de origine. Consulul general Mirko Atanatkovic, ofițer de informații cu state vechi, avea frecvente întâlniri cu ofițeri sub acoperire de la consulatul Ungariei din Cluj-Napoca, atât la Timișoara cât și la Cluj, unde a făcut mai multe deplasări, iar întâlnirile aveau loc în parcuri, pentru a nu putea fi controlate.

Acțiunea de destabilizare și răsturnare a conducerii politice a României trebuia să înceapă la Iași, cu câteva zile înainte, însă aceasta a eșuat urmare măsurilor de prevenție și contracarare, bine gândite și aplicate în practică de grupa operativă special constituită și condusă de generalul Victor Neculicioiu.

Ca urmare, s-a trecut la varianta Timișoara, care era și ea în derulare, intrată într-o fază acută datorită intenției autorităților de a-l muta pe pastorul reformat Laszlo Tőkes în altă parohie. Amintesc un fapt mai puțin cunoscut, respectiv că inițial s-a încercat implicarea în organizarea unor acțiuni destabilizatoare a pastorului penticostal Petre Dugulescu, care coagula în jurul său un număr mare de persoane și era invitat în fiecare an la diferite ceremonii oficiale în SUA. Acesta însă a evitat o astfel de activitate, iar ca urmare s-a apelat la varianta Tőkes.

După cum se știe, acțiunea a început în seara de 15 decembrie 1989, când în Piața Maria, în apropierea bisericii și a locuinței lui Tőkes era adunată o mulțime de enoriași, care încercau, prin prezența lor, să împiedice evacuarea pastorului și a familiei sale. Revolta sau „revoluția”, cum vreți s-o numiți, a început în momentul în care un conductor de tramvai a oprit în imediata apropiere a bisericii, iar călătorii s-au alăturat enoriașilor din piață, după care tot mai mulți trecători au îngroșat rândurile mulțimii. Între ei s-au aflat și „turiști” sovietici, printre care și colonelul Ungureanu din R.S.S. Moldovenească și alți colegi de-ai lui, care în zilele premergătoare contactaseră mai mulți cetățeni sovietici rezidenți la Timișoara și români care au făcut studii în U.R.S.S.

Nu voi insista asupra derulării evenimentelor, ci mă voi axa în continuare asupra implicării serviciilor străine de informații.

S-a dovedit că alegerea pastorului Tőkes ca agent detonator nu a fost întâmplătoare, ci bine studiată și gândită, un rol principal în această direcție având serviciile maghiare de informații, care cunoșteau familia din care provenea și sentimentele sale profund șovine, combinate cu predispoziția de trădare, aspecte confirmate întrutotul pe parcurs.

Serviciile de informații din Ungaria au desfășurat o intensă activitate în România, inclusiv în cazul Tőkes, atât prin ofițerii de informații din cadrul ambasadei din București, cât și al consulatului din Cluj-Napoca, dar și prin trimiterea unor ofițeri din Ungaria pentru a-l instrui și asigura de tot sprijinul pe pastor, atât prin preluarea și scoaterea de informații din țară, cât și prin acordarea unor sume importante de bani.

În sprijinul pastorului au fost recrutați, instruiți și dirijați cu sarcini concrete o serie de cetățeni români de etnie maghiară, între care Varga Ladislau și Balaton Zoltan, cercetători în domeniul fizicii la Institutul de Sudură din Timișoara, care zilnic plecau de la serviciu în jurul orei 12.00 și

se deplasau în Piața Maria, la biserica și locuința pastorului, pentru a-i asigura protecția și a atrage și alți conaționali să fie prezenți în piață și, nu în ultimul rând, să culeagă informații despre starea de spirit a populației și cu privire la acțiunile autorităților, pe care le transmiteau structurilor informative din ambasadă sau de la consulat, de la un telefon public, sub numele conspirativ „Gheorghe Doja”. Varga Ladislau a fost recrutat în timp ce se afla la Budapesta pentru pregătirea și susținerea lucrării de doctorat, iar la începutul anului 1990 a plecat definitiv în Ungaria. În schimb, Balaton Zoltan a rămas în țară, fiind omul de încredere al lui Tőkes și susținător fanatic al acestuia.

Și ceilalți agenți recrutați de serviciul maghiar de informații din rândul conaționaliilor și-au intensificat activitatea de culegere și transmitere de informații, așa cum a fost cazul lui Panczel Zoltan, fotograf amator, care filma și fotografia tot ce considera că prezintă interes, mai ales în perioada derulării evenimentelor din Timișoara. După 1989 a fost răsplătit cu funcția de consul onorific al Ungariei și cu punerea la dispoziție a unui avion de mici dimensiuni.

Nu trebuie omis faptul că spargerea vitrinelor de la magazinele din centrul orașului, devalizarea și incendierea lor a fost tot o acțiune premeditată care a dus la acutizarea conflictului, iar informațiile obținute atestă faptul că au fost provocate de grupuri bine instruite și plătite de serviciile de informații străine.

Nici informațiile privind deținerea de arme de foc de către etnici maghiari și folosirea acestora nu trebuie bagatelizate. Un ofițer de poliție mi-a confiat faptul că, în decembrie 1989, un vecin de etnie maghiară cu care se afla în relații apropiate i-a oferit două pistoale cu care să se apere sau să le folosească în alte scopuri.

Îi asigur pe această cale pe toți cei care vor citi acest material că toate informațiile obținute de ofițerii Serviciului 0110 Timiș au fost raportate în timp util conducerii DSS, că ei și-au făcut în mod onest datoria de ofițeri de informații și că nu au fost implicați în fapte de natură penală sau care să împietzeze asupra vieții și activităților oamenilor.

Gl.bg.(r). Nicolae Flore

JURNALUL EVENIMENTELOR DIN DECEMBRIE 1989 VĂZUTE DIN SEDIUL CENTRAL AL MINISTERULUI DE INTERNE

22 decembrie 1989

Dimineața. „Ordinea domnește la... București”, ca să parafrazăm cinic o declarație a unui ministru francez în secolul XIX, după înăbușirea în sânge a unei revoluții la Varșovia.

Se confirmă că noaptea precedentă s-a executat o acțiune în forță de către unitățile armatei, care au dislocat mulțimea. Se vorbește de morți și răniți. Acum este liniște, dar cea de dinaintea furtunii...

După ora 8⁰⁰, încep să sosească vești despre afluirea către zona centrală a mase mari de oameni. Pe lângă lozincile din ajun, acum se strigă cu durere și revoltă: „Jos asasinii!”. Între timp se pare că „a prins” și diversiunea că Securitatea ar fi cea care a tras în revoluționari – ura și legitima dorință de a se face dreptate, de a răspunde cei vinovați de morții și răniții „revoluției” trebuie și ea canalizată, nu? (*Post factum* se poate aprecia că aceasta a fost o „necesitate obiectivă”: trebuie găsit și arătat cu degetul un vinovat, iar acesta nu putea fi cel adevărat, fiindcă incriminarea Armatei – atât pentru Timișoara, cât și pentru București – ar fi dus la cine știe ce reacții... Or, era imperios necesar să fie jucat atu-ul cel mare: „Armata e cu noi”. Pentru a încheia paranteza, încă o precizare: nu disculp Securitatea, ci acuz... adevărul ascuns).

Între timp, noi, cei aflați în sediul central al Ministerului de Interne (eu chiar din dimineața precedentă, făcând parte din treimea de efectiv rămasă peste noapte în unitate), suntem tot mai debusolați. Aproape toți cei din conducerea ministerului lipsesc. Putem fi asemuiți unor structuri militare decapitate. Iar în armată, unde nu e comandă, e anarhie. Dacă ar fi să procedăm strict potrivit prevederilor regulamentare, ar fi simplu: am pune în aplicare planurile de pază și apărare (așa cum, de altfel, au făcut unitățile și subunitățile armatei). Cum armament și muniție există, iar clădirea este aproape inexpugnabilă (a se vedea și 13 iunie 1990)...

Lucrurile se precipită. O mulțime care tot crește se află lângă magazinul „Victoria”, privind amenințător către clădirea în care suntem. Se zvonește că prin unele locuri, din mașini străine (chiar și „CD”) se împart demonstrațiilor

pancarte și... arme. Orice este posibil, iar fapte ulterioare vor fi de natură să confirme. Un singur exemplu: de unde au apărut – că în „comerțul socialist” nu existau – acele vopsele-spray cu care, începând de pe 22 s-au împânzit cu lozinci vitrinele, zidurile și stâlpii din toate zonele Bucureștiului?

Nu mai este timp de păreri și consultări; am hotărât: toate armele și muniția rămân în depozit, încuiat și sigilat, iar oamenii să părăsească sediul și să meargă la domiciliu, urmând să încerce ulterior să ia legătura telefonică cu unitățile. De fapt, mulți plecaseră din proprie inițiativă. Cu toții trec printr-un culoar viu, căci mulțimea a ocupat piațeta. Pe unde au ieșit cadrele, intră demonstranții.

Atunci am decis să nu plec. Rămăsesem singur – cel puțin așa eram în acele clipe; aveam să aflu că se mai găseau câteva persoane pe la etajele 1 și 3. M-am gândit că, totuși, trebuie să fie cineva care să spună ceva, să fac ceva, să lămurească ceva. Mai ales că de afară se cereau „arhivele Securității” și „arestații”, iar eu știam prea bine că așa ceva nu exista în clădirea în care mă aflam. Se auzeau și îndemnuri la incendiere, la distrugere... Așa că, luându-mi curajul lui „fie ce-o fi”, am intrat în mijlocul demonstranților care între timp umpluseră holul și – livid, dar hotărât – m-am adresat, în esență, cu următoarele: „sunt ofițer al statului român; aici se află sediul central al Ministerului de Interne al României, unde se găsesc documente și alte bunuri de mare importanță și pentru Statul Român de mâine; garantez cu propria-mi persoană că aici nu se află nici arestați și nici arhivele Securității, în schimb sunt arme și muniție care trebuie protejate; sunt gata să predau demonstranților clădirea cu tot ce se află în ea, dar este de dorit ca preluarea să se facă de către o comisie, o delegație, căci dacă vor intra în sediu toți cei prezenți afară nu va mai exista niciun control”.

Demersul meu a avut un nesperat ecou la cei mai mulți dintre cei de față, astfel că s-a constituit o asemenea comisie și, totodată, s-a alcătuit un grup care să limiteze accesul în clădire. Faptul că m-am autoconstituit într-un fel de „zălog” și că am și luat poziție în „avangardă” a fost de natură să mai risipească din temerile generate de zvonul cum că în interior totul este „minat” și că, atunci când vor fi mai mulți demonstranți, întreaga clădire va sări în aer. Fără îndoială că suspiciunile nu dispăruseră și că mai trebuia timp și fapte pentru a face pe deplin dovada bunei noastre credințe. Oricum, folosesc prilejul pentru a mulțumi și acum domnilor ing. Andrei Nicolae, ing. Avramescu Petre,

ing. Droc Adrian, Popa Eugen (cpt. după revoluție) și tuturor celorlalți pentru luciditatea de care au dat dovadă și tot ce au făcut ca acțiunea revoluționară la Ministerul de Interne să se deruleze fără mari nenorociri.

În scurt timp, cei din comisie s-au convins că în clădire nu se află arestați și nici arhivele Securității, ceea ce a făcut ca interesul pentru acest obiectiv să se diminueze, iar ca o consecință directă, să se rărească și numărul demonstranților, care s-au îndreptat spre locurile mai „fierbinți”.

S-au parcurs toate palierele, verificându-se încăperile, pentru ca, în jurul orelor 16³⁰-17⁰⁰, să ne regroupăm într-un birou de la etajul 3, spre a stabili cum trebuie procedat în continuare. Un televizor era în funcțiune. Reprezentanți ai armatei, ai unor ministere și ai altor instituții centrale, ai diferitelor categorii socio-profesionale își exprimau adeziunea la cauza „revoluției”. În același timp, era tot mai evidentă canalizarea oprobiului popular, a urii chiar, către Ministerul de Interne și, îndeosebi, către Securitate (Se dorea, iar faptele ulterioare au confirmat-o, să fie pulverizat – dacă s-ar fi putut, chiar până la dispariția fizică – organismul de informații și contrainformații al statului român, singurul în măsură să afle „dedesubturile” acțiunilor care se derulasera și care, mai ales, ale celor ce aveau să vină. Iar acest scop a reușit. Din păcate: pentru adevărurile neștiute ale „revoluției”, pentru starea deplorabilă de neimaginat în care avea să ajungă, în puțină vreme, această țară, devenită o pradă ușoară pentru toate curențele, mișcărilor, organizațiile, grupările și „personalitățile” puse pe trădare și vânzare-cumpărare; căci cu țara însăși, scoasă la mezat pe „taraba de la Malta”, s-a declanșat la noi... economia de piață).

Una dintre primele acțiuni întreprinse a fost aceea de a forma echipe comune – revoluționari, cadre ale ministerului și militari în termen din subunitatea de pază – pentru a realiza controlul accesului și paza clădirii, asigurarea securității armelor, munițiilor și documentelor secrete etc. De asemenea, sub imperiul zvonurilor și al atmosferei create în jurul Ministerului de Interne și al Securității, am elaborat și transmis, cu acordul revoluționarilor, acel ordin prin care s-a cerut imperativ tuturor unităților teritoriale să se alăture imediat și deplin cauzei „revoluției”. Inițiativa respectivă a fost bine apreciată, inclusiv de către organele Procuraturii Militare, cum am aflat ulterior.

Tot atunci, la cererea lor, revoluționarilor li s-au dat arme și muniții. În mare, acțiunea s-a desfășurat corect, dar au fost și cazuri când s-au văzut

înarmați și oameni care în viața lor nu pusese ră mâna pe o armă (inclusiv femei), precum și alții suficient de „surescitați” – ca să folosesc un eufemism –, în posesia cărora armele puteau oricând să dobândească altă întrebuințare decât apărarea. De fapt, a doua sau a treia zi, împreună cu domnii Andrei și Popa am recurs la nu știu câte stratageme pentru a-i putea lua automatul unei persoane ajunse într-o stare de agitație extremă...

Pentru a epuiza subiectul privind armele, mai amintesc:

- în toată perioada cât revoluționarii și cadrele angrenate în misiuni de pază și apărare au fost în posesia armelor și munițiilor, nu s-a tras din interior niciun foc asupra vreunei clădiri, persoane, vehicul sau în văzduh. Din exterior s-au tras asupra sediului M.I. focuri izolate, iar unii revoluționari au găsit pe perimetru și au „recoltat” niște gloanțe cum nu mai văzusem și care, în mod categoric, nu proveneau de la muniția aflată în înzestrarea unităților noastre. De precizat și faptul că, înarmate, cadrele ministerului au ieșit în afara clădirii numai împreună cu revoluționari, în echipe mixte;

- în final, atât cu ocazia predării armamentului și muniției, cât și la inventarele și verificările făcute cu toată rigurozitatea de către reprezentanți ai M.Ap.N., s-a relevat o deplină concordanță între scriptic și existent la fiecare unitate, inclusiv în raport cu evidențele centrale.

Între timp, în București, evenimentele aveau evoluția de acum cunoscută. Începuse să se tragă prin toate zonele. Apăruseră „teroriștii”, adică toți cei care, având o armă în mână (fie că li se dăduse armament, cum a fost la C.C. și în alte locuri, fie că și-l „procuraseră” singuri), din suspiciune, de frică, din răzbunare, din plăcere, din curiozitate, din greșeală sau cu convingerea că „așa trebuie”, apăsau pe trăgaci. Or, era suficient un foc de undeva, ca acolo să se concentreze toată „atenția” subunităților militare din zonă. Așa au fost incendiate Biblioteca Centrală Universitară și Muzeul Național, așa au murit mulți oameni, numai pentru motivul că s-au aflat atunci, acolo. S-a spus până la sașietate, dar se pare că încă nu este suficient: în situația dată, „teroriștii” ar fi trebuit să-și concentreze tirul asupra noilor personalități propulsate de „revoluție” în „fotoliile de orchestră” ale vieții politice, tocmai pentru a nu permite ca aceasta să capete coerență. Or, asupra balconului de la C.C. – unde și în 22 seara și pe 23 au stat în lumina reflectoarelor „ținte” ideale, majoritatea acestor personalități, nu s-a tras niciun foc. Nici isteria unora de la Televiziune – conduită care reprezenta un adevărat „cec în alb” pentru „foc de voie”, nu a

fost de natură să atragă asupra clădirii respective urgia de proiectile sugerată de apelurile disperate de „HELP”: ici-colo, câte o urmă de glonț rătăcit.

Este adevărat că panica și zvonurile se intensificau, iar față de această situație am trimis o delegație la Televiziune pentru a comunica pe post că revoluționarii au în pază și apărare sediul M.I. Delegația nu a fost primită. Am cerut sprijin de la Statul Major al Gărzilor Patriotice: nimic. Mai-marele peste aceste gărzi, pe care l-am rugat telefonic să ne sprijine, mi-a retezat-o scurt, spunându-mi să ne descurcăm. Ba, mai mult, m-a luat și peste picior: dacă vom rezista, vom „binemerita”, dacă nu, vom fi eroi; deci, oricum, vom fi în câștig.

Noaptea a trecut în zvonuri și temeri. Spre dimineață, pe la 4⁰⁰, am primit un telefon de la general maior Bucureșcu Gianu, adjunct al ministrului, care anunța că urmează să sosească în minister din partea Consiliului Frontului. Am trimis două cadre care să-l recunoască și să-i faciliteze accesul.

23 decembrie

Se pare că nu întotdeauna noaptea e un sfetnic bun. Pentru că, iată, de dimineață, unii dintre revoluționari încep să privească cu mai multă suspiciune cadrele ministerului, care se prezintă la unitățile lor. Efectul instigărilor de la Televiziune: „somnul rațiunii naște monștri”. Unora li se năzare că sub... subsolul clădirii ar fi niște tunele de acces din exterior, prin care s-ar ține legături necontrolate. Se fac nu știu câte supracontroale pentru liniștire. Apoi, se primește o „informație” că într-o clădire de vizavi intră frecvent persoane cu geamantane ori sacoșe voluminoase, pe care la ieșire nu le mai au asupra lor. Bănuiala se naște repede: este exploziv, cu care printr-un tunel din afară se va acționa asupra clădirii noastre. Facem verificări imediate și se confirmă că acolo intră multă lume, căci este un... centru de pâine.

Una peste alta, atmosfera generală este de temere cu privire la un atac terorist împotriva sediului nostru. Iar forțele de care dispunem pentru o eventuală apărare sunt foarte „subțiri”. Mai ales că, din cele pe care le avem, trebuie să sprijinim și Policlinica Centrală a M.I. și Casa de Cultură: comandanții celor două unități, care mă contactează telefonic, mă conving că, într-adevăr, au nevoie.

Veștile care sosesc din țară nu sunt deloc bune. Nu știm ce să mai credem, „se face totul” pentru a se convinge opinia publică în legătură cu „securiștii-teroriști”. Pe de altă parte însă, nu se spune niciun cuvânt că, de fapt, cadre de

securitate sunt victime ale unor acte, fie teroriste, fie de vendetă, la instigarea mass-media, dar nu numai: în context, este revoltătoare uciderea lașă a cadrelor de la U.S.L.A., conduse de lt. col. Gheorghe Troasca, chemate în sprijinul M.Ap.N., din ordinul unor factori de comandă din acest minister. În aceeași „logică” de luptă împotriva teroriștilor se va înscrie decimarea la Aeroportul Otopeni a copiilor de la Câmpina și a altor militari ai M.I., tot de către militari, dar de la M.Ap.N. Toate au fost „erori”, „necorelări” etc. Se ridică însă și o întrebare legitimă: de ce „erorile” au fost numai de o parte, nu și de cealaltă? Căci, la urma urmei, și M.I. avea unități și subunități militare bine pregătite.

...Atât revoluționarii din sediu, cât și noi, cadrele ministerului, încercăm să ne facem auzite apelurile privind preluarea pazei și apărării sediilor M.I. de către armată, căreia ne subordonăm, în condițiile când în forțele noastre nu se mai are încredere. În zadar însă; nu găsim nicăieri audiență. Revoluționarii se autoconstituie în Comitet local al F.S.N. pentru M.I., dar asta nu rezolvă problemele.

24 decembrie

S-a emis decret: până pe 25 decembrie, ora 17⁰⁰, cei ce dețin arme și muniții, mai puțin cadrele militare și membrii gărzilor patriotice, trebuie să le predea, altfel vor fi considerați „teroriști”. Deci, revoluționarii de la M.I. ori primesc recunoașterea de „gardă patriotică” ori renunță la arme. În acest ultim caz, nu s-ar mai justifica prezența lor pentru pază și apărare.

Într-un târziu, dl. Droc Adrian reușește să intre în contact telefonic cu dl. Dumitru Mazilu și încearcă să-i explice situația. Nu prea reușește, așa că preiau receptorul, mă prezint și îl rog să ne sprijine în două probleme: să li se confere un statut revoluționarilor și să se trimită o subunitate a M.Ap.N. care să preia în grijă sediile M.I. Îmi răspunde că va vedea ce se poate face și să așteptăm să ne telefoneze (Mi-am permis să-l rog personal, pentru că ne cunoșteam de mulți ani).

Starea de stres își spune cuvântul și în cazul revoluționarilor. Au apărut în rândul lor mai multe grupuri. Sunt încercări de schimbare a liderilor, se afirmă curentul „moderaților”, dar și cel al „durilor”, asta în raport și cu cadrele ministerului. Țin tot mai frecvent conciliabile „cu ușile închise”, după care ne aduc la cunoștință unele hotărâri. Printre altele, instituie un fel de „gardă personală” pe lângă general maior Bucurescu Gianu, pentru a asista la toate acțiunile și discuțiile care au loc.

În noianul de vești proaste, temeri și incertitudini, iată și o rază de lumină: primim în sprijin, pentru apărare, o subunitate de militari în termen de la Centrul de Pregătire Grădiștea al Departamentului Securității Statului.

Este prima oară în ultimele zile când plec acasă pentru câteva ore, noaptea. Este Ajunul Crăciunului ...

25 decembrie

Astăzi, destule noutăți.

Telefonează dl. Dumitru Mazilu care comunică punctul de vedere oficial al C.F.S.N., potrivit căruia personalul civil (membri ai Comitetului local), împreună cu cadrele prezente în sediul M.I., se constituie în „Gardă revoluționară” și întregul efectiv rămâne la post „pentru apărarea instituției”. Comandant al gărzii este desemnat dl. Droc Adrian. De asemenea, se anunță că pentru a transmite sarcini din partea C.F.S.N., urmează să sosească dl. Sergiu Nicolaescu (dar nu a venit).

Seara se prezintă o formațiune de patru parașutiști de la M.Ap.N., sub comanda unui căpitan, care preiau în apărare obiectivul.

Toate aceste măsuri și acțiuni, care acum ar putea părea ca exagerate, erau atunci de o mare și stringentă necesitate, în condițiile când cei interesați nu numai că nu diminuau, dar amplificau presiunile, incriminările și chiar instigările la adresa M.I., a Securității. Se crea, încetul cu încetul, acea imagine deformată – care, din păcate, încă mai dăinuie – despre o Securitate cuprinzând zeci și chiar sute de mii de cadre, dotată cu cele mai sofisticate instalații și arme (unele parcă din panoplia *science-fiction*), folosind camere și metode de tortură, cum le arăta Televiziunea, față de care cele ale Inchiziției erau o joacă de copii etc. etc. Când la începutul lunii ianuarie, din dispoziția conducerii M.Ap.N. am pregătit și pus la dispoziție datele absolut reale privind efectivele Securității – date ce au fost verificate și răsverificate de către cei de la armată, pe baza evidențelor nominale de personal pe care le preluaseră integral de la noi –, iar acestea s-au publicat, discrepanța a fost de natură să dea naștere la un cor de proteste vizavi de „escamotarea adevărului”. Explicabil, dacă măsurăm distanța de la zecile și sutele de mii acreditate de cei care doreau „demolarea” sistemului de informații și contrainformații românesc – la cei circa 8.500 de oameni care formau tot aparatul central și teritorial.

Între timp, în țară continua „vânătoarea de vrăjitoare” în varianta ei autohtonă, respectiv vânătoarea de „securiști-teroriști”. Este adevărat, scenariul cu privire la Securitate fusese bine scris și regizat, el se derula act cu act, dar avea o singură hibă: lipsea din scenă personajul principal, adică tocmai „securistul-terorist”. Se simțea mare nevoie ca măcar unul să fie „prins”, pentru a putea fi arătat opiniei publice. Oho, ce „vedetă” de televiziune ar fi fost un asemenea personaj, dar nu era să fie, căci de unde nu-i...

Așa stând lucrurile, s-au căutat probe indirecte, respectiv câte cadre de securitate – și care anume – au murit ori au fost rănite în acele zile și în ce împrejurări. S-a dovedit pentru fiecare caz în parte, fără nicio posibilitate de tăgadă, că niciunul dintre cei în cauză nu a acționat împotriva „revoluției”. Nemaivorbind de faptul că toate cadrele Direcției a V-a (Securitate și gardă) au fost puse imediat în stare de reținere și verificate cu privire la fiecare pas făcut începând cu perioada premergătoare „revoluției”; nici că fiecare cadru din aparatul central și teritorial a prezentat raport scris privind activitatea și conduita proprii din aceeași perioadă – rapoarte ce au fost verificate de comisii anume constituite, nici câți au trecut pe la Procuratura Militară sau prin alte asemenea „filtre”. Repet: Procuratura Militară și M.Ap.N. au verificat cu minuțiozitate situația efectivelor Securității, fără a putea aduce măcar unui singur om acuzația că ar fi terorist. Bineînțeles, dacă nu luăm în considerație hilarele inculpări ale celor de la Timișoara, Sibiu și altora, care vor rămâne în analele justiției românești ca... material didactic pentru ilustrarea fie a lipsei de competență (caz oarecum fericit), fie a relei-credințe...

26 decembrie și următoarele

Este perioada în care unele sarcini asumate de revoluționari sunt preluate nemijlocit de reprezentanți ai M.Ap.N., care încep să se instaleze în funcțiile de conducere de la M.I. și, cu precădere, de la Securitate. Numeroși generali, aproape în totalitate dintre cei rechemati din rezervă sau chiar din retragere, populează culoarele și birourile ministerului.

A venit în clădire și general colonel Iulian Vlad. Un nou prilej de a-l admira pentru echilibrul său, marea rațiune și responsabilitate de care dă dovadă chiar și atunci, când aproape fiecare act sau cuvânt îi este cenzurat îndeaproape. Îi urez un sincer „bun venit” și îmi exprim bucuria de a-l vedea

sănătos, la fel de demn și de aceeași noblete sufletească, în aceste împrejurări care nu par a-i fi favorabile.

Pe 27 decembrie pleacă revoluționarii din sediu. Unii, cu grabă și ușurare. Alții nu s-ar prea da duși... Câțiva se vor încadra în minister, ca ofițeri sau subofițeri, dar puțini vor rămâne, când vor vedea că se muncea mult pentru... De fapt, de la început nu prea au vrut să creadă că la Securitate salariile erau, în linii generale, ca și la armată; doar salariul de funcție era cu câteva sute de lei mai mare la unele niveluri; în rest, aceleași solde de grad și sporuri de vechime. La plecare, le-am mulțumit, cu sinceritate, tuturor celor care au fost, cu adevărat, revoluționari. Cu parte dintre ei continui să mă văd, cu plăcere, reamintindu-ne...

Viața intră pe alte făgașuri. Primim noi indicative de unități precum și – cei care suntem „triați” și menținuți în aparat – legitimații tip M.Ap.N. Cei care folosesc în serviciu ținuta militară se grăbesc să-și schimbe „culoarea armei”: albastrul Securității cu roșul infanteriei. Auzim însă că, la Timișoara, numeroși locuitori s-au strâns în fața sediului Brigăzii de securitate, spunându-le cadrelor și militarilor în termen să nu-și „schimbe culoarea”, căci nu albastrul este vinovat de morții și răniții orașului.

Colegii – de fapt șefii – de la armată nu doar că ne privesc cu multă suspiciune, dar ne „țin” pe mulți dintre noi de... teroriști. Unii chiar sunt convinși de asta. De exemplu, aceștia îi învinuiesc direct pe cei de la Centrul de Informatică și Documentare că și-au autoincendat sediul. Nu-și pun nici elementara întrebare: *cui prodest?*

Facem haz de necaz parafrazând una din lozincile „revoluției”: „Armata e **pe** noi”. Și pentru că ne-au subordonat atât de bine – iar tot ce facem noi e prost și numai la armată se muncește bine – încep să le „curgă” gradele. Un tip ce poartă numele unui celebru personaj din bancurile noastre (care a fost trimis ca șef la o unitate de-a fostei Securități, pentru că cei de la armată nu puteau să scape altfel de el) a fost înaintat în grad de două ori în patru luni, ajungând colonel. Nostimada este că și la „interne” s-au făcut avansări – respectiv s-a semnat decretul pe care refuzase să-l semneze Ceaușescu la 23 August. Așa se face că, pe lângă multe acte de dreptate, sunt înaintate în grad, inclusiv ca generali, și unele slugi plecate ale lui Tudor Postelnicu. Degeaba ne revoltă actul: așa a fost să fie... Chiar dacă peste câteva zile vor fi „deblocați”, trecuți în rezervă și pensionați cu noile grade.

În ce mă privește, eram sincer hotărât să contribui, pe cât îmi era posibil, la înjghebarea noului aparat de informații și contrainformații, printr-o colaborare loială cu cei de la armată (veniți în număr mare la început, dar dând bir cu fugiții cei mai mulți dintre ei imediat ce au simțit pe propria piele cât de multă, grea, specifică, plină de răspundere, discretă și... anemic plătită este munca). Nu accept însă desconsiderarea, infatuarea, superioritatea fără acoperire. Nici nu pot și nu vreau să fiu părtaș la acte incalificabile. Poziția mea – pe care nu o țineam deloc secretă - ajunge la urechile celor interesați. Voi rămâne în activitate atâta timp cât voi putea ajuta instituția nou-creată, fără să fac compromisuri cu mine însumi. Spre deosebire de alții, aveam posibilitatea de a opta, întrucât îndeplineam condițiile pentru pensionare. Aceasta survine în august 1990.

Istoria „revoluției” se scrie. Fie ca aceste fugitive notații să contribuie la formularea măcar a unei propoziții din adevărul ei.

Colonel (r) Alexandru Hasnaș

REMEMBER

întru gloria eternă a eroilor noștri, căzuți la Sibiu, în decembrie 1989

Acum, după 25 de ani, când colbul uitării a început să atenueze grozăviile faptelor iresponsabile petrecute în decembrie 1989, se cuvine să rupem o clipă din timpul nostru pentru a ne aminti de colegii căroră, în ziua fatidică de 22, timpul și viața le-au fost curmate în mod brutal, nejustificat.

Consider că nu avem dreptul să permitem ca uitarea să șteargă faptele reprobabile ale unor iresponsabili, chiar dacă, dovedind superioritate, am trecut între paranteze – închise pentru totdeauna – orice resentimente. Noi, cei rămași în viață, alături de urmașii celor căzuți, știm că suferința este un sentiment care înnobilează sufletul atunci când este detașată de ură, când nu este strigată și aruncată în urechile celor din jur. Am învățat cu toții să suferim în noi înșine, știind că nu vom uita și că nu avem voie să uităm niciodată.

Cine ar fi putut să întrevadă că în unii semeni de-ai noștri există atâta ură dezlănțuită care să încleșteze degetul pe trăgaci, să-i aducă în situația în care judecata le izvora din cătarea puștii. Dar cum adesea realitatea întrece în grozăvie orice închipuire, așa a fost la Sibiu în acel decembrie însângerat, încălzit de țevile armelor fumegânde.

Crimele pe care le-au comis apar, în mintea bolnavă a celor care s-au erijat în supremi judecători, ca fapte de eroism cu care s-au și lăudat:

„Un grup de militari, cam 12 la număr, săriseră gardul școlii și se îndreptau către ambele intrări ale comandamentului, pentru a-l captura.

În momentul acela am deschis focul în serii scurte asupra lor și am tras până când toți aceștia au căzut jos. După scurt timp, un alt grup de trei milițieni îl urma pe primul, sărind peste gard. Pe aceștia i-am somat: „Mâinile sus! Aruncați armele!” Atacanții s-au supus pentru câteva secunde. Dar în vreme ce primii doi se grăbeau să arunce armele, al treilea – căpitan de miliție, a îndreptat pușca-mitralieră către mine (milițienii nu au avut în dotare puști-mitraliere – n.a.). N-a mai avut timp să tragă. Eu am fost mai iute de mână. Am apăsat pe trăgaci. Au căzut toți trei. Am mai tras câteva gloanțe asupra lor, până când am văzut că nu mai mișcă ...”

„Am strigat la cei care erau cu mașinile de luptă să vină la rezezeală între pavilioane, că agresorii pătrund în cazarmă. Au venit un tab și un tanc. Tancul a executat o lovitură cu tunul în clădirea securității”.

Extras din relatarea maiorului Gheorghe Moise, de la U.M. 01512 Sibiu, consemnată în volumul **„Sibiul în revoluția din decembrie 1989”**, pag. 50, autor colonel în rezervă Paul Abrudan.

Cine și ce anume i-a determinat pe cei care au curmat atâtea vieți nevinovate, să reverse, prin țevile pistoalelor automate, atâta ură? Ce resort, necunoscut unui om normal, a declanșat dorința nestăvilită de a omorî oameni nevinovați, care n-au greșit cu nimic?

Mă întreb necontenit ce s-a întâmplat cu acei „oameni” care au vrut să ne omoare pe toți, până la ultimul. În după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989, zdrobit fiind în bătaie, am ajuns, împreună cu mulți alți colegi de la Miliție și Securitate, în curtea școlii militare, unde un ofițer pe care-l cunoșteam și ne cunoștea remarca foarte intrigat:

„Uite mă, cât de mulți au scăpat și nu i-am omorât?!”

Relatările colonelului Popa Vasile – șeful Miliției Municipiului Sibiu, la acea vreme, consemnate în volumul **„Noi suntem teroriști”**, la pag. 63-65, autor Constantin Vasile, completează șirul întrebărilor fără răspuns:

„Un ofițer al armatei a dat ordin să ne dezbrăcăm de haine, ceea ce am și făcut imediat. Locotenentul Gelu Cîrstea, promoția 1989, s-a dezbrăcat mai repede decât noi, rămânând desculț și numai în cămașă și indispensabili. I s-a cerut să înainteze spre curtea interioară. După ce a făcut câțiva pași s-a auzit o rafală de armă automată, iar ofițerul a căzut mort în apropierea noastră”.

„Nu trageți în ei, sunt nevinovați. Împușcați-mă pe mine că eu sunt vinovat”.

Printre colegii cu care mă aflam în „salonul teroriștilor” înființat din ordinul cpt. Francisc Tobă, la Spitalul județean, se afla și plt. Drăgoi Constantin, care își amintea:

„Când cpt. Voicu Nicolae – locțiitorul șefului Miliției Municipiului Sibiu, ne-a spus să mergem să ne salvăm la școala militară, am sărit gardul printre primii. Imediat a început să se tragă. M-am aruncat la pământ. Lângă mine se afla maiorul Lodromănean Ioan, celălalt locțiitor. Acesta striga la militari să nu mai tragă că am venit să ne salvăm. Am observat că atunci când striga și gesticula focul se întetea. I-am spus să nu mai strige și să nu mai

miște că ne împușcă. Nu m-a ascultat. Un TAB a înaintat spre noi și s-a oprit la 10-15 metri. A început să tragă cu mitraliera. Gloanțele fluierau în toate părțile. L-am auzit pe Lodromănean că a icnit. Când m-am uitat la el capul i-a căzut pe iarbă, s-a umplut de sânge și a murit. După ce a plecat TAB-ul am simțit că-mi amorțește piciorul. Nu-l puteam mișca. La spital am văzut că glonțul mitralierei de pe TAB îmi dislocase ambele oase și-mi făcuse o gaură de te uitai dintr-o parte în alta.”

Alt coleg, Mărgean Adrian, a fost împușcat în coloană. A rămas ținut pentru toată viața în scaunul cu roțile.

Gloanțele trase de iresponsabili și-au făcut cu prisosință treaba, omorând și schilodind oameni nevinovați.

Să ni-i amintim și să-i onorăm, în inima și gândul nostru, pe cei care au fost: Colonel (p.m.) CONSTANTIN I. IONESCU; Locotenent colonel (p.m.) IOAN I. LODROMĂNEAN; Colonel (p.m.) SILVIU P. CHIRAN; Maior (p.m.) NICOLAE M. DRĂCULEȚ; Maior (p.m.) IOAN V. PĂIȘ; Maior (p.m.) FLORIN P. STUPARU; Maior (p.m.) NICOLAE N. VOICU); Căpitan (p.m.) GELU M. CÎRSTEA; Căpitan (p.m. DUMITRU D. CROITORU; Căpitan (p.m.) NICOLAE I. COMAN; Căpitan (p.m.) IOAN I. CORLACIU; Căpitan(p.m.) NICOLAE I. FIFOIU; Căpitan (p.m.) VASILE V. OLĂRESCU; Căpitan (p.m.) IOAN M. STAN; Sublocotenent (p.m.) VASILE V. BAN; Sublocotenent (p.m.) IOAN I. COCA; Sublocotenent (p.m.) GHEORGHE I. COMAN; Sublocotenent (p.m.) PETRU I. FĂRCAȘ; Sublocotenent (p.m.) ILIE D. FLOREA; Sublocotenent (p.m.) VASILE V. LOBONȚ; Sublocotenent (p.m.) TRAIAN-VIOREL I. ONIȘOR; Sublocotenent (p.m.) IOAN I. ROMAN; Sublocotenent (p.m.) PAVEL P. ȘANDOR; Sublocotenent (p.m.) NICOLAE-ILIE N. SEVERIN; Sublocotenent (p.m.) VASILE V. VASILIU.

Pentru toți camarazii noștri căzuți în timpul evenimentelor din 1989, alături de familiile îndoliate, prietenii și apropiații acestora, se cuvine să păstrăm un moment de reculagere și să le purtăm o vie amintire.

Ruga noastră, a tuturor, să se facă auzită și împlinită:
„DUMEZEU SĂ-I ODIHNEASCĂ ÎN PACE”.

Colonel (r) Nicolae Tudosoiu

MĂRTURIA UNUI FOST PROCUROR, MARTOR ȘI PARTICIPANT: SIBIU 21-22 DECEMBRIE 1989

Am luat cunoștință de existența revistei „*Vitralii*” la puțină vreme de la apariție, de la un prieten. Am căutat o cale de a citi revista, lucru care nu a fost greu de realizat.

Cred că este necesar să mă prezint, mai ales că nu am avut legătură cu serviciile de informații de nici un fel, nici ca „agent acoperit” sau „descoperit” – ca să folosesc un termen la modă, deja uzat.

Aparțin unei generații de juriști care și-au făcut studiile liceale și universitare în condițiile unei liberalizări a sistemului politic, când contau munca și buna pregătire profesională care îți puteau asigura o carieră urmată și de succes pentru care te-ai și pregătit. Este și cazul meu. Deși dosarul meu nu era unul tocmai „pe linie”, nu am avut probleme.

În perioada 1972-1984 am fost procuror în Sibiu, parcurgând toate treptele profesionale, respectiv jurisconsult, procuror, procuror șef adjunct, procuror șef. În deceniul VIII, în calitate de procuror șef adjunct, am făcut parte din conducerea Procuraturii Județene Sibiu.

În august 1988 am fost sancționat de Secretariatul Comitetului Județean P.C.R. Sibiu (prim secretar Nicu Ceausescu) cu „*vot de blam cu avertisment*”, ultima înainte de excluderea din P.C.R. Urmare acestei sancțiuni mi s-a retras avizul politic pentru funcția de conducere și am revenit la funcția de procuror. Motivul: „*relații neoficiale cu cetățeni străini*”; s-a inițiat o anchetă de către un linge-blide, Constantin Bosoteanu - șef al Sectorului cu probleme speciale, desigur și cu sprijinul unor ofițeri de securitate. Ancheta desfășurată la nivel înalt nu m-a găsit vinovat, dar răul se produsese.

M-am simțit jignit, am mers în audiență la Procurorul general al României care era atunci Nicolae Popovici, cu dorința de a protesta și de a pleca din Procuratură. Acesta era un demnitar care mă cunoștea bine, nu mi-a permis să plec, spunându-mi că are încredere în mine, că și el a fost pus într-o situație delicată, „*știi cine este prim-secretar la Sibiu*”.

În 2 ianuarie 1990, Nicolae Popovici – încă Procuror general – a destituit conducerea locală și m-a numit... procuror șef.

Acest episod m-ar fi „îndreptățit” să mă declar „dizident” și să mănânc „rahat”. Nu am făcut acest lucru și nici nu am purtat resentimente cuiva.

Au trecut aproape 25 ani de la evenimentele din decembrie 1989.

Din funcțiile pe care le-am deținut cred că a sosit timpul să relatez succint și fără comentarii unele momente ale acelor evenimente sângeroase și încă dureroase pentru mulți oameni pe care îi putem numi victime.

Statul este un organism extrem de complex, cu numeroase articulații, în cea mai mare parte necunoscute publicului. Așa se întâmplă în orice stat.

Schimbările de regim sau de sistem politic nu trebuie să afecteze buna funcționare a statului, care trebuie să-și păstreze atributele.

În decembrie 1989 în România, un regim s-a prăbușit rapid. Toți doream o schimbare, era clar că acest lucru se va produce, dar nu mi-am închipuit că totul va degenera într-o explozie socială soldată cu pierderi de vieți omenești, distrugeri și bulversarea instituțiilor de forță ale statului care, așa cum s-a văzut, nu-l mai sprijineau pe Nicolae Ceaușescu, total depășit de evoluțiile și schimbările politice din grupul țărilor socialiste.

Cred, e o părere personală, că Sibiul – unde era prim-secretar Nicu Ceaușescu –, era perceput ca un posibil centru de putere în caz de criză. Sibiul era în decembrie 1989 un important centru economic, dublat de un puternic centru militar. De aceea, cred că o implozie trebuia să se producă aici și nu în altă parte. Acest lucru s-a și produs și cred că oamenii nici nu și-au dat seama că are loc o manipulare extrem de profesionistă, pe fondul unor nemulțumiri îndreptățite ale oamenilor care sigur nu au dorit să moară.

În scenariul gândit era desigur nevoie de morți, sânge, distrugere, decredibilizarea instituțiilor de forță ale statului.

Voi relata ce am văzut personal în zilele de 21-22 decembrie 1989.

*

În ziua de 21 decembrie 1989 s-a prezentat la sediul nostru procurorul șef Bălășoiu de la Pitești care dorea să achiziționeze covoare și mochete pentru localul proaspăt renovat al Procuraturii Argeș. M-am oferit să-l însoțesc. Înainte de a pleca la Cisnădie a venit la mine un coleg (procurorul Poiană Ion) care m-a avertizat să fiu atent deoarece în zona Teatrului există demonstrații. Am plecat spre Cisnădie. Era liniște. S-a lansat comanda covoarelor, urmând să se facă plata prin virament.

La întoarcerea în Sibiu, pentru că eram curios, am luat-o pe lângă Teatru și vis-à-vis de spital, pe colțul străzii am văzut un TAB cu motorul în funcțiune și mai mulți soldați echipați de luptă, adică purtau casca și înarmați cu pistoale mitralieră. Erau doar câțiva cetățeni în jur. Am realizat imediat că se întâmpla ceva grav, gândul m-a dus imediat la Timișoara și mi-am spus: „*iată, a început și la noi*”.

Am mers pe stradă în sus până la Liceul „Gheorghe Lazăr” și am văzut Piața Republicii plină de oameni care erau pașnici, însă fluierau un ABI al Miliției care patrula. La acel moment nu se vedeau semne de violență, însă era clar că mulțimea era agitată și ușor se putea întâmpla ceva grav, lucrurile puteau degenera.

Colegul Bălășoiu mi-a cerut să mergem la ICRTI să perfectăm formele pentru livrarea covoarelor, urmând să plece imediat spre Pitești.

Dupa circa 2 ore am revenit cu mașina pe strada Mitropoliei, am oprit pe colț și am mers în Piața Republicii unde în fața Primăriei era un ARO alb răsturnat, care ardea. Piața era golită de oameni, era un cordon de elevi ofițeri de la UM 1512 înarmați, se putea circula pietonal. Existau trei TAB-uri în cele trei colțuri ale pieței unde mirosea puternic a gaze lacrimogene. Între actuala Primărie și muzeu era instalată o pușcă mitralieră în poziție de tragere.

În fața sediului BNR Sibiu, situat pe strada Mitropoliei, era de asemenea un TAB și elevi ofițeri care păzeau sediul băncii. Am realizat imediat gravitatea situației, ne-am întors la sediu pentru a sta de vorbă cu procurorul șef Tulbure Adrian care era – mi-a făcut impresia - într-o stare de apatie. L-am întrebat dacă știa ce se întâmplă în oraș și dacă a raportat la Procuratura Generală. Aveam obligația ca „evenimentele deosebite” să fie raportate imediat. Era evident că ne aflam în fața unei situații grave și fără precedent, adică s-a produs o manifestație de amploare a populației și că forțele Miliției fuseseră depășite de situație, fiind necesară intervenția armatei. Intervenția armatei nu se putea face decât din ordin superior.

Am aflat că s-au tras focuri de avertisment în aer. Multă vreme s-au văzut țiglele sparte de gloanțe.

Procurorul șef Tulbure Adrian mi-a spus că nu a raportat la Procuratura Generală deoarece sarcina comunicării cu Bucureștiul se face de acum înainte în mod unic, prin Comitetul Județean PCR Sibiu.

Mi-am asumat eu sarcina de a-l informa pe Procurorul general, cu care aveam o relație specială. Aveam numărul de telefon direct la care răspundea personal. Precizez că nu l-am sunat pe T.O. ci de pe telefonul meu din birou. A răspuns imediat, mi-a recunoscut vocea. Părea calm și m-a întrebat ce fac. I-am raportat ce văzusem și ce mai aflasem. A ascultat fără să mă întrerupă, mi-a mulțumit pentru telefon afirmând că nu știa nimic despre situația de la Sibiu. Mi-a cerut să-l sun din nou când mai am elemente noi. L-am întrebat ce facem în situația dată și mi-a răspuns clar: „*nu faceți nimic*” și că vom primi ordine oficiale.

Acest lucru s-a și întâmplat rapid. S-a primit ordin telefonic ca toți procurorii să rămână la sediul unității și să nu se acționeze în nici un fel.

În după-amiaza zilei de 21 decembrie 1989, împreună cu proc. Ihora Nicolae și șoferul Scutea Nicolae am mers pe jos, prin oraș, pentru a vedea ce se întâmplă și care este situația, fiind conștienți că trăim un moment istoric.

Orașul era animat, se puteau observa grupuri mai ales de tineri care circulau din toate părțile. Sediul Județenei PCR și al Consiliului Județean era protejat de elevi ofițeri și de un TAB.

Am circulat prin toată zona centrală a orașului unde se regăseau grupuri de cetățeni, mai ales tineri. Ajunși în Piața Republicii am constatat că încă mirosea a gaze lacrimogene, iar militarii erau prezenți în continuare.

Ne-am întors la Procuratură pe actuala stradă a Mitropoliei, unde în fața Catedralei – care avea porțile închise – era un grup destul de mare de tineri care scandau: „noi suntem creștini!” și la un moment dat au îngenuncheat și au spus o rugăciune, lucru pe care l-am făcut și noi.

Ajunși la sediu, l-am sunat din nou pe Procurorul general, i-am raportat cele constatate. De data aceasta era mai grăbit, mi-a mulțumit din nou și mi-a spus să fim atenți. Nu a făcut nici un comentariu. Am mai vorbit cu domnia sa câteva luni mai târziu, când nu mai era procuror general.

Nu am mai văzut în tot acest timp nici un lucrător de miliție pe străzi, era agitație și o liniște nefirească.

Eram cu toții într-o stare de derută și confuzie. Stăteam în așteptare, nu s-a luat legătura cu noi de la Miliție. Speram ca oamenii să se liniștească și cred că acest lucru s-ar fi întâmplat dacă cineva cunoscut din conducerea județului ar fi ieșit în stradă să stea de vorbă cu oamenii. Același lucru era valabil și dacă cineva din șefii Inspectoratului M.I. ar fi încercat să stea de vorbă cu mulțimea, să vadă ce vrea. În această fază cred că era posibil, că

oamenii puteau fi liniștiți dacă li se explica – așa cum s-a făcut în alte județe – faptul că organele M.A.I. servesc interesele generale, că nu vor acționa dacă se manifestează fără violență și că satisfacerea unor revendicări de ordin politic sau economic nu este de competența Miliției sau a Securității și că și ei au aceleași probleme ca și fiecare alt cetățean.

Ulterior am aflat că șefii Securității și Miliției se mutaseră în dimineața zilei de 22 decembrie 1989 la sediul UM 01512, - adică peste drum, ceea ce cred a fost o mare greșală. Desigur, acest lucru s-a făcut, probabil, pentru o mai bună coordonare.

Ziua de 21 decembrie 1989 s-a scurs în așteptare, tensiuni și incursiuni prin oraș, pentru a se vedea ce se întâmplă.

După-amiază m-am dus cu mașina personală să văd ce se întâmplă la Miliție, trecând pe sub blocul plombă. Imediat un derbedeu, când a văzut mașina, s-a aplecat să ia ceva de pe trotuar, probabil pentru a arunca vreo piatră. Am oprit și am strigat la el, a fugit imediat. Atunci am văzut oameni și strigăte dinspre Miliție, din prudență am întors și am plecat la sediu.

Informațiile erau confuze, dar ieșirile mi-au dat suficiente elemente că situația a devenit foarte serioasă și poate scăpa de sub control, mai ales că autoritățile civile sau militare ale orașului nu au reacționat în acele momente.

Seara târziu am plecat cu Dacia mea spre casă, urmând să-l duc și pe colegul și prietenul meu, procurorul Santai Ioan în cartierul Hipodrom unde locuia. Ne-am abătut pe la Miliție.

Mulțimea plecase însă imaginea era terifiantă. În parcare de lângă Miliție mai fumegau unele mașini. L-am întâlnit acolo pe plt. Nichita de la secretariat, un bărbat impozant care privea cu amărăciune ce mai rămăsese din autoturismul său. Am oprit, iar Nichita mi-a spus: „*Priviți, tovarășe procuror, ce ne-au făcut!*”

În apropiere erau și alte mașini răsturnate și arse. Nu mai văzusem așa ceva decât în filme. I-am reproșat lui și colegilor lui că nu i-au alungat pe cei care le distrugau mașinile sub ochii lor. Răspunsul a fost stupefiant: „*Am primit ordin să nu facem nimic. Nu știu cine a dat acest ordin*”.

Colegul Santai a rămas în mașina mea cu motorul pornit, iar plt. Nichita m-a condus în sediul Miliției prin ușa de acces pentru autovehicule. În curte era un ABI și o mașină de pompieri care avea cauciucurile tăiate iar totul era ud.

Totul era în întuneric, mai precis era o lumină slabă. Am pătruns în sediu printr-o ușă laterală din spate. Ușile de la intrare erau blocate. Am întâlnit mai mulți ofițeri și subofițeri, unii în civil, alții în uniformă. Le-am reproșat faptul că au permis incendierea propriilor mașini. Mi s-a răspuns din nou că au primit ordin să nu intervină, doar să păzească sediul.

A venit la mine lt.col. V. Crîșmaru, cu care eram vecin de bloc și care m-a rugat să-l duc acasă pe cpt. Bogătean de la circulație care făcuse un atac de panică. N-am văzut niciodată un om într-o asemenea stare. L-am luat și l-am instalat pe bancheta din spate. Era în uniformă și spunea încontinuu: „*Ne omoară, tov. Procuror*”. L-am liniștit și l-am dus acasă. A avut noroc. A doua zi a început dezastrul, au început zvonurile. Acestea erau incredibile.

Mi s-a spus că în sala de sport de lângă Teatru erau mai mulți morți executați de Securitate, nu am crezut că este posibil așa ceva.

De asemenea se vorbea că unii directori cunoscuți ai unor întreprinderi din oraș înarmau oamenii împotriva demonstranților, îi știam pe totii și nu mi s-a părut credibil.

Se mai discuta de grupuri de rezistență ale „forțelor speciale” care aveau depozite de armament în cimitir, de unde porneau tuneluri secrete...

Diversiunea era clară dar erau destui care credeau, mai ales că în zona Miliției se auzeau focuri intense de armă și nu știam ce se întâmplă acolo.

Eu sunt un om echilibrat și nu dau crezare ușor la ceea ce aud. Începuseră să se audă zgomote de armă, împușcături în zona Miliției, pe stradă numărul manifestanților crescuse.

Am hotărât să merg la Cisnădie, de care răspundeam nemijlocit, pe drum am auzit la radio comunicatul care anunța sinuciderea generalului Milea și declararea stării de necesitate. Gravitatea momentului era evidentă.

La intrarea în oraș erau mai multe mașini cu steaguri și un ARO alb cu niște tineri. Am oprit și le-am spus acestora să aibă grijă ce fac pentru că s-a declarat starea de război.

Eram animat de gânduri bune. Răspunsul a fost: „*Du-te dom'le de aici că-ți răsturnăm mașina și-i dăm foc*”. Mi-am continuat drumul pe strada principală, am observat o mulțime care bloca strada în fața Primăriei. Era evident că nu mai puteam ajunge la Biroul de Miliție, așa că m-am întors, revenind la sediu în Sibiu. Mai târziu am aflat că Primăria Cisnădie a fost incendiată.

Tocmai atunci la televizor Mircea Dinescu anunța „fuga dictatorului”.

Totul era confuz, părea ireal însă era clar că lucrurile au scăpat de sub control și că s-au întâmplat lucruri extraordinare.

Pe sub fereastra biroului meu, adică a camerei 16, unde era instalat și televizorul și unde eram strânși aproape toți procurorii și personalul administrativ, treceau coloane cu manifestanți.

Din stradă mi-a bătut în geam scriitorul Mircea Tomuș, redactorul șef al revistei „Transilvania”. L-am tras pe geam din stradă în birou, era agitat și m-a rugat să-l sun pe lt.col. Dragomir Aurel să înceteze focul, să nu se mai tragă în clădirea Miliției și Securității. Tot Mircea Tomuș mi-a spus că vine de la Mitropolitul Antonie Plămădeală căruia i-a cerut să se pună în fruntea unui Comitet provizoriu și, prin autoritatea înaltei sale funcții ecleziastice, să gestioneze situația creată și să se împiedice vărsarea de sânge, însă acesta nu a acceptat. Se auzea bubuitul armelor care era intens în zona Inspectoratului M.I.

Mircea Tomuș a plecat împreună cu proc. șef Tulbure Adrian la Direcția Sanitară care își avea sediul în apropiere, pentru ca împreună cu directoarea dr. Elena Pîrvu să constituie acel comitet. Doamna dr. Elena Pîrvu, o femeie admirabilă și delicată (soție de colonel de securitate!) s-a dovedit mai „bărbată” și curajoasă, a acceptat și a făcut tot ce a putut în acele momente de confuzie și teroare. Mi s-a relatat că atunci când i s-a cerut sprijinul a acceptat fără ezitare, spunând că nu știe ce se va întâmpla cu cei care au constituit comitetul însă cel mai important atunci era să nu mai curgă sânge. Puțin cunosc acel episod care este important de reținut în istoria acelor zile.

L-am sunat pe lt.col. Dragomir Aurel, pe care-l cunoșteam, însă nu mi-a răspuns nimeni la cabinetul său.

Am vorbit cu un alt ofițer, nu-i dau numele, care la întrebările mele referitor la ce se întâmplă mi-a răspuns senin că nu se întâmplă nimic!

L-am sunat și pe amicul meu, mr. C. Dudoiu, șeful serviciului tehnic și l-am întrebat ce se întâmplă. El mi-a răspuns că este în biroul său, că se trage din toate părțile și că sediul este înconjurat de o mulțime agresivă. L-am încurajat, spunându-i că voi mai încerca să iau legătura cu lt. col. Dragomir Aurel, însă nu am reușit să obțin legătura.

În jurul amiezii, când era clar că Ceaușescu a fugit lamentabil și regimul a căzut, pe actuala stradă a Mitropoliei defilau coloane organizate cu pancarte. Se scanda când treceau pe lângă sediul nostru: „*Voi să-i judecați și să-i condamnați!*”

Aceste scandări care afirmau încrederea populației în noi, judecători și procurori, mi-au umplut inima de bucurie mie și colegilor mei și erau o confirmare a faptului că munca și atitudinea noastră erau apreciate. Nu aveam nimic să ne reproșăm, am aplicat legea în litera și spiritul ei. Nu am instrumentat niciodată un dosar politic, nici nu era de competența noastră.

Vreau să fac o precizare importantă. În zilele de 21-22 decembrie 1989 nimeni nu s-a manifestat agresiv și nu a atacat personalul aflat în clădirea Tribunalului, unde funcționa și Procuratura, nu a fost aruncată nici o singură piatră.

În fond, mulți dintre revoluționari, sau demonstranți, cei mai mulți oameni de bună credință, dar și destui infractori anchetați de noi și animați de sentimente de răzbunare, nu au înțeles să atace sistemul judiciar. Nici în 22 decembrie 1989 nu am fost solicitați de celelalte autorități în nici un fel, practic Procuratura nu a avut nici un fel de implicare în eveniment, așa cum era și firesc.

Seara am trecut din nou pe la Miliție. Ceea ce am văzut era incredibil. Clădirea Inspectoratului era devastată, arsă, cu numeroase urme de gloanțe, fără geamuri.

În cursul dimineții, până pe la orele 10 – 11, armata apăruse sediul Inspectoratului MI, printr-un cordon subțire, de mulțimea care se limita la huiduieli și fluierături. În momentul în care acest cordon a fost retras, a funcționat diversiunea – în sensul că s-a dat impresia că trăgători aflați pe clădirile învecinate ar ataca militarii – și atunci s-a pornit infernul. Armata a deschis focul cu arme de toate calibrele asupra Inspectoratului M.I. Toate clădirile de pe lângă Inspectorat sau de pe străzile învecinate UM 01512 purtau urme de gloanțe, iar unele clădiri au fost parțial distruse. Era incredibil ce se întâmplase, având ca rezultat ceea ce vedeam.

Mi s-a spus că Sibiul nu a cunoscut asemenea distrugerii nici în timpul războiului. Am aflat că zeci de oameni au fost uciși și mulți alții au fost răniți, spitalele Sibiului erau pline.

În ziua precedentă, mai mulți oameni fuseseră ridicați din Piața Republicii și duși la sediul Miliției unde li s-a făcut identificarea, după care au fost eliberați. Nu s-a încercat reținerea sau arestarea acestora. Oricum, procurorii nu ar fi emis mandate de arestare. Pe 22 decembrie 1989, înainte de atacarea sediului Miliției, când un grup de demonstranți a mers la sediul Inspectoratului pentru a cere eliberarea celor ridicați în data de 21 decembrie,

au fost mirați când au aflat și au constatat că nu era nici un reținut și că arestul Inspectoratului era gol, nu era nici un arestat.

În noaptea de 21 spre 22 decembrie 1989, șeful Serviciului cercetări penale, Radu Balici, un ofițer deosebit cu care am fost coleg de facultate, a avut inspirația de a-i transporta la Penitenciarul Aiud pe toți arestații preventiv. Aceștia erau arestați pentru fapte grave: omucideri, tâlhării, alte infracțiuni cu grad ridicat de pericol social. A fost șansa acestor oameni. Cu siguranță ar fi figurat pe lista morților, pentru că în dezastrul care a urmat nu ar fi avut nici o șansă.

Zeci de ofițeri sau subofițeri ai Inspectoratului MI Sibiu au murit sau au fost răniți atunci în încercarea de a-și salva viața, refugiindu-se peste drum, la UM 01512. Acesta este un capitol tragic al evenimentelor din decembrie 1989 de la Sibiu, care va trebui tratat separat.

Interesant este că imediat după distrugerea de către armată a sediului Inspectoratului MI a început jaful și devastarea de către „revoluționari”, mulți dintre ei infractori care executaseră pedepse privative de liberate.

Aceștia au spart birourile și fișetele lucrătorilor de miliție, furând tot ce era de furat și, lucrul cel mai grav, și-au însușit zeci și zeci de arme care nici până acum nu au fost recuperate în totalitate.

Unul dintre jefuitori, nu pot să-l numesc „revoluționar”, a fost găsit mort și ars în camera de corpuri delict, se grăbise să jefuiască înainte de a se stinge focul. A fost identificat ca fiind un infractor recidivist.

Același lucru s-a întâmplat și în birourile Securității, numai că acolo s-au furat documente operative. Eu cred că acest lucru nu a fost întâmplător și nu vreau să comentez mai mult.

Zeci de ofițeri de miliție și securitate au fost agresați de mulțime, fiind bătuți și răniți, iar alții chiar uciși. Voi reveni asupra acestui moment.

Dacă armata ar fi făcut un cordon în jurul Inspectoratului M.I., ar fi prevenit distrugerea și jaful. Forțele armate însă nu erau pregătite pentru astfel de evenimente, iar comandanții militari s-au dovedit cel puțin neinspirati.

Și eu, ca și colegii mei, am satisfăcut stagiul militar, de regulă după terminarea facultății, în școli de ofițeri de rezervă. Și eu eram ofițer de infanterie în rezervă (ulterior, de justiție), având cunoștințe militare.

Atât Miliția, cât și Securitatea erau unități militare, având indicative militare și în afara reglementărilor specifice de funcționare se supuneau regulamentelor militare. Potrivit acestor regulamente, fiind unități militare, în

caz că erau atacate trebuiau să se apere cu forța armelor, însă nu au făcut-o. Dacă o făceau, dezastrul ar fi fost teribil, ar fi avut loc un carnagiu.

Voi reveni, în numerele viitoare ale revistei, cu alte momente cunoscute de mine sau la care am participat direct în decembrie 1989, între care aspecte legate de avionul Rombac, precum și despre ancheta și procesul intentat lt. col. Aurel Dragomir.

Adevărul trebuie cunoscut, acesta nu poate fi limitat, faptele trebuie stabilite în realitatea lor.

Av. Nicolae Ucă

O DISCUȚIE PARTICULARĂ

În calitate de șef de compartiment în cadrul Poliției Județene Sibiu, am primit responsabilitatea asigurării deplasării și prezenței colegilor care erau citați la Tribunalul Militar Teritorial București.

Era la câțiva ani după evenimentele din acel decembrie însângerat. După mai multe audieri în dosarul penal care privea faptele petrecute în Sibiu, tribunalul hotărăște să citeze toți martorii pentru o nouă audiere. Inculpați erau colonel Dragomir Aurel, comandant al Școlii Militare de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”, colonel Irimescu Milan, fost șef de stat major la aceeași unitate, căpitan Tobă Francisc, maior Moise Gheorghe și alți ofițeri MAPN.

Fiind un număr foarte mare de cadre din fosta miliție, am solicitat și am obținut aprobarea ca deplasarea să o realizăm cu autobuzul unității, ceea ce a asigurat o prezență masivă la sediul tribunalului înainte de începerea ședinței de judecată. Între timp au venit și alte persoane, civili din Sibiu, care fuseseră de asemenea citați.

Cu puțin timp înainte de începerea judecății și-au făcut apariția și inculpații care, în grup compact, s-au postat într-un colț al holului unde ne aflam și noi. Între colegi au apărut frământări și vociferări, iar la un moment dat câțiva s-au deplasat la grupul inculpaților pe care au început să-i apostrofaze. Mi-am dat seama că lucrurile pot să degeneze și am intervenit solicitându-le acelor colegi să se comporte civilizată. Apoi m-am adresat lui Dragomir, cu care avusesem, în perioada anterioară evenimentelor, mai multe întâlniri. I-am spus că nu este bine să rămână acolo întrucât spiritele sunt foarte agitate și în rândurile civililor asupra cărora nu am nicio autoritate. Situația s-a rezolvat destul de rapid, cu sprijinul unui angajat al tribunalului, respectivii fiind conduși într-o încăpăre separată.

La câteva zile după acel eveniment, am fost apelat de către Dragomir care, spre surprinderea mea, mi-a solicitat o întrevedere pentru „o discuție particulară”. Gândindu-mă că pot să obțin date în plus despre evenimentele din decembrie 1989 și intrigat de posibilitatea unei discuții cu „eroul Sibiului”, cum se autointitulase Dragomir, am acceptat.

În incinta restaurantului „Împăratul Romanilor”, unde am realizat întâlnirea, am petrecut mai multe ore, ascultându-l pe Dragomir și încercând să

aflu ce l-a determinat să dezlănțuie prăpădul care a adus atâta moarte, suferință, groază și pagube orașului nostru și locuitorilor săi.

Dragomir vorbea încontinuu, fără întrerupere, se dezvinovăța, încerca să justifice tot ceea ce făcuse. Simțea, probabil, nevoia să se mai audă încă o dată spunând toate lucrurile pe care le spusese în mod repetat în presă și la procese. Am reușit totuși să-i pun câteva dintre întrebările care mă frământau, la care nu găseam un răspuns logic, pertinent.

La întrebarea firească, de ce a dat ordin să se tragă asupra noastră, distrugând cele două sedii (ale Miliției și Securității, în care se găseau inclusiv arhivele acestora) și omorând atâția oameni nevinovați, Dragomir a răspuns, cum dealtfel susținea întotdeauna, că noi cei de la interne am tras în unitatea lui și i-am omorât un elev, rănind și alte cadre. Dar acum, i-am replicat, când lucrurile s-au lămurit, cazul elevului Mițiți a reprezentat provocarea, moartea acestuia nu a fost nicidecum provocată de noi cei de la interne. Cum mai putea susține oare așa ceva? Dragomir a răspuns cu detașare: el așa a știut atunci și fiind luat prin surprindere a plecat cu un rănit la spital. Când s-a întors a văzut că se trăgea masiv din unitatea sa, iar șeful de stat major și alți ofițeri i-au raportat că unitatea a fost atacată și trebuie să se apere.

L-am întrebat cum explică uciderea colegilor care, ajunși în curtea școlii militare pentru a se apăra, deși au strigat în mod repetat că au venit să se predea, au fost împușcați, culcați la pământ fiind, unii cu mâinile ridicate, iar alții după ce s-au dezbrăcat. Răspunsul a fost același, Dragomir afirmând că el a fost plecat la spital, iar când s-a întors faptele erau consumate.

În continuare, Dragomir a făcut incursiuni în trecutul său, explicându-mi că a făcut școala militară la Sibiu, venind dintr-un liceu militar. A rămas după absolvire în școală, oferindu-i-se funcția de comandant de pluton. Și-a continuat apoi studiile și a absolvit facultatea de drept și academia militară. Fiind remarcat, a fost preluat în Direcția V-a a Departamentului Securității Statului, unde a lucrat cu rezultate bune, ceea ce l-a propulsat în funcția de comandant al școlii militare din Sibiu și comandant de garnizoană.

Am reușit să-l mai întreb de ce nu a dat ordin de încetare a focului asupra noastră când a văzut că am arborat steaguri albe (cearceafuri mari, să fie vizibile)? Se cunoaște de toată lumea că în orice confruntare armată, în asemenea situații, regula este clară: se încetează ostilitățile, după care se trece la preluarea și apărarea celor care s-au predat.

I-am amintit că au fost mai multe intervenții telefonice directe, pe durata celor peste patru ore cât s-a tras continuu în cele două sedii menționate,

prin care mr. Marin Lucian, colegul său de școală și academie militară, mr. Dudoiu Constantin de la „T” și alte cadre din inspectorat, precum și procurorul Voinea, col. Pârcălăbescu și alții din București i-au cerut să înceteze tragerea. De ce nu a făcut acest lucru?

Deși cunoșteam explicațiile lui Dragomir, am fost dezamăgit să constat că poziția acestuia nu s-a schimbat cu nimic. Își construise un scenariu de la care nu voia să se abată. În esență, răspunsul său conținea afirmații de genul: nu putea să oprească focul deoarece se trăgea asupra școlii și el trebuia să se apere. Asta a și făcut. În plus nu putea să ajungă la noi fără să-și expună oamenii și nu putea să riște acest lucru. Este un fapt cunoscut și dovedit ulterior că din cele două sedii nu s-a tras deloc.

A mai afirmat că a discutat acest lucru cu mai mulți dintre comandanții de la București, dar ordinele erau contradictorii. Generalul Ilie Ceaușescu i-a cerut să înceteze imediat focul și să se predea, iar generalul Victor Stănculescu i-a ordonat *să se apere pe răspunderea sa*. Deși s-a aflat în mare încurcătură, Dragomir considera că atunci a luat cea mai bună hotărâre, pentru că în război regulile se aplică și se respectă în funcție de situația concretă cu care te confrunți. În același context mi-a mai spus că, atunci când a discutat în unitate despre încetarea focului, a fost amenințat cu pistolul, fără a da detalii.

Având încă viu în memorie prăpădul pe care l-a dezlănțuit în Sibiu, în special după 22 decembrie, am fost curios să aflu, după ce lucrurile se clarificaseră în mare măsură, dacă știe cu cine s-a luptat, pentru că în Sibiu a provocat un adevărat război. Au fost trase în acel episod peste două milioane de cartușe, de toate categoriile, s-au lansat 650 rachete din elicoptere, s-au tras peste 500 lovituri de tun, 3 lovituri de pe tanc și 7 grenade, un adevărat arsenal care a provocat moartea a 99 persoane, rănirea a 272 oameni și dărâmarea a peste 50 de case.

Justificarea cu „teroriștii” care au atacat unitățile militare a rămas *tabu* în orice discuție cu cei de la armată, justificare pe care a reamintit-o și Dragomir, adăugând faptul că zvonurile care se propagau la nivel de țară nu au ocolit nici Sibiul. În plus, nimeni nu ar fi avut timp să le verifice.

Când i-am spus că la școala militară de infanterie nu cred că se învață ca atunci când vrei să capturezi un trăgător inamic trebuie să dărâmi casa din care trage, acesta mi-a replicat că nu putea să riște viața elevilor, el trebuia să-i apere!

Mă gândesc că poate avea și acoperire pentru a face ceea ce a făcut în Sibiu, întrucât din volumul *Acvariul groazei* – autor Doru Viorel Ursu, pag. 105, rezultă că Dragomir, adresându-se celor reținuți ilegal în bazin, afirma:

„Am mandatul guvernului de a dărâma tot Sibiul ca să distrug cuiburile de rezistență ale teroriștilor...”. „Trageți în ei la cea mai mică mișcare!” (se adresa celor care-i păzeau pe nefericiții din bazin). *„Mă duc să-mi fac datoria!”*

La Sibiu nu a fost prins nici un terorist. Dar se cunoaște că au fost capturați, de către populație, câțiva ofițeri DIA de la unități militare din țară. Aceștia au fost predați la Comisia de anchetă, care însă i-a eliberat fără explicații.

În ceea ce privește cele 522 persoane, aparținând în marea lor majoritate fostului Inspectorat Județean al MI, reținute la bazin, care au fost lipsite în mod ilegal de libertate, umilite, bătute, amenințate și supuse unor condiții inumane de detenție, Dragomir a făcut comentarii mai ample. Știa că nu are dreptul legal de a-i reține pe acei oameni și de aceea a apelat la mai mulți comandanți din București și la ministrul apărării de atunci, generalul Militaru. Acesta i-a spus că trebuie să se descurce singur, că îl împuternicește să ia toate măsurile. Colonelul Suceavă de la poliție, cu care a discutat, a afirmat că le-a dat celor din Sibiu câte 10 zile de arest și Bucureștiul le-a mai dat încă 20 zile. După un timp i-a predat pe toți cei din bazin la comisia de anchetă, el rămânând cu sarcina să le asigure hrana.

Constatând că nu voi obține mai nimic în plus față de ceea ce cunoșteam în ceea ce privește poziția lui Dragomir Aurel, am renunțat la dialog, ascultând doar monologul acestuia din care am mai reținut o afirmație. Aceasta se referea la faptul că în 22 decembrie a primit ordin de la București să-i împuște pe comandanții de la interne. Nu a executat ordinul, ci i-a arestat și i-a predat la comisia de anchetă.

Cu privire la evenimentele petrecute la Sibiu în decembrie 1989, cred că, printre multe altele, se desprind ca evidente și următoarele aspecte:

Atâta timp cât justiția nu a dorit și nu dorește să afle adevărul, nici Dragomir și nici nimeni altcineva nu va spune tot ceea ce știe.

A existat un scenariu care, pus în practică, trebuia să conducă (și așa s-a și întâmplat) la înlăturarea lui Ceaușescu. În scenariul respectiv un capitol distinct viza Sibiul, unde se afla fiul dictatorului ca prim-secretar al județului.

Despre scenariul respectiv au cunoscut persoanele care puteau și trebuiau să acționeze pentru realizarea celor prevăzute. În mod evident, știau în principal cei din armată. Este posibil ca Dragomir să nu se fi numărat printre

aceștia, știindu-se că a lucrat la Direcția a V-a a Securității Statului și că este loial familiei Ceaușescu, fapt care l-a și propulsat la Sibiu, unde, la scurt timp, venise și Nicu Ceaușescu.

După fuga lui Nicolae Ceaușescu, Dragomir și-a dat seama că se află într-o poziție dificilă din care trebuia să iasă. S-a hotărât să acționeze de așa manieră încât să demonstreze și să i se recunoască atașamentul față de „Revoluție”. A bravat și a exagerat în tot ceea ce a făcut cu scopul de a atrage simpatia populației, crezând că poate să-i convingă și pe șefii de la București de loialitatea sa. Nu a fost să fie așa întrucât, imediat după ce a fost avansat, i s-a luat gradul, a fost mutat din Sibiu pentru a i se pierde urma și apoi trecut în rezervă.

În Sibiu, în decembrie 1989, armata și civilii înarmați au tras cât au vrut, cum au vrut, când au vrut, fără nici o responsabilitate, unii chiar cu interes vădit de a se răzbuna și a ucide. Edificatoare sunt și declarațiile colonelului în rezervă Ștefan Crăciun, fost șef de stat major la Școala militară de ofițeri de artilerie „Ion Vodă” din Sibiu, care în filmul documentar (aflat pe internet) *„Sibiu 1989 – documentary about 1989 roumanian revolution”* spune: *„...cert este că foarte mulți au tras de frică, foarte mulți au tras ca să se găsească în treabă. Atunci, în acea perioadă, toată lumea trăgea. Erau tineri, copii cu puști la ei, cu gloanțe...”*.

În cadrul scenariului pentru înlăturarea lui Ceaușescu s-a luat în calcul faptul că acesta ar putea să fie apărat de cadrele Ministerului de Interne care erau conduse de Postelnicu și Nuță, cunoscuți ca slugi credincioase ale lui Ceaușescu. De aici și ideea lichidării totale a Securității, idee care deși s-a demonstrat în mod practic că nu are susținere reală, s-a dorit să fie dusă până la capăt de către Militaru și alți trădători de țară.

Acolo unde în conducerea unităților armatei s-au aflat oameni cerebrali, cunoscători ai realităților locale și a cadrelor de la interne, nu s-au comis violențe și nu au fost victime. În schimb, acolo unde au condus oameni nepregătiți, abuzivi, mânați de diverse interese, sau dornici de răzbunare, au murit oameni nevinovați și au fost provocate multe pagube, Sibiul fiind unul din exemplele edificatoare.

Colonel (r) Nicolae Tudosoiu

DECEMBRIE 1989: „TURIȘTI” ȘI „TERORIȘTI” SOVIETICI ÎN JUDEȚUL OLT

„Turiștii” care au staționat și tranzitat Bănia, în avalanșă până în „22” și câțiva după, nu au fost interesați să vadă Parcul Romanescu, podul suspendat, lacul și debarcaderul, Castelul Fermecat și Cupola. Nu au admirat operele de pictură și sculptură din Muzeul de Artă, nici exponatele documentare din Muzeul de Istorie și cele din Muzeul de Științe ale Naturii. Nu au intrat nici în sala Filarmonicii, unde se cânta Ceaikovski.

Au fost văzuți în zona centrală a Craiovei, în piața publică. S-au plimbat pe la Comitetul Județean P.C.R. – Consiliul Popular, Primărie – Comitetul Municipal P.C.R. Cu un autoturism „Lada”, au rulat, pe înserat, în zonele cu unitățile militare: strada Amaradia (Armata a 3-a și Inspectoratul Ministerului de Interne), strada Caracal (două unități militare și Spitalul Militar), strada Bechetului și Prelungirea Făcăi (două unități militare), strada Libertății (Miliția), platformele industriale la ieșirea din „schimb”.

Tinerii „turiști” sovietici s-au „cazat” în autoturisme „Lada” parcate în apropierea hotelurilor „Jiul”, „Minerva” și „Palace”. Mâncau pizza, la vedere, pe trotuare, beau bere și răcoritoare la cutii, whisky și vodcă din sticle, de la shop. Discutau destul de bine în românește, aveau o atitudine binevoitoare față de craioveni.

S-au obținut informații despre „păreri, îndemnuri și încurajări la reforme gorbacioviste și libertate”. Filajul nu mai făcea față cerințelor operative, nici investigatorii nu s-au descurcat în această avalanșă de „turiști” sovietici în Craiova.

Informațiile și fotografiile au fost prea puțin prelucrate și raportate pentru că s-a precipitat evenimentul „22 decembrie” iar noi ne-am retras în unitate, consemnați din ordin și „protejați antitero” de tancurile armatei, postate la intrarea din strada Amaradia.

„Investigația documentară” s-a clasat în cutii cartonate și a fost predată-„ridicată”, după „22”, luată în custodie și păstrată „nu știu unde?”.

Fac o paranteză, arc înapoi peste timp. Prin 1980, lt. colonel Ioniță, de la grupa Dolj a U.M. 0110, contraspionaj estic, îmi spunea: „Ioane, de

necrezut, ne-am dat cu Vestul, cu francezii, englezii și americanii". Discuția a avut loc în contextul soluționării unui caz în care, punctual, mi-a solicitat sprijinul, sub acoperirea activității de miliție economică, în acea perioadă eu fiind șef al serviciului economic.

După 22 decembrie 1989, în sala unde se primeau cutiile cu documentele pentru arhivare și se zvonea că vor fi ridicate de armată, lt. colonelul Bogoslov, înlocuitorul domnului Ioniță, transferat între timp la București, mi-a destăinuit, zâmbind: „Oare Militaru, „prietenul” vostru de la contrainformații militare, le va preda lui Tiajelnikov¹?”.

În lipsa documentelor „ridicate”, scriu din memorie, a mea și a unor colegi ai mei, dar și din discuții cu prieteni civili, cu care mă salut de câte ori merg prin oraș.

Tot astfel de „turiști” au fost și eroii episodului „intervenției antiteroriste” de la Brădești-Dolj, din 24 decembrie 1989, un eveniment petrecut la km. 25+800 m, pe drumul E70 Craiova-Drobeta Tr.-Severin, în apropierea localității Brădești. Citez din „stenograma” cu vorbirea specifică brădeștenilor de vârsta mea:

„Domnu’ șef de post ne telefonă și ne alarmă. Teroriștii, cu 5 mașini Lada, nu opriră la filtru în Filiași. Vin spre noi. Fugirăm la viaduct, trecere obligatorie. Ne luarăm puștile de vânătoare. Văzurăm că se apropie dinspre Tatomirești, de urechea podului, trasăram de avertizare în sus și-i oprirăm în blocaj, cu încercuire, ca pe front. Rămasăram în așteptare. Ei nu ripostară. Sosiră cu mașini urmăritorii de la circulație și revoluționari ai noștri de la Filiași. Noi spre satul Valea Rea. Ei spre Tatomirești.

Domn’ șef al nostru anunță Craiova. Ne pomenirăm cu TAB-ul, care cum veni, opri, ochii și trasă cu AG-ul și cu mitraliera. Scoasă capul un militar cu cască, se uită și întoarsă TAB-ul, plecară spre Craiova, la bază.

Fură împușcați teroriștii, dar nu se vedea clar câți. Năcaz mare, o Lada în flăcări, alte patru ciuruite. Teroriștii, vai de capul lor, umblau de la unul la altul. Veniră salvările și-i duseră spre Filiași, la spital.

Văzurăm că e groasă gluma și fugirăm la cășile noastre în Valea Rea. Unii rămaserăm la baru lu’ Lache, la km. 25. Tocmai întoarsă și plecă un ABI, așa cică îi spune. Fu luptă, ce mai, cu răniți, dar de noi nu s-a trecut, ca la

¹ Evgheni Tiajelnikov, ambasadorul U.R.S.S. la București

Mărășești. Ce s-o fi întâmplat cu rușii, am auzit că erau teroriști, nu știm. S-or fi dus acasă la ei.

Pe la Sfintele Paște, veni cu CD cu niște domni eleganți, parcă trei sau patru și o doamnă frumoasă foc. Asta a intrat în vorbă cu noi, dar ce să vezi, pe limba noastră. O interesa ce s-a întâmplat în iarnă la pod.

I-am spus, de ce să nu-i spunem. Ce, era secret (!!!). Știa toată lumea.

Făcură poze multe și filmară șușeaua, podul și vâlceaua de sub el, pietrele km. 26 și 25, asta de lângă baru lu' Lache, au prins și firma "Discotecă" în poză.

Făcură semne pe hărți. Băură coca-cola și bere la cutie, pe tărie nu pusără gura, târguiră și tăgări de la bar. Doamna își luă ciocolată.

Ce mai tura-vura, ne mulțumiră pentru vorbe și informații și plăcară, dădurăm mâna. Doamna, numai zâmbete și vorbe, bag mâna în foc, că era basarabeancă de-a noastră".

Am „copiat” și redat pagină cu pagină și cuvânt cu cuvânt, pe propria mea răspundere, „stenograma” cu spusele brădeștenilor, consătenii mei.

Comentariu: Procuratura Militară Craiova a anchetat evenimentul, care se soldase cu răniți și distrugeri prin folosirea armamentului, și a soluționat dosarul prin „Clasare”.

Inamicii, adversarii-actori, și-au jucat rolurile dintr-un scenariu confuz.

A urmat „tăcerea respectuoasă” a celor care au declanșat, în complicitate, tragedia, străini și autohtoni, pentru că așa este la război, cum ne explica generalul din „Corbii”.

Colonel (r) Ioan Untaru

LA CRAIOVA, RESPECTUL RECIPROC A PREVENIT INCIDENTE TRAGICE

În tumultul evenimentelor din decembrie 1989, un rezervist militar pensionar îl căuta, în postura de revoluționar înarmat pe bază de „buletin”, pe generalul Dumitru Roșu, comandantul Armatei a 3-a, pe care afirma că vrea să-l împuște. Spunea că i-a făcut un rău mare, îl învinovăța de „trecerea în rezervă”. Așa credea și intenționa să-și rezolve „problema”, profitând de tulburările de moment.

Ofițerul „Jony”, de la Securitatea Județeană, integrată în Armata a 3-a condusă de generalul Dumitru Roșu, a raportat informația. S-au făcut verificări în anturajul „răzbunătorului” și s-a confirmat.

În 1987, actualul rezervist, pe atunci comandantul unei unități militare din Craiova, supărat de amânarea înaintării în grad, afirmase printre colegi că îl va împușca pe conducătorul statului la prima „vizită de lucru” în municipiu. Ofițerul de contrainformații militare, în conformitate cu sarcinile de serviciu, a raportat despre intenția și manifestarea surprinzătoare a militarului cu grad superior la Direcția a 4-a din D.S.S. S-au făcut verificări, s-a confirmat informația, iar ministrul Apărării Naționale a ordonat trecerea în rezervă și pensionarea celui în cauză.

Generalul Dumitru Roșu a ordonat dezarmarea și interzicerea accesului și apropierii rezervistului de sediul Comitetului revoluționar-militar, pe care îl frecventa, și de strada Romul, pe care locuia. Pentru o astfel de faptă, dacă rezervistul revoluționar înarmat cu AKM ar fi fost al Securității, suferea o condamnare cu ani grei de închisoare în calitate de terorist.

Această „rezolvare informativă” a problemei de către serviciile speciale a fost încă un element care a determinat o atitudine pozitivă, de încredere față de Securitate, din partea generalului Dumitru Roșu și a Statului Major al Armatei a 3-a în perioada critică 22-31 decembrie 1989, până la înființarea Serviciului Român de Informații în 26 martie 1990.

Domnia sa și Statul Major, în perioada schimbării regimului politic de la Craiova, au executat ordinele Comandamentului politico-revoluționar-militar de la București, condus de domnul Ion Iliescu, dar nu au exagerat.

Îmi permit să mai fac referiri despre relația mea cu generalul Roșu. În discuții relaxate, după pensionare, îmi spunea: *„Crezi că eu cunoșteam despre tot ce se întâmpla în Craiova? Voi vă subordonați mie, dar câteva zile ați fost consemnați în sediul unității și nu m-ați informat. Telefoanele nu vă funcționau, dar nu le-am întrerupt eu, ci unul de-al vostru, care lucra în comunicații. Dar nu a făcut-o de capul lui, a primit și el ordin de la cineva. Împușcăturile „simulatoarelor” care i-au înspăimântat pe craioveni și mi-au panicat militarii m-au surprins, eu nu știam despre amplasarea lor. Dezinformările și zvonul cu elicopterele teroriste doborâte au fost ordonate, știți și voi ca și mine. Rachetele căzute în pădurea de la Brădești-Răcari le-a găsit șeful de post, ce mă mai întrebi? Militarii nu au știut să acționeze în oraș pentru ordine, milițienii erau consemnați, nici Brigada Trupelor de Securitate nu a mai ieșit din sediu”*.

Am vorbit și despre transportul special cu TIR-ul al cadavrelor oamenilor împușcați la Timișoara până la București, la crematoriu, care a fost gardat de echipaje de circulație ale Milițiilor Județene, șefii acestora primind ordin de la generalul Constantin Nuță, șeful IGM.

Și generalul Roșu a fost, până în „22”, la Timișoara. Mi-a spus: *„Am fost chemat de generalul Gușe, șeful Marelui Stat Major General, i-am întâlnit acolo în ședință pe generalul Stănculescu, adjunct al ministrului Apărării Naționale, pe Secretarul Comitetului Central al P.C.R., generalul Ion Coman, pe generalii Nuță și Mihalea de la I.G.M. S-a discutat despre dispozitive, intervenții și potolirea manifestațiilor. Erau îngrijorați și speriați. Se uitau unul la altul, așteptând și ordine de la Ceaușescu. I-am auzit vorbind și de generalul vostru Macri, dar el nu a fost la ședință, avea probleme cu sănătatea. Eu am făcut act de prezență, nu m-au băgat în seamă. M-au trimis înapoi la Craiova să previn evenimentele”*.

Până în „22”, ora 10.30, Comandamentul de „ordine publică a dispozitivelor din Craiova” se întrunea în cabinetul șefului Inspectoratului Județean Dolj al M.I., iar după această oră, când ministrul Milea a murit prin împușcare la C.C. al P.C.R., colonelul Ion Sandu, șeful I.J., a fost chemat la Armata a 3-a, de unde nu s-a mai întors câteva zile. Despre colonelul Gherghe,

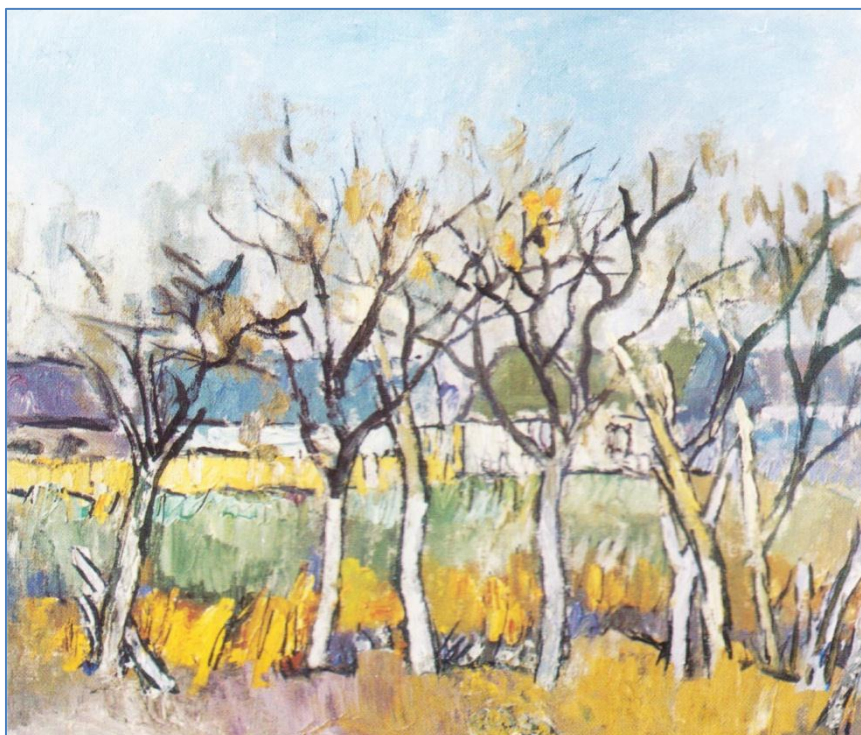
șeful Securității Județene, ofițerul de serviciu de la Armata a 3-a, împreună cu al nostru, raporta direct generalului Dumitru Roșu.

Am scris numai cu buna intenție de a argumenta de ce la Craiova, în Dolj, între militarii M.Ap.N. și ai M.I., între ofițerii și subofițerii de securitate, miliție, pompieri și cei ai Armatei a 3-a nu au izbucnit conflicte cu urmări tragice, nu au fost răniți sau omorâți ca la București, Sibiu, Covasna, Harghita și alte județe ale țării, scenariile inițiate nu s-au finalizat.

Noi aveam în unitate bazin de înot neacoperit, chiar lângă gardul despărțitor de sediul Armatei a 3-a, dar nu s-a ivit nebunul care, pe vreme de iarnă, să ne „antreneze” sub amenințarea armelor, ca la Sibiu.

Pentru astfel de motive și altele, la mormântul generalului Dumitru Roșu, din Cimitirul Ungureni, se aprind lumânări și se închină cei care l-au cunoscut, respectat și admirat. Dumnezeu să-l odihnească.

Colonel (r) Ioan Untaru

DIVIZIUNEA APĂRAREA CONSTITUȚIEI: MATURIZARE ANEVOIOASĂ

Diviziunea Apărarea Constituției a fost inclusă în prima organigramă a Serviciului Român de Informații (SRI) pentru a asigura una din competențele tradiționale ale serviciilor statale de informații cu competențe în interior, respectiv cea pe profilul anti-subversiune.

I s-a dat această denumire din mai multe considerente, dintre care menționăm :

- pentru a fi abandonată sintagma „Informații interne”, considerată de mulți în mod nejustificat ca fiind „poliția politică” a Securității comuniste;¹
- pentru a conferi profilului o cuprindere mai largă și o conectare clară și directă la protejarea valorilor supreme reglementate și apărare de Constituție.

În absența unui cadru legal adecvat evoluțiilor bruște produse în societatea românească, la crearea SRI, **competențele conferite Diviziunii și**

¹ Această perspectivă a fost indusă de faptul că profilul „Informații interne” avea în competență segmente semnificative ale opoziției anti-comuniste interne, respectiv exponenți ai legionarismului, partidelor istorice, foștilor condamnați politici, cultelor și sectelor ilegale, opozanților din rândul oamenilor de cultură și știință.

În realitate, vicisitudinile componentei represive a Securității, ca instrument al partidului și statului comunist în domeniul securității naționale, au creat nemulțumiri și în rândul altor categorii de persoane. În contextul organizării activității informative, îndeosebi după 1965, atât pe probleme, cât și pe domenii, supravegherea informativă și măsurile de intervenție preventivă nepopulare (neacordarea avizului de călătorie în străinătate, de acces la documente secret de stat și la acțiuni protocolare, avertizarea sau atenționarea pentru încălcarea reglementărilor legale referitoare la relațiile cu cetățeni străini sau la regimul frontierei de stat, pentru atitudini și manifestări considerate neavenite etc.) erau întreprinse conform competențelor pe probleme și domenii. Concret, profilul „Informații interne” avea în responsabilitate activitatea informativă în domeniile învățământ, știință, sănătate, justiție, artă – cultură, presă, poligrafie și sport; Contraspionajul economic – industrie, agricultură, sistemul financiar - bancar, comerțul interior și cooperarea meșteșugărească; Contraspionajul – afacerile externe, comerțul exterior și turismul; Antiterorismul – aeroporturile și aeronavele în zbor; Paza și protecția demnitari – instituțiile pendinte de CC al PCR, Guvern și Consiliul de Stat; Contrainformațiile militare – unitățile militare din MApN și MI, precum și penitenciarele.

În aceste condiții, activitățile informativ-operative desfășurate în perioada comunistă, considerate astăzi abuzive, țin de orientările imprimate sistemului informativ de comanditarul politic și, mai puțin, de specificul unui anumit profil.

profilului Apărarea Constituției au fost limitate la extremismul politic, etnic și religios, precum și la acțiunile cu caracter destabilizator la adresa sistemului social-politic democrat provizoriu și, din mai 1990, legitimat electoral.

Adoptarea Constituției și a Legii nr. 51 privind Siguranța națională, în anul 1991, precum și a Legii nr. 14 privind organizarea și funcționarea SRI, în februarie 1992, au conferit principalului serviciu național de informații cu competențe în interior și, în subsidiar, profilului Apărarea Constituției un consistent suport constituțional și legal pentru îmbunătățirea organizării și desfășurării activității informative.

Constituția din 1991, spre deosebire de legile fundamentale din perioada comunistă (1948, 1952 și 1965), a inclus drepturile și libertățile cetățenilor în rândul valorilor supreme care trebuie apărute (art. 1, alin. 3).

Totodată, a stabilit concret situațiile în care, prin lege, se poate deroga de la garanțiile constituționale (art. 27, alin. 2, lit. c – privind inviolabilitatea domiciliului, art. 29, alin. 1 – libertatea conștiinței, art. 30, alin. 7 – libertatea de exprimare, art. 31, alin. 3 – dreptul la informație, art. 40, alin. 2 – dreptul de asociere).

În plus, art. 53, alin. 1 prevede posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi și libertăți, stabilind că acest lucru se poate face numai prin lege și dacă se impune, după caz, pentru apărarea securității naționale...

Legea nr. 51/1991 are meritul deosebit de a fi definit explicit sintagma „siguranța națională” chiar la art. 1, de a fi configurat concret tabloul amenințărilor la adresa siguranței naționale (art. 3) și, pentru prima oară în România, de a fi instituit controlul parlamentar asupra principalelor servicii de informații (art. 8).

De o mare utilitate pentru activitatea specifică a fost și este prevederea de la art. 13 conform căreia amenințările la adresa siguranței naționale constituie temei legal pentru a solicita procurorului (ulterior judecătorului – n.n.), în cazuri justificate, cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, autorizarea efectuării unor acte, în scopul culegerii de informații, constând în: interceptarea comunicațiilor, montarea și întreținerea unor mijloace de ascultare ambientale, efectuarea unor constatări secrete.

Legea nr.14/1992 stabilește explicit și fără echivoc la art. 10, modificat prin Legea nr. 225/2013, că, în situațiile care constituie amenințări la adresa securității naționale, SRI, prin cadre desemnate în acest scop, desfășoară

activități specifice culegerii de informații care presupun restrângerea exercitării unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, efectuate conform procedurii prevăzute în Legea nr. 51/ 1991.

De menționat că inexistența unei prevederi legale similare și a unui suport constituțional adecvat în perioada comunistă pentru asemenea activități generează în prezent mari dificultăți ofițerilor de informații în contextul „deconspirării Securității”, unele mijloace și metode ale activității de informații folosite de toate serviciile secrete fiind considerate abuzive.

Revenind la competențele acordate profilului Apărarea Constituției la înființarea SRI, remarcăm că acestea se regăsesc explicit și detaliat între amenințările la adresa siguranței naționale menționate la art. 3 al Legii nr. 51/1991:

- planurile și acțiunile care vizează suprimarea sau știrbirea suveranității, unității, independenței sau indivizibilității statului român (lit. a);
- subminarea... sau orice alte acțiuni care au ca scop înlăturarea prin forță a instituțiilor democratice ale statului... (lit. g);
- inițierea, organizarea, săvârșirea sau sprijinirea în orice mod a acțiunilor totalitariste sau extremiste de sorginte comunistă, fascistă, legionară sau de orice altă natură, rasiste, antisemite, revizioniste, separatiste care pot pune în pericol sub orice formă unitatea și integritatea teritorială a României, precum și incitarea la fapte ce pot periclita ordinea statului de drept (lit. h);
- inițierea sau constituirea de organizații sau grupări ori aderarea sau sprijinirea sub orice formă a acestora, în scopul desfășurării vreuneia din activitățile enumerate la lit. a - k, precum și desfășurarea în secret de asemenea activități de către organizații sau grupări constituite potrivit legii (lit. h).

În același timp, Legea nr. 51/1991 a indentificat și alte amenințări pe competența profilului Apărarea Constituției :

- ...orice acțiuni care aduc atingere gravă drepturilor și libertăților fundamentale (lit. f), dintre care Apărarea Constituției le-a asumat pe cele care pot deriva din abuzurile sau ilegalitățile comise în domeniile administrație publică, justiție, sănătate și învățământ. Pe măsură ce corupția s-a conturat tot mai evident ca o amenințare la securitatea națională, faptele de acest gen din domeniile menționate au intrat în competența de descoperire și documentare informativă a profilului Apărarea Constituției;

- inițierea, organizarea sau constituirea pe teritoriul României a unor structuri informative care pot aduce atingere siguranței naționale, sprijinirea în orice mod a acestora sau aderarea la ele, deținerea, confecționarea sau folosirea ilegală de mijloace specifice de interceptare a comunicațiilor, precum și culegerea și transmiterea de informații cu caracter secret sau confidențial prin orice mijloace, în afara cadrului legal, fapte care au fost și incriminate ca infracțiuni (art. 19). Această amenințare este dată explicit în competența SRI prin Legea nr.14/1992, art. 8.

Pentru culegerea și valorificarea informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricărui acțiuni care constituie potrivit legii amenințările date în competență, Diviziunea Apărarea Constituției și-a creat **structuri informative adecvate**. Similar, au procedat și unitățile teritoriale sub îndrumarea unității centrale de profil.

De o deosebită importanță a fost măsura (re)înființării Diviziunii de Informații a Municipiului București, în anul 1994, decizie care repara o greșeală comisă la constituirea primei organigrame a SRI, ce afectase din start capacitatea informativă a Serviciului în Capitală, zona cu problematica de siguranță națională cea mai acută și complexă.

Cea mai dificilă problemă s-a dovedit **asigurarea, pregătirea și aducerea cât mai rapidă în stare de funcționare a resurselor umane necesare**.

La înființarea SRI, nu rămăseseră de la Direcția I decât aproximativ 60% din necesarul de cadre, în bună parte ofițeri tineri aflați pe diferite niveluri de formare profesională. Pentru asigurarea capacității operative necesare, au fost recuperați câțiva ofițeri tineri care fuseseră disponibilizați după desființarea Securității Municipiului București și a Direcției a V-a. În plus, după cum era moda în 1990 - 1991, au fost aduși în diviziune mai mulți ofițeri MApN, cadre active sau în rezervă, dintre care unii nu avuseseră tangență cu activitatea informativă. În aceste condiții, procentul ofițerilor în stare să-și asume și să îndeplinească în bune condițiuni sarcinile ce le reveneau nu depășea 30%.

Începând cu anul 1992, s-a pus în aplicare o strategie utilă de selecționare și încadrare directă a unor specialiști adecvați competențelor unității (juriști, istorici, filologi, medici, teologi), dar și ingineri și matematicieni, mulți dintre ei performând în activitatea informativă, după stagiul necesar de pregătire și formare profesională. Cum era de așteptat,

procesul de asigurare și pregătire a personalului informativ a fost anevoios și îndelungat, presărat și cu excluderi și abandonuri din partea celor care nu au făcut față rigorilor meseriei.

Și la nivelul managementului profesional au fost probleme inerente începutului. Prima formulă de comandă condusă de un fost ofițer MApN, cu experiență pe linia DIA, a fost destituită în mai 1991, în contextul scandalului Berevoiești.²

A urmat o echipă condusă de un ofițer de contraspionaj adus din provincie, din care doar un locțiitor avea ceva experiență pe profil. Un an mai târziu, comandantul a solicitat să plece la o unitate teritorială pentru a fi mai aproape de familie.

Din luna mai 1992, a fost numit la comanda diviziunii locțiitorul cu o anumită experiență pe profil, ofițer tânăr cu certe calități profesionale, care în lunile următoare a atras în echipa de conducere doi ofițeri mai în vârstă cu o bogată expertiză în domeniu.

Această simbioză între elanul tinereții și îndelungata experiență pe profil avea să fie o constantă a managementului diviziunii timp de zece ani, cu mențiunea doar că în 1994 comandantul a plecat la o altă unitate, fiind înlocuit cu un ofițer și mai tânăr, care se afirmase în cadrul diviziunii.

Foarte important pentru parcursul de maturizare a Diviziunii Apărarea Constituției au fost **eforturile de conceptualizare a activității informative pe profil**, în contextul acestui proces care a avut loc la ansamblul Serviciului. În linii mari, conceptualizarea desemnează demersurile pentru instituirea instrumentelor necesare activității de cunoaștere, prevenire și contracarare a amenințărilor date în competență. Avem în vedere, îndeosebi, stabilirea obiectivelor specifice în problemele din răspundere, a locurilor și mediilor de investigat, precum și a categoriilor de informații de obținut.

Datorită evoluțiilor survenite în planul riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale, organizarea activității informative pentru Apărarea Constituției, ca și cea de pe celelalte profile informative din competența SRI, a fost supusă de câteva ori unor ample procese de evaluare și reconceptualizare.

² În economia acestui material, nu vom detalia „cazul Berevoiești”, prezentat eronat în mass-media ca o acțiune deliberată a SRI de distrugere a unor documente incomode din arhiva Securității, deoarece am făcut acest lucru în articolul *De la „Informații Interne” la „Apărarea Ordinii Constituționale”, un parcurs plin de dificultăți și opreliști*, Vitralii – Lumini și umbre, nr. 2/martie 2010, pp. 13-20.

Pornind de la necesitatea valorificării experienței în domeniu a serviciilor de informații din țări cu democrație consolidată, am beneficiat și de posibilitatea consultării unor experți occidentali.

După cum rezultă din cele prezentate, **drumul spre maturizarea Diviziunii Apărarea Constituției a fost marcat de serioase dificultăți obiective.** În același timp, el a fost îngreunat mult de reverberațiile negative asupra instituțiilor statului generate, în primii ani după evenimentele din decembrie 1989, de lupta oarbă pentru putere **și de multiplele presiuni la care a fost supus Serviciul Român de Informații și, în egală măsură, cadrele acestuia.**

Având în vedere că acestea din urmă sunt îndeobște cunoscute, ne mărginim doar la enumerarea unora dintre ele:

- lansarea sintagmei „securiști-teroriști” în contextul diversiunii declanșate în după-amiaza zilei de 22 decembrie 1989 de exponenți ai forțelor implicate în lupta pentru putere, soldată cu peste 1.000 de morți și importante pagube materiale;

- acuzarea publică a Securității de toate excesele regimului comunist, încercându-se să se inducă ideea că ofițerii de informații sunt singurii răspunzători pentru abuzurile comise înainte de 1989;

- invocarea sistematică, în scop diversionist și de compromitere, a faptului că între inițiatorii acțiunilor anarhice și destabilizatoare de după decembrie 1989 (ex. Târgu Mureș, martie 1990) s-ar fi aflat foști ofițeri de securitate;

- inducerea ideii că SRI este continuatorul Securității, pentru a-i îngreuna demersurile în vederea reorganizării activității informative;

- în același scop, inițierea unor acțiuni de descurajare a ofițerilor de securitate care au fost preluați de SRI, o atenție specială fiind acordată celor care lucraseră pe profilul „Informații Interne”. Paleta modalităților de acțiune de acest gen a fost cât se poate de diversă, mergând de la includerea numelor de ofițeri în diverse „armaghedone”, până la obstrucționarea deschisă a simplei lor prezențe în mediul social.

Lista este, în mod evident, mult mai lungă.

Toate acestea au fost posibile în contextul unei crize prelungite de imagine, autoritate și reacție a noilor instituții ale statului ca urmare a fragilității echilibrului social și politic. Din păcate, efectul urmărit – timorarea și obstrucționarea activității SRI – s-a produs într-o anumită măsură, mai ales în primii ani. **Relevante** în acest sens **sunt trei cazuri** care au fost exploatate

din plin de propaganda anti-SRI, cărora, în condițiile de atunci, nu li s-a dat replica necesară.

- Primul, produs chiar pe profilul Apărarea Constituției, privește **încercarea de „racolare” a tânărului istoric ieșean Mihai Răzvan Ungureanu**. Pe scurt, un ofițer de la SRI Iași cu atribuțiuni pe linia apărării identității și unității naționale, confruntat în zonă cu acțiuni vizând integritatea teritorială a României (promovarea curentelor diversioniste conform cărora moldovenii și bucovinenii ar reprezenta entități etnice diferite), a considerat că ar fi utilă consultarea în această problematică a unui specialist în domeniu. S-a orientat în acest scop și spre Mihai Răzvan Ungureanu, istoric local în plin proces de afirmare. După prima discuție avută de ofițer cu el, Mihai Răzvan Ungureanu s-a adresat presei, etichetând acțiunea ofițerului SRI drept o provocare.

Este posibil ca ofițerul să nu fi avut tactul necesar, să nu fi reușit să releve în suficientă măsură justificarea demersului său din punct de vedere al interesului național. Cu toate acestea, decizia conducerii SRI de atunci de a sacrifica ofițerul prin excluderea din sistem a fost, evident, disproporționată.

După ani de zile, întâmplarea sau poate destinul a făcut ca Mihai Răzvan Ungureanu să ajungă directorul Serviciului de Informații Externe. Suntem convinși că, în calitate de șef al unui serviciu secret care se bazează preponderent pe informațiile obținute de la surse umane, a înțeles de ce, într-un context anume, i s-a cerut să sprijine statul român cu informații.

- Al doilea caz, **Soare – Patapievici**, privește profilul Investigații.

Serviciul de Protecție și Pază, care nu are o structură specializată pentru investigații, a solicitat SRI efectuarea unor verificări la domiciliul lui Horia Roman Patapievici, deoarece apărea în relații cu o persoană care amenința cu acțiuni de atentat la adresa președintelui de atunci, Ion Iliescu.

Solicitarea i-a parvenit spre rezolvare căpitanului Soare de la Diviziunea de filaj și investigații, care a procedat la verificările uzuale (discuții cu administratorul și alte persoane din bloc). Cum s-a mai întâmplat, din păcate și în alte situații, una din persoanele contactate de ofițer l-a informat pe Patapievici despre cele întâmplate. Acesta a înțeles să reacționeze, ca și Mihai Răzvan Ungureanu, prin scandal public.

Ca și în cazul de la Iași, era vorba de o greșeală profesională și nu de un abuz. Cu toate acestea, directorul Virgil Măgureanu a acceptat criticile, pentru a nu deoala informația SPP, și l-a sancționat pe ofițer.

- Al treilea caz, extrem de relevant în ce privește lipsa de respect față de autoritatea unei instituții legale a statului român, este „**Terasa Anda**”. Succint, este vorba de încercarea SRI de verificare a unei informații privind o acțiune de compromitere a președintelui Ion Iliescu prin transmiterea către presă a unui document contrafăcut din care ar fi rezultat că ar fi fost agent al unui serviciu secret străin (temă mult vehiculată în mass-media). Întrucât existau indicii că în caz era implicat și un cetățean străin, s-a încercat documentarea prin filaj a momentului primirii documentului de către ziariști, pentru a se încerca ajungerea la autorul diversiunii. Datorită dificultăților executării filajului în zonă, ziaristii implicați au sesizat filajul, au blocat în trafic autoturismul filorilor și au cerut acestora să se legitimeze.

În opinia noastră comentariile sunt de prisos.

Cu toate aceste dificultăți și opreliști, **Serviciul în ansamblu și Diviziunea Apărarea Constituției au făcut, treptat, pașii necesari spre maturizare, profesionalizare și performanță.**

Contribuția Diviziunii și profilului Apărarea Constituției la realizarea siguranței naționale a crescut constant în anii '90, dovadă fiind și rapoartele de activitate pe care SRI le-a prezentat spre dezbateri Parlamentului începând cu 1993.

Gl. bg. (r) Vasile Malureanu

ÎNCEPUTURILE RELAȚIONĂRII EXTERNE A SERVICIULUI ROMÂN DE INFORMAȚII

Pentru că anul 2014 marchează 20 de ani de la semnarea de către România a documentului cadru al Parteneriatului pentru Pace și 10 ani de la aderarea la NATO, apreciate ca fiind două momente care au influențat decisiv construcția relaționării externe a Serviciului Român de Informații, considerăm că există un bun prilej de a pune în evidență unele dintre activitățile desfășurate de S.R.I. pe linia inițierii și dezvoltării relațiilor de colaborare și cooperare externă cu instituții similare din străinătate.

Parteneriatul pentru Pace (P.f.P.) a apărut în toamna anului 1993 ca inițiativă a S.U.A. și a fost lansat oficial la *summit*-ul NATO care a avut loc, în luna ianuarie 1994 la Bruxelles.

Această inițiativă a reprezentat o platformă pentru dezvoltarea dialogului și a cooperării cu țările din afara NATO și aprofundarea relațiilor cu statele interesate în apărarea valorilor comune de asigurare a păcii, stabilității și securității internaționale.

În legătură cu acest eveniment este semnificativ de relevat faptul că România a fost prima țară din rândul fostelor state socialiste din Europa care a semnat documentul cadru individual al P.f.P.

În ceea ce privește aspirația de aderare la NATO este important să amintim că, încă din anul 1993, România și-a depus oficial candidatura la această organizație. Prin acest gest, instituțiile fundamentale ale statului român își declarau deschis dorința de a se orienta către o viitoare aderare și integrare în comunitatea spațiului european și euro-atlantic.

La *summit*-ul de la Praga din noiembrie 2002, România a primit invitația de a începe negocierile de aderare la NATO, iar în martie 2004 depunea, la Washington, instrumentele de aderare; în aprilie același an drapelul României se ridica pe platforma din fața Cartierului General al NATO de la Bruxelles. Am făcut o scurtă trimitere la cele două evenimente pentru că în cele ce urmează încercăm să arătăm rolul important pe care acestea l-au avut în inițierea, evoluția și dezvoltarea relațiilor externe ale Serviciului Român de Informații.

Revenind la abordarea temei referitoare la începuturile și evoluția relațiilor externe ale Serviciului Român de Informații, trebuie scos în evidență faptul că, fără existența unor dispoziții legale exprese, instituția s-ar fi aflat în imposibilitatea inițierii sau acceptării oricărei încercări de a se intra în contact cu orice altă instituție similară din străinătate.

Astfel, în dispozițiile paragrafului 2 al art.8 din Decretul nr.181/26 martie 1990 al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională, privind înființarea Serviciului Român de Informații se prevedea: *„Cu aprobarea președintelui Consiliului Provizoriu de Uniune Națională, Serviciul Român de Informații poate stabili relații cu organisme similare din străinătate”*.

Mai târziu, după aproape doi ani de zile, prin adoptarea, la data de 24 februarie 1992, a Legii nr.14 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, la art.15 se prevede: *„Cu aprobarea Consiliului Suprem de Apărare a țării, Serviciul Român de Informații poate stabili relații cu organisme similare din străinătate”*.

Cu toate că, prin dispozițiile legale menționate anterior, condiția necesară în vederea stabilirii de relații externe a fost îndeplinită, cel puțin pe parcursul anilor 1990, 1991 și 1992, aceasta s-a dovedit a nu fi și suficientă.

Contextul general, intern și extern, al acelor ani era în parte ostil, marcat de numeroase suspiciuni și neîncredere la adresa Serviciului Român de Informații. Starea existentă era determinată de factori obiectivi, dar și subiectivi care își aveau izvorul atât în perioada anterioară lui decembrie 1989, cât și, în bună măsură, în anii imediat următori.

Este un fapt pe deplin recunoscut de mai toate mediile de analiză și decizie geostrategică, interne și externe, că momentul prăbușirii sistemului comunist din Europa a găsit România într-o izolare politică și de securitate greu de întâlnit într-o altă etapă a istoriei sale.

Politicile de independență și suveranitate, pe deplin justificate, promovate de România în raport cu URSS au condus, din păcate, la izolarea regimului de la București și față de celelalte state europene membre ale Pactului de la Varșovia.

În situația dată, este evident că nici instituțiile statului român din acea perioadă nu puteau face notă discordantă. Așa se poate explica faptul că între instituția de informații și securitate a României și cele ale celorlalte țări din

sistemul comunist, cu mulți ani înainte de 1989, nu mai existau relații firești, ci, dimpotrivă, confruntări specifice, uneori chiar fătife.

Desigur, dacă privim spre serviciile de informații și securitate ale țărilor occidentale credem că nimeni nu avea pretenția să susțină că între oricare dintre acestea și cel din România ar fi putut exista o relație de cooperare, atâta timp cât statele lor făceau parte din sisteme politice total diferite și aflate în permanentă confruntare în lunga, dramatica și periculoasa perioadă a războiului rece.

În plan intern lucrurile nu erau cu mult mai bune. Serviciul Român de Informații se confrunta cu dificultăți majore de organizare, funcționare și asigurare a capacității operaționale care să-i permită să facă față amplificării unor amenințări tradiționale, dar și apariției unora noi la adresa siguranței naționale.

Pe de altă parte, pe parcursul anilor 1990-1991 și parțial 1992, cel puțin până la adoptarea legii de organizare și funcționare - SRI a fost supus la repetate contestări, suspiciuni și încredere scăzută din partea unor segmente ale societății civile și a mass-media interne și externe. Or, este limpede că, în condițiile unei credibilități scăzute, a persistenței unor suspiciuni legate de lipsa de protejare reală a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, era mai dificil să bați la ușa unui serviciu de informații din spațiul euro-atlantic și să primești un răspuns favorabil în sprijinul cooperării viitoare.

În contextul realităților existente rezultă că, fără atingerea unui nivel acceptabil de credibilitate profesională, fără asigurarea controlului societății exercitat printr-o autoritate mandatată să garanteze că activitățile de informații se desfășoară strict în limitele atribuțiilor date prin lege și fără dezvoltarea capacității operaționale pentru cunoașterea și prevenirea amenințărilor la adresa securității internaționale, Serviciul Român de Informații nu putea aborda, cu șanse reale de succes, obiectivele relaționării externe.

Aceste cerințe au fost îndeplinite în prima parte a anului 1993 când, în baza prevederilor legale, s-a elaborat și a fost supus aprobării Consiliului Suprem de Apărare a Țării primul Regulament de funcționare a SRI și, potrivit Hotărârii nr. 30/1993 a Parlamentului României, s-a constituit și și-a început activitatea Comisia comună parlamentară pentru exercitarea controlului asupra activității Serviciului Român de Informații.

Prin Regulamentul de funcționare menționat s-au stabilit atribuțiile specifice structurii specializate pentru relaționarea externă a SRI, iar unității

pentru apărarea intereselor economice ale României i-au fost date în competență și amenințările ce țin de criminalitatea economico-financiară și de traficul ilegal cu armament, precum și cu produse, bunuri și tehnologii cu dublă utilizare, civilă și militară (cunoscute în limbajul uzual sub genericul materiale strategice).

Concluzionând, putem aprecia că în ultima parte a anului 1993 și mai ales după depunerea Raportului de activitate la Parlament, cu o imagine publică și credibilitate profesională relativ îmbunătățite, SRI era pregătit să abordeze cu mai multă substanță construcția unei relaționări externe, în concordanță cu obiectivele pe care și le fixase.

Pe de altă parte, SRI beneficia și de o oarecare experiență câștigată anterior din cooperările cu unele servicii secrete străine, efectuate mai ales la solicitarea acestora, care au vizat combaterea unor pericole ce țineau de accentuarea terorismului internațional sau al traficului ilegal de materiale strategice.

În aceeași perioadă, relaționarea externă a SRI a fost impulsionată și de către manifestarea altor factori. Astfel, pe fondul multiplicării, fără precedent a amenințărilor ce țineau de terorismul internațional, rețelele de crimă organizată transfrontalieră, traficul de droguri, migrația ilegală, traficul ilicit de armament, traficul și mișcarea necontrolată de materiale nucleare, chimice și biologice în scop distructiv, s-a conturat tendința mondială a serviciilor de informații de a intra în cooperare.

Desigur, o asemenea tendință o întâlnim mai ales în rândul serviciilor din spațiul european și euro-atlantic, care au sesizat necesitatea imperioasă a imunizării țărilor lor față de pericolele existente.

Ca urmare, la începutul anului 1994, așa cum am arătat anterior, a fost lansat P.f.P., instrument destinat susținerii proceselor de pregătire a statelor în vederea aderării la NATO. Mesajul central al P.f.P. era că stabilitatea și securitatea în spațiul euroatlantic pot fi asigurate numai prin cooperare și acțiune comună.

Apreciem că acesta a fost momentul de care SRI a știut și a avut capacitatea să-l valorifice la maximum în direcția inițierii și dezvoltării relațiilor sale de cooperare externă.

Faptul că lucrurile așa au stat este demonstrat și de Raportul referitor la îndeplinirea atribuțiilor ce revin, potrivit legii, Serviciului Român de Informații, pentru realizarea siguranței naționale, octombrie 1994-septembrie 1995, supus dezbaterii și aprobării Parlamentului, în care, printre altele, se

menționează: „*SRI și-a dezvoltat relațiile cu diverse structuri informative străine și, în perioada de referință, a stabilit altele noi*”.

În acest context, activitatea de relații externe a început să devină o sursă de informații relativ semnificativă pe probleme de siguranță națională a României, în special prin analize cu conexiuni internaționale ale unor evenimente a căror evoluție este relevantă pentru România.

Se poate aprecia că SRI devenise deja un membru activ al unui sistem nou de relații în curs de edificare între servicii secrete aparținând unor state și alianțe aflate până nu de mult în avangarda confruntării specifice epocii anterioare căderii comunismului.

La finele anului 1996, SRI avea relații cu structuri de informații din peste 30 de țări. Deși substanța acestor raporturi a continuat să fie, în mare măsură, cunoașterea reciprocă – schimbul general de informații cu privire la preocupările și modul de abordare a unor amenințări, experiența și specializarea câștigate pe anumite tipuri de amenințări la adresa comunității internaționale, tendințele probabile de evoluție a unor pericole viitoare, relațiile cu autoritățile mandatate să le conducă și controleze activitățile de informații, relațiile cu celelalte instituții ale statului și cu societatea civilă – pe mai multe relații a început să dezvolte cooperarea pe cazuri comune, materializate prin finalizări importante.

Mai trebuie relevat și faptul că în cadrul relaționării externe, în aceeași perioadă, SRI a acordat o atenție sporită și cooperării regionale și subregionale, văzând în acestea o necesitate a asigurării siguranței spațiului european și euro-atlantic. Aici sunt de menționat inițierea și asigurarea cooperării cu serviciile de informații ale țărilor din regiune, atât în format bilateral, cât și în format trilateral. Este vorba de inițiativele de cooperare trilaterală: România-Bulgaria-Grecia; România-Bulgaria-Turcia; România-Austria-Ungaria; România-Moldova-Ucraina și România-Polonia-Ucraina.

Până la sfârșitul anului 1999, când a fost lansat de către NATO Planul de Acțiune pentru Aderare (*Membership Action Plan – MAP*), SRI își consolidase puternic relațiile de cooperare externă, își asigurase reformele interne legate de organizarea și funcționarea structurilor specializate de informații referitoare la crima organizată transfrontalieră și la proliferarea armelor de distrugere în masă, precum și a vectorilor purtători de asemenea arme.

Totodată, domeniile cooperării au fost extinse și cuprindeau, practic, toate aspectele de interes comun astfel: terorism, crimă organizată, proliferare NBC, extremism, securitate industrială și infrastructuri critice, securitate informațională, recrutare, pregătire și instruire personal.

Aici credem că se cuvine să facem o mică paranteză și să arătăm că operațiunile finalizate de către SRI în primăvara anului 1998 și apoi în anul 1999, puternic mediatizate în mass-media interne și parțial externe și cunoscute ca „Țigăreta II” și, respectiv, „Arme pentru Africa”, au demonstrat opiniei publice interne și externe că structurile specializate în domeniul informațiilor ce țin de crima organizată transfrontalieră și de traficul ilegal cu arme și alte materiale strategice au capacitatea să cunoască și să controleze asemenea amenințări la adresa securității internaționale.

În baza MAP, România și-a elaborat Planul național de pregătire pentru aderare, iar SRI a primit misiunea de coordonator al Grupului de lucru pentru Capitolul IV - Probleme de securitate.

Acesta a fost al doilea moment care a marcat decisiv parcursul SRI spre dezvoltarea și consolidarea relațiilor sale de cooperare externă, iar pentru România ultimul examen înainte de primirea, în luna noiembrie 2002, a invitației de a începe negocierile de aderare la NATO.

Potrivit Raportului privind activitatea desfășurată de SRI în anul 2002, la finele acestui an SRI avea „relații de cooperare cu 71 de servicii de informații din 50 de state - serviciile de informații din statele membre ale NATO și/sau UE, ale statelor din proximitatea României, dar și din alte spații”.

În concluzie, se poate aprecia că după aproape un deceniu de eforturi susținute, SRI a reușit să-și atingă majoritatea obiectivelor de etapă fixate în domeniul relaționării externe, atât cu serviciile de informații, cât și cu alte asociații și organizații internaționale de securitate. În anii următori, aceste eforturi vor continua, cu accent pe aprofundarea cooperării pe o paletă extinsă de probleme de securitate.

General maior (r) Dumitru Bădescu

Din istoria antiterorismului românesc

ATENTATE PREVENITE, EROI NEȘTIUȚI

CAZUL „GROZĂVEȘTI”

Data: 26 mai 1985

Locația: parcare a căminelor studentești din complexul „Grozăvești”

Evenimentul: Atentat prin amplasarea a două bombe dispuse sub mașinile liderului studenților sirieni din România și a locțiitorului acestuia

În data de 26 mai 1985, doi membri ai organizației „Frații Musulmani” au amplasat două dispozitive explozive sub două mașini, câte una pentru fiecare autoturism, aflate în posesia liderului studenților sirieni și a locțiitorului acestuia.¹ În dimineața zilei, un informator arab al USLA (unitatea antiteroristă) i-a observat pe cei doi care umblau sub mașinile celor doi lideri parcate lângă căminul F al Facultății de Mecanică din Grozăvești. L-a informat pe ofițerul de legătură, teroriștii fiind surprinși în momentul montării dispozitivelor.² Sub autoturismul Mercedes cu numărul de înmatriculare 12-B-1344, s-a descoperit un dispozitiv explozibil compus din 5 bucăți de trotil, în greutate de câte 400 de grame, o capsă detonantă, un circuit electronic introdus într-o cutie de culoare neagră și o baterie de 9 volți. Sub celălalt autoturism, Opel Rekord-E, dispozitivul exploziv a fost atașat cu un sistem de prindere de șasiu la 3 centimetri de motor.³ Pentru a nu pune în pericol viața persoanelor aflate în zonă, echipajele USLA, ajutate de organele de miliție, au luat măsuri specifice pentru devierea circulației auto și pietonale, dar și evacuarea locatarilor, majoritatea studenți, din imobilele apropiate. Locația aleasă era una foarte aglomerată, cele două mașini fiind parcate foarte aproape de complexul studentesc.

Memorialistul Ion Sandu, fost ofițer USLA, ajuns printre primii la fața locului, mărturisește că s-a adresat celor doi în românește: „*le-am spus să dezamorseze ceea ce au montat sub cele două mașini. Unul dintre cei doi s-a*

¹ Ion Sandu, *Decembrie '89. Scenariul și regia*, Editura Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 1999, p. 185

² Toma Roman Jr., *Doi morți, niciun vinovat*, www.jurnalul.ro

³ Răzvan Belciuganu, *Pecetea terorii. S-a întâmplat în România*, www.jurnalul.ro

adresat celuilalt în limba arabă, după care mi-a precizat, în românește, că nu se pot dezamorsa dispozitivele pe care ei le-au montat, că e pericol și ei nu pot să realizeze acest lucru în niciun caz".⁴ În scurt timp, au ajuns ofițeri pirotehniști, precum și alți ofițeri din conducerea Ministerului de Interne: prim-adjunctul Departamentului Securității Statului, general Iulian Vlad, șeful Securității Capitalei, general Gianu Bucureșcu, proaspătul comandant USLA, colonel Gheorghe Ardeleanu (fusesse instalat în 15 mai 1985), șeful Miliției Municipiului București, colonel Marin Bărbulescu, șeful Inspectoratului General de Miliție, general Constantin Nuță etc.

În acest timp, cei doi teroriști au fost reținuți și conduși la sediul Unității de Cercetări Penale de pe Calea Rahovei, unde a fost demarată ancheta. În jurul orelor 19.30, doi specialiști din cadrul USLA, locotenent – colonel Alecsandru Paul Donner și căpitanul Ion Vidrean au trecut la examinarea celor două autoturisme, constatând că se află în fața unor dispozitive sofisticate, cu dublu circuit, un circuit electronic și altul pe baza de mercur.⁵ Se pare că din ordinul conducerii DSS, mai precis al lui Tudor Postelnicu, cei doi ofițeri USLA s-au văzut obligați să-și asume riscul de a dezamorsa cele două dispozitive explozive.⁶

Colonelul Ion Sandu, martor la evenimente, susține că *„dezamorsarea era practic imposibilă în condițiile locului respectiv, trebuiau distruse, trebuiau bombardate cu un dispozitiv de care unitatea dispunea și care practic era construit de pirotehniștii noștri. I se spunea disruptor, fiind sub forma mai multor clopoșele care se așezau într-un fel anume și prin ele, printr-un furtun, mergeau jeturi de nisip sau bile sub forma alicelor, din material dur, oțel*". S-a propus această variantă, dar locotenent-colonelul Donner a considerat că are aptitudinile necesare pentru a dezamorsa aceste bombe și a refuzat ideea.⁷ Într-o altă variantă, se afirmă că Tudor Postelnicu a dat ordin să se acționeze manual pentru a nu se produce un zgomot puternic și a ține totul cât mai discret în fața diplomaților străini.⁸

⁴ Ion, Sandu, *op.cit.*, p. 185

⁵ *Ibidem*, p. 187

⁶ Cristian Troncotă, *Duplicarii. O istorie a Serviciilor de Informații și Securitate ale regimului comunist din România*, p. 82

⁷ Ion, Sandu, *op.cit.*, p. 187

⁸ Toma, Roman, Jr., *op.cit.*,

Amplasarea celor două dispozitive era diferită; primei bombe îi fuseseră amorsate ambele circuite, atât cel electronic cât și cel pe bază de mercur, iar în cazul amorsării celei de-a doua, teroriștii nu au mai apucat să-l monteze decât pe cel electronic fiind prinși de autorități. Cei doi pirotehniști au început operațiunea de dezamorsare cu cel de-al doilea dispozitiv, care a fost întrerupt. În continuare s-a plecat de la premisa falsă că la ambele dispozitive nu este amorsat decât un singur circuit. S-a trecut la dezamorsarea celeilalte bombe.

Ion Sandu susține că *„în momentul când Donner a tăiat circuitul electronic, cred că ori a lovit cumva mașina și s-a mișcat mercurul, ori, chiar în momentul când a tăiat legătura electronică, s-a mișcat picătura de mercur și s-a produs deflagrația într-o fracțiune de secundă. Cei doi pirotehniști au fost spulberați, Donner se afla sub mașină, în timp ce Vidrean îl servea cu ustensilele cerute”*. Vidrean a fost sfârtecat mai rău decât cel aflat sub mașină, care *„efectiv a zburat în aer și s-a descompus în mii de bucățele. Chiar și cravata am văzut-o ruptă în multe bucățele”*.⁹ Mașina a fost distrusă aproape în întregime, fără a mai putea fi reconstituită.

Atentatul cu bombă fusese inițiat de ramura din România a organizației „Frații Musulmani” și a implicat mai mulți membri ai acesteia. Cei doi care au montat dispozitivele erau Haytham Rahmeh – alias „Doctorul”, cetățean sirian în vârstă de 25 ani, student la Facultatea de Mecanică din București, (*„nu mai avea decât să susțină licența”*)¹⁰, cazat în caminul F al facultății. Cel de-al doilea, Hassan Adil Al-Ali, cetățean irakian, intrase în România cu 11 zile înainte de atentat, avea 23 de ani, era născut în Siria și locuia în Bagdad. Aceștia au fost ajutați de Ibrahim Ali Ahmed Dawood, cetățean iordanian și Tariq Abdul Jabbar Awad, cetățean irakian.

În privința cetățeanului iordanian, după unele surse acesta s-ar fi numit Atef Saleh Salah Al-Zouabi, expulzat din România în 1987.¹¹ Și despre Tariq Abdul Jabbar Awad există câteva inadvertențe legate de intrarea în țară, dar din lipsă de surse nu vom intra în detalii. Cei patru plănuiseră să asasineze cetățeni sirieni pe care îi considerau „dușmani ai Fraților Musulmani”.

Dintr-o notă informativă a CIA din 29.07.1985, declassificată în 07.07.1999, în care este menționat și acest caz, aflăm despre conflictele interne

⁹ Ion, Sandu, *op.cit.*, p. 188

¹⁰ *Ibidem*, p. 189

¹¹ Radu, Tudor, *După 20 de ani*, www.jurnalul.ro

dintre studenții arabi care „*au ajuns din nou la violență teroristă la sfârșitul lui mai (n.n.1985), când doi membri ai forțelor de securitate au fost omorâți în timp ce încercau să dezamorseze o bombă plantată în mașina unui lider al studenților sirieni. Poliția română a arestat doi suspecți (...). Forța exploziei a fost atât de mare, încât părți din caroseria mașinii au zburat patru etaje în înălțime. O a doua bombă a fost dezamorsată cu succes*”.¹²

La 24 iulie 1985, reprezentantul Direcției Procuraturilor Militare a întocmit rechizitoriul în Dosarul nr. 39/1985, fiind aduși în fața instanței nu mai puțin de opt inculpați, considerați participanți la atentatul terorist.

Prin sentința Tribunalului Militar Teritorial nr. 41/1985, Hassan Adil Al-Ali a fost condamnat la 20 de ani de închisoare. Teroristul însă formulează o cerere de reducere a pedepsei la 10 ani de închisoare, cerere admisă prin sentința nr. 8 definitivă a Tribunalului Militar Teritorial București. În baza Decretului nr. 24/1970 republicat, Hassan Adil a obținut ca în „contul” anilor rămași până la finalizarea termenului de 10 ani de pedeapsă să plătească o sumă de bani. Aceasta a fost stabilită la 300 de lei pentru fiecare zi de închisoare.¹³ În total, Hassan Adil a depus la Banca Română de Comerț Exterior suma de 770.400 lei, echivalentul a 2.568 de zile de închisoare rămase neexecutate.

Celălalt atentator, Haytham Rahmeh a fost condamnat la 10 ani de închisoare prin sentința nr. 38/1987 a Tribunalului Militar Teritorial București. Urmând aceeași procedură, a obținut preschimbarea zilelor de închisoare în bani lichizi. Acesta a depus la Banca Română de Comerț Exterior, 858.000 lei, echivalentul a 2.860 de zile de închisoare neexecutate. Astăzi, aflăm despre un cetățean suedez numit Haytham Rahmeh, fost imam al uneia dintre cele mai mari moschei din Suedia care, în această calitate, a înființat un ONG („Comisia pentru protecția civililor”) prin intermediul căruia a primit donații din afara Suediei. Acesta a fost implicat în aprovizionarea cu armament a rebelilor sirieni care luptă împotriva armatei naționale a Siriei.¹⁴ Acest Haytham Rahmeh are 53 de ani, fiind totodată și unul dintre secretarii Consiliului Național Sirian. Rămâne de văzut dacă acel student sirian în vârstă de 25 de ani

¹² Adrian, Mogoș, *România în Dosarele CIA*, www.jurnalul.ro

¹³ Toma, Roman, Jr., *op.cit.*,

¹⁴ Valentin Vasilescu, *Armele de contrabandă românești pentru rebelii sirieni, via Suedia*, http://romanian.ruvr.ru/2013_10_31/Arme-de-contrabanda-romaneSti-pentru-rebelii-sirieni-via-Suedia-4967/

aflat în România la studii în anul 1985 este una și aceeași persoană cu cetățeanul suedez implicat în traficul cu armament în războiul din Siria.

De asemenea, Ibrahim Ali Ahmad Dawood Maasfeh, eliberat pe cauțiune, a plătit în contul BRCE 500.700 lei în locul a 1.669 de zile de închisoare rămase neexecutate.

Despre iordanianul Atef Saleh Salah Al-Zouabi aflăm că acesta a dorit să se întoarcă în România prin intermediul lui Ali Mohammed Oglah Al-Matar, unul din fondatorii Asociației Studenților Musulmani din România în 1991, devenită Liga Islamică și Culturală din România în 1995. Ambele organisme aveau numeroși simpatizanți ai Fraților Musulmani și Hamas. La propunerea SRI, Al-Matar a fost expulzat din România în 2000 pe o perioadă de cinci ani. Ulterior, interdicția a fost extinsă la 15 ani.¹⁵ La momentul arestării lui Ibrahim Ali Ahmed Dawood, în 1985, rudele acestuia au făcut presiuni la Ambasada României de la Amman pentru eliberarea sa, diplomații români acordând viză pentru câțiva membri de familie în vederea deplasării în România și eliberării pe cauțiune.¹⁶

CAZUL „STICLA”

Data: 24 decembrie 1986

Locația: Aeroportul Internațional Otopeni

Aeroportul de îmbarcare: Beirut, cursa Beirut – București

În data de 24 noiembrie 1986, doi arabi, posesori de pașapoarte libaneze, s-au urcat la bordul unei aeronave Tarom care parcurgea ruta Beirut – București. Aceștia aveau în bagajele de mână câte două sticle de „*Bitter Campari*” pentru fiecare bagaj. Datorită etichetelor și conținutului colorat în roșu, cât și controlului superficial, nu s-a observat că în aceste sticle cei doi libanezi au introdus 2 pistoale de calibru 6,35 mm și 37 cartușe.¹⁷

Deși aeronavele românești, cursele interne cât și externe, se bucurau de protecția USLA (structura „Șoimii”), având echipaje de securitate la bord,

¹⁵ Radu, Tudor, *Lista Hamas din România*, 31 octombrie 2005, www.jurnalul.ro

¹⁶ Informația culeasă de la S.D., fost ofițer USLA

¹⁷ Cristian, Troncotă, *Duplicarii. O istorie a Serviciilor de Informații și Securitate ale regimului comunist din România*, Editura Elion, București, 2004, p. 83,

sistemul de protecție antiterorist libanez a fost penetrat cu foarte mare ușurință, în sensul că armamentul nu a fost descoperit de către cei de la controlul bagajelor cu raze X. La urcare în aeronavă, exista regula ca echipajul USLA în cooperare cu cei de la Tarom, să verifice vizual, eventual să pună întrebări despre conținutul bagajelor de mână.

În aceste condiții, teroriștii au reușit să îmbarce armamentul camuflat în sticlă în bagajele de mână, înșelând vigilența și controlul autorităților libaneze din aeroport – controlul cu raze X asupra bagajelor de mână, iar pe cele românești, datorită superficialității controlului vizual.

La sosirea pe aeroportul Otopeni, echipajele USLA verificau cu raze X toate bagajele de mână ale pasagerilor înainte ca aceștia să treacă la îndeplinirea formalităților de viză pentru a intra în România. Organizația teroristă a căreia îi aparțineau cei doi pasageri cunoștea regula controlului cu raze X pe aeroportul din București. În consecință, au fost instruiți să procedeze în așa fel încât să fie verificați printre ultimii pasageri, mizându-se pe oboseala celor de la pupitrele aparatelor de verificat.¹⁸ Inclusiv data de 24 decembrie nu a fost aleasă întâmplător, cunoscut fiind faptul că mulți cetățeni arabi își petreceau sărbătorile de iarnă în România.

Mai rămăseseră de controlat ultimii zece pasageri, când, la un moment dat lucrătorul de la pupitru a observat „ceva suspect” asupra a două bagaje de mână disimulat în plase de plastic printre ultimele 5 bagaje. S-a văzut în mod clar încărcătorul cu cartușe, dar întrucât pistolul era dezamblat, nu i s-a putut distinge forma. Ofițerul român a oprit banda pe care circulau bagajele și a anunțat șeful ierarhic pentru a-i raporta situația ivită. După efectuarea controlului antiterorist s-a constatat că obiectele suspecte se aflau în bagajul ultimilor pasageri, lucru care ducea automat la identificarea acestora. Toate bagajele au fost revendicate, cu excepția celor în care era camuflat armamentul.¹⁹

În această situație, o echipă formată din specialiști antitero condusă de locotenent-colonel Gheorghe Trosca, s-a deplasat la aeroport pentru luarea măsurilor care se impuneau rezolvării cazului. S-a decis conducerea ultimilor pasageri la Direcția de Cercetări Penale unde, în urma interogatoriilor, s-a

¹⁸ Informația culeasă de la S.D., fost ofițer USLA

¹⁹ *Ibidem*,

ajuns la concluzia că posesorii bagajelor suspecte erau cei doi cetățeni libanezi. Unii cetățeni români aflați printre ultimii pasageri au indicat cu fermitate că numai cetățenii străini puteau să fie deținătorii bagajelor întrucât i-au recunoscut când se aflau în fața acestora la control.

A urmat identificarea și anchetarea acestora, însă suspiecții nu voiau să recunoască nimic, trăgeau de timp, erau agitați, se uitau tot timpul la ceas și întrebau în ce dată se aflau. La un moment dat, unul dintre teroriști a cedat și a recunoscut că mai au un combatant care urma să se îmbarce în cursul zilei pe Aeroportul Otopeni către o altă destinație, probabil spre lumea arabă. Dezvăluindu-i identitatea, autoritățile române au reușit identificarea de urgență, acesta aflându-se într-o cursă Tarom care se afla pe punctul de a decola. S-a procedat la oprirea procedurilor de decolare, suspectul fiind reținut.²⁰

La anchetă a rezultat că acesta din urmă trebuia să ridice armamentul din zona de tranzit a Aeroportului Otopeni, o zonă comună la acea vreme atât pentru pasagerii aflați în tranzit la plecarea din țară, cât și acelor care intrau în România. Potrivit unei înțelegeri anterioare, sticlele cu armament urmau să fie ascunse în rezervorul de apă de la toaleta zonei de tranzit, după care acestea trebuiau ridicate de către cel reținut.²¹ Deși nu a găsit armamentul, neștiind că ceilalți membri fuseseră arestați, ultimul reținut și-a continuat călătoria conform planului stabilit. Cu toate eforturile depuse de anchetatori, nu s-a putut afla destinația și locația finală a acțiunii teroriste decât după consumarea acesteia. Planul atentatorilor se baza pe mai multe grupuri de teroriști care se îmbarcau din locații diferite, urmând a se întâlni în aeronava care urma să fie deturnată. Dacă un grup era prins, celelalte își continuau traseul în vederea realizării acțiunii.²²

Colonelul Ion Sandu, participant la anchetă susține că *„după trei zile de la arestarea teroriștilor, un avion la unei companii irakiene a fost deturnat și avariat în zbor. Parcurgând câteva ziare din afară, care mediatizau respectivul eveniment, am arătat unul din aceste ziare celor doi teroriști. Au avut o reacție foarte interesantă, sigur, cu abțineri pe cât posibil, din care am tras concluzia că cei doi trebuiau să participe la această deturnare de*

²⁰ Ibidem,

²¹ Ibidem,

²² Ibidem,

aeronavă”. Avionul deturnat venea de la Belgrad și mergea spre Bagdad, cu escală tehnică la Otopeni. La București, „pasagerii nu au trecut prin sistemul nostru de filtru, fiind doar o escală tehnică, nu am putut să facem controlul tehnic de securitate al pasagerilor din aeronava respectivă”. Deturnarea s-a comis de către trei teroriști, însă nu a reușit în totalitate pentru faptul că „forțele de securitate i-au depășit pe cei trei”.²³ Deturnarea s-a încercat în apropiere de Bagdad, avionul a fost avariat, s-a produs o explozie, făcând mai multe victime. O altă sursă menționează că neavând sprijinul celor trei pistoale reținute de autoritățile românești pe Aeroportul Otopeni, teroriștii și-au detonat grenadele lipite de corp, murind odată cu pasagerii. Acest aspect a fost recunoscut ulterior de către cei arestați, în sensul că „le părea extrem de rău că nu s-au aflat în avionul detonat și că nu au ajuns în paradis, așa cum le-a poruncit Allah”.²⁴

Ca o măsură imediată de prevenire, autoritățile române au dispus desființarea zonei comune de tranzit, astfel că pasagerii care plecau din România aveau un circuit separat de cei care intrau în țară. S-a dispus analiza atentă a tuturor împrejurărilor care au permis pătrunderea teroriștilor cu armament la bordul aeronavei, luându-se măsuri în consecință pentru prevenirea unor astfel de fapte pe viitor.

Alin Covaciu

²³ Ion, Sandu, *Decembrie '89. Scenariul și regia*, Editura Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 1999, p. 140

²⁴ Cristian, Troncotă, *op.cit.*, p. 83

AMIRALUL FĂRĂ CARACTER

Relațiile României cu Uniunea Sovietică în anul 1968 erau deosebit de încordate. Poziția țării de independență față de Moscova, începută de Gheorghe Gheorghiu-Dej și continuată de Nicolae Ceaușescu, nu era pe placul liderilor de la Kremlin. De altfel, U.R.S.S. nu a văzut niciodată cu ochi buni o Românie liberă, puternică și independentă.

În luna august a acelui an, efective ale armatelor U.R.S.S., Poloniei, Ungariei, Bulgariei și Republicii Democrate Germane au invadat teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace și au înăbușit „Primăvara de la Praga”.

România, prin vocea lui Nicolae Ceaușescu, a condamnat în termeni duri intervenția respectivă.

Iritată de atitudinea Bucureștiului, Moscova preconiza o intervenție militară în țara noastră, cu scopul schimbării conducerii de partid și de stat și readucerii Romaniei la ascultare față de Kremlin.

Întregul popor și-a exprimat dorința de a lupta pentru apărarea Țării. Armata era pregătită să riposteze în cazul în care frontierele naționale ar fi fost atacate. Cadrele Departamentului Securității Statului (D.S.S.) nu aveau relații de subordonare față de serviciile de informații sovietice, K.G.B. și G.R.U. Dimpotrivă. În cadrul D.S.S. se înființase o structură de contraspionaj „țări socialiste”.

Un rol important în stoparea intenției U.R.S.S. de a interveni militar în România l-a avut sprijinul acordat de China, S.U.A., Marea Britanie și alte state, care au avertizat în termeni categorici conducerea de la Kremlin împotriva intervenției în țara noastră.

Înțelegând că o acțiune militară ar afecta grav interesele externe ale U.R.S.S. și ale sateliților săi, Moscova a căutat alte modalități prin care să readucă România „la ascultare” față de „fratele mai mare de la răsărit”. S-a preconizat ca schimbarea liderilor de partid și de stat ai țării noastre să se realizeze cu „sprijin din interior”, în locul lor urmând să fie instalate persoane docile Moscovei.

K.G.B. și G.R.U. au apelat la ajutorul unor apropiați ai lor din România – trădători de țară – pe care i-au instruit să se implice în această activitate.

Ofițeri ai Securității au depus eforturi deosebite și au reușit să cunoască și să neutralizeze la timp asemenea activități, controlând, în mod eficient, activitatea celor care s-au pus în slujba Moscovei. La un asemenea caz fac referire în rândurile ce urmează.

În vara anului 1970, Nicolae Mihai, contraamiral în rezervă, fost comandant al Marinei Militare Române și generalul maior în rezervă Kostyal Ștefan au întocmit o scrisoare pe care au intenționat să o trimită mareșalului Aleksei A. Epișev, șeful Direcției generale politice a Armatei și Flotei Sovietice, în care își exprimau dezacordul față de politica internă și externă a conducerii de partid și de stat din țara noastră și solicitau intervenția armatei sovietice în România pentru schimbarea acesteia.

Scrisoarea a fost semnată și de alți 17 ofițeri în rezervă și civili care studiaseră în U.R.S.S. - unii dintre ei cunoscuți ca agenți ai N.K.V.D., precursor al K.G.B.

Înscrisul a fost înmănat, în vederea scoaterii din țară, unui general în rezervă sovietic. În urma unor măsuri combinate, acesta a ajuns în posesia Securității române.

Cei doi autori și ceilalți semnatori au fost cercetați de o comisie a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Aceasta a hotărât sancționarea militarilor implicați, precum și dislocarea lor cu domiciliul în alte localități. Nicolae Mihai a fost mutat în municipiul Târgoviște în toamna aceluiași an, fiind monitorizat de Securitate până la 22 decembrie 1989.

Despre Nicolae Mihai și Kostyal Ștefan se mai cunoșteau următoarele:

- În anul 1958, fiind comandant al Marinei Militare Române, Nicolae Mihai fusese trimis la un curs superior de pe lângă Academia Militară de Marină din Leningrad, unde a luat contact cu cadre ale serviciului militar de informații sovietic - G.R.U.

După revenirea în țară, în baza unor informații potrivit cărora, în tinerețe, ar fi desfășurat activitate legionară, iar în timpul războiului ar fi ucis militari sovietici după ce nava lor ar fi fost scufundată iar aceștia, pentru a se salva, au încercat să urce în barca în care se afla și el, Nicolae Mihai a fost degradat militar și exclus din partid. După șase ani, reanalizându-i-se situația, i s-a reacordat gradul de contraamiral în rezervă.

- Kostyal Ștefan a deținut importante funcții politice în Armata Română începând din anul 1949.

În perioada aprilie 1956 – noiembrie 1958 a urmat un curs de specializare la Academia Militară Superioară „K.E.Voroșilov” din Moscova, unde a fost preluat în contact de G.R.U.

Stabilit forțat la Târgoviște în toamna anului 1970, Nicolae Mihai a adoptat o atitudine de critică dură față de poziția de independență a României față de Uniunea Sovietică. El considera că țara noastră trebuia să se alinieze și să se subordoneze total directivelor trasate de conducerea politică a U.R.S.S.

Nutrea o mare admirație față de forța militară deosebită a „vecinului de la Răsărit”, precizând că el a cunoscut tăria acesteia pe timpul studiilor la Moscova. Considera „o onoare și un titlu de mare glorie pentru el să fie agentul Moscovei la București”.

În unele momente de grandomanie se intitula „dușmanul numărul unu al lui Nicolae Ceaușescu” și își manifesta hotărârea fermă de a-i pedepsi pe toți cei vinovați de situația în care se afla.

Cu prilejul vizitelor pe care fostul general Kostyal Ștefan i le făcea la Târgoviște, acesta îl încuraja să reziste pentru că situația lor se va „schimba în bine”. I-a conștientizat lui Nicolae Mihai că vizita frecvent Ambasada U.R.S.S. din București sub pretextul că merge la bibliotecă acesteia ca mare admirator al literaturii sovietice și că acolo discuta cu o individă din Moscova care venea periodic la București.

Începând cu anul 1987, agresivitatea verbală a lui Kostyal Ștefan s-a accentuat. Îl sfătuia pe Nicolae Mihai ca, în cazul în care ar fi avut conflict cu autoritățile, să se refugieze la Ambasada U.R.S.S. și să solicite azil politic.

Evenimentele din decembrie 1989 au imprimat un nou curs vieții celor doi trădători de țară.

Aflat în imediata apropiere a unor „emanații ai revoluției”, în data de 8 februarie 1990, prin Decretul Consiliului Provizoriu de Uniune Națională (CPUN) nr. 108, publicat în Monitorul Oficial nr. 24 din 09.02.1990¹ semnat de președintele CPUN Ion Iliescu, lui Kostyal Ștefan i s-a redat gradul de general maior și a fost trecut în evidența cadrelor militare în rezervă.

Acesta l-a uitat însă pe „tovarășul său de luptă” Nicolae Mihai, care căuta modalități de recompensare pentru meritul de a fi susținut interesele Uniunii Sovietice în România. Începând cu 22 decembrie 1989, lumina a început din nou să vină de la Răsărit, cel puțin pentru un timp.

¹A se vedea www.wikipedia.org/wiki/Ștefan_Kostyal

Viața este plină de surprize. În una din zilele anului 1991, am fost rugat de un cunoscut să mă întâlnesc la domiciliul său cu amiralul Nicolae Mihai, care dorea să mă consulte într-o problemă importantă. Am acceptat întâlnirea. De mult timp îmi doream să mă aflu față în față cu un trădător de asemenea calibru.

După ce gazda a făcut prezentările, Nicolae Mihai m-a întrebat dacă îl cunosc. La răspunsul meu negativ a reacționat nemulțumit, precizând că pe el îl cunoaște „toată Securitatea din Târgoviște”, deoarece a fost urmărit 20 de ani. Apoi, în câteva minute, mi-a relatat cum „a fost mutat” de Ceaușescu la Târgoviște. Nu a făcut nicio referire însă la motivele ce au determinat această măsură. Știind că este deosebit de orgolios, i-am spus că este posibil să fi fost urmărit de ofițeri din București, care erau implicați în problemele deosebite. A fost de acord cu explicația.

În continuare, m-a rugat să-l ajut să obțină documente din care să rezulte că a avut „domiciliu obligatoriu” în Târgoviște, pentru a putea beneficia de drepturile acordate persoanelor persecutate din motive politice anterior anului 1989. I-am spus că nu va putea obține asemenea drepturi dacă nu are nici un document emis în acest sens de o autoritate a statului. De altfel, în perioada la care el făcea referire, în legislația României nu era reglementată instituția „domiciliului obligatoriu” pe care îl invoca el.

Nemulțumit, a început să facă mai multe aprecieri la statutul său de „disident politic”, la „activitatea desfășurată împotriva lui Ceaușescu”.

Din dorința de a verifica dacă recunoaște relația sa cu Moscova, i-am spus că disidenții din România, pentru a avea șanse de reușită în acțiunile lor și în scopul de a se proteja față de eventuale acțiuni abuzive din partea statului român, au apelat la sprijinul unor puteri străine. Ca argument, am exemplificat situația profesoarei Doina Cornea din Cluj, care a fost susținută de guvernul francez. El spre cine s-a orientat? Ce putere străină l-a sprijinit?

După o ezitare de câteva secunde, mi-a răspuns că a acționat de unul singur, fără nicio legătură cu o putere străină, apoi a schimbat subiectul. Discuția a continuat și pe alte teme, însă un lucru devenise clar : „lupul părul și-l schimbă, dar năravul ba”.

Col. (r) Ioan Burdulea

ȘI SPIONILOR LE PLACE FOTBALUL...

Urmare evenimentelor din august 1968 (intervenția în Cehoslovacia a trupelor statelor membre ale Tratatului de la Varșovia, cu excepția României, și existența pericolului ca și țara noastră să aibă aceeași soartă), la nivelul conducerii de stat s-a decis dezvoltarea susținută și rapidă a industriei românești de apărare, vizându-se, în principal, reducerea dependenței de furnizorul sovietic. Au fost elaborate o serie de programe, iar pentru materializarea lor au fost create mai multe institute de cercetare și proiectare în domeniul militar. Noua politică de apărare națională a suscitât, în mod firesc, un interes real din partea spionajului, atât din Est, cât și din Vest.

Dintre programele inițiate s-a detașat cel conceput în cooperare cu Iugoslavia, respectiv Programul YUROM, care avea drept obiectiv proiectarea și producerea unui avion de vânătoare-bombardament-IAR-9¹, destinat înlocuirii treptate a MIG-urilor 15 și 17.

Pe acest fond, s-a constatat o intensificare a activității atașatilor militari acreditați la București, îndeosebi prin efectuarea unor deplasări periodice în teritoriu, la început în zona Bacău (aici s-a realizat prototipul, primul zbor având loc în 1974), iar după 1979 în arealul Uzinei și Aeroportului Craiova.

Dintre aceștia, deosebit de activ s-a dovedit atașatul militar col. „Dan”, reprezentantul unui important stat european, sosit la post la începutul anilor '80. Anterior acreditării la București, a urmat un curs intensiv de limba română, iar cu puțin timp înainte de preluarea postului a efectuat o vizită de documentare în România, ocazie cu care a participat la recepția „de rămas-bun” oferită de cel pe care urma să-l înlocuiască. Desigur, a fost un bun prilej pentru a-i fi prezentate unele din relațiile și punctele de sprijin ale

¹ IAR-93 „Vultur” a fost un avion subsonic, inițial monobloc, bimotor (după 1978, s-au produs atât variante cu dublă comandă, cât și cu performanțe superioare, dotate cu motoare „Viper”, după licența Rolls-Royce, astfel cum au fost: IAR-93 MB și IAR-93 B). Era un avion de luptă multirol, destinat misiunilor de recunoaștere, interceptare și atac la sol.

predecesorului. De asemenea, cei doi atașați militari au efectuat unele „excursii” pe trasee turistice, dar și de interes operativ.

După preluarea postului, Centrala de spionaj i-a transmis, periodic, ca și predecesorului său, comenzi de informații, unele cu referire expresă la noul avion românesc, iar, ca urmare, împreună cu cei doi adjuncți, a efectuat câteva misiuni de prospectare/cercetare în teritoriu, unele în zona Aeroportului militar Craiova. În asemenea situații, aceștia procedau la complexe măsuri de autoverificare.

Mai mult, cu prilejul unei întâlniri lunare, ce a avut la finele anului 1982, a atașailor militari ai alianței căreia îi aparținea, „Dan” și-a informat omologii – printre altele – că a identificat o posibilitate pentru a stabili noi date despre ținta vizată (avionul românesc). În fapt, la ultima deplasare efectuată în zona Aeroportului militar Craiova, a constatat existența a două zone, aflate în perimetrul obiectivului, în apropierea cărora nu existau posturi de santinelă.

Rămânea de stabilit perioada optimă, respectiv ziua în care să profite/exploateze „slăbiciunile” constatate în sistemul de protecție/apărare al Aeroportului militar, în care, de la distanță, remarcaseră prezența unor MIG-uri și a mai multor aparate IAR-93.²

Cunoscând bine traseele pentru deplasare (cu oportunități de autoverificare), zona în care era situat Aeroportul, vulnerabilitățile din sistemul de apărare/protecție, dar și psihologia românului, „Dan” a stabilit ca misiunea să se realizeze în dimineața zilei de 16 martie 1983, pe o direcție inițială parcursă anterior de mai multe ori și oricum nu cea reală ca țintă vizată.

De ce a stabilit această dată? Pentru că, în acea zi, în Craiova și nu numai, urma să se desfășoare un eveniment sportiv deosebit, în fapt, o premieră pentru fotbalul românesc. „Echipa unei mari iubiri” urma să dispute manșa secundă din sferturile de finală ale Cupei UEFA, în compania echipei vest-germane Kaiserslautern (în tur 3-2 pentru oaspeții noștri), iar în caz de victorie (fără ca

² Producția lor a început în anul 1975, iar până în 1992 a fost livrat Ministerului Apărării un număr de 88 de aparate, în diferite variante. În anul 1998, toate aparatele IAR-93 au fost retrase de la zbor.

nemții să marcheze mai mult de două goluri) o echipă românească reușea să acceadă, în premieră, în semifinalele unei competiții europene de fotbal.

Realitatea din acea zi confirma aproape în totalitate ceea ce scontau „Dan” și cei doi subalterni, în sensul că întreaga suflare a iubitorilor de fotbal (românii sunt poeți, amatori și cunoscători de fotbal, iar mai nou devoratori de politică), mai ales cei din zona Olteniei, se aflau pe stadion ori în fața televizoarelor. Cu alte cuvinte, aveau cale liberă pentru îndeplinirea misiunii de spionaj.

Ce nu a luat în calcul ori a subestimat echipa lui „Dan”, era faptul că despre intențiile lor contraspionajul avea deja suficiente informații: activitățile aferente unei deplasări în teritoriu; pregătirea autoturismului de teren utilizat doar în asemenea împrejurări, ora aproximativă a plecării etc.

Informațiile obținute au permis să se opteze pentru o supraveghere pe momente operative și de la distanță. Acest fapt ne-a permis, pe de o parte, deținerea unui control eficient al prezenței lor în diferite zone și mai ales în puncte obligatorii de trecere, iar, pe de altă parte, le-a oferit spionilor sentimentul de siguranță – pe fondul verificărilor și autoverificărilor – că nu au „companie”.

În aceste condiții, „Dan” și colegii săi au parcurs inițial câteva străzi prin București, pustii la acea oră din noapte, apoi s-au îndreptat spre Alexandria, iar la un moment dat au părăsit șoseaua națională și au continuat, spre vest, spre drumurile neasfaltate din zonele rurale ale județelor Teleorman, Olt și Dolj, ceea ce a confirmat concluzia noastră că obiectivul vizat este Aeroportul militar Craiova.

Situația operativă existentă, împreună cu toate datele necesare a fost transmisă colegilor de la Contraspionajul din Craiova, convenindu-se ca, în cooperare cu subunitatea contraspionajului militar și, implicit, comanda Aeroportului militar, să se întreprindă măsuri specifice de control, documentare și prevenire. Dintre acestea, de menționat sunt următoarele:

- stabilirea și amplasarea conspirată/camuflată a unor posturi fixe de observare/supraveghere și documentare foto în zonele aeroportului, pe unde spionii ar fi putut pătrunde ilegal în aeroport;
- asigurarea ca panourile cu indicatoare privind accesul și fotografiatul interzise sunt vizibile, eventual suplimentarea lor;

- instruirea corespunzătoare a santinelor și a comandantului Gărzii (somație și mod de acțiune etc.), formarea echipei mixte de intervenție pentru realizarea flagrantului (reținere, identificare, întocmirea actelor procedurale (proces-verbal, cu semnăturile de rigoare – în prezența martorilor-asistenți etc.), reținerea obiectelor rezultate din activitățile ilegale: filme, minicasete;

- documentarea prin foto-filmare a tuturor activităților desfășurate din momentul penetrării obiectivului până la finalul acțiunii.

Altfel spus, totul era pregătit, în mod profesionist, pentru ca niște „gazde” ospitaliere, cum sunt românii, să primească cum se cuvine asemenea „oaspeți” de vază.

Desfășurarea ulterioară a evenimentelor a confirmat în totalitate modul de acțiune anticipat de serviciul de contraspionaj, iar cei trei atașați militari au fost surprinși în flagrant în timp ce derulau activități de spionaj în incinta unui obiectiv strategic.

În fapt, cei trei spioni au întreprins acțiuni de observare/cercetare și documentare foto și audio cu ajutorul unei aparaturi miniaturizate deosebit de eficiente, iar filmele și minicasetele au fost reținute, aspect consemnat în procesul-verbal pe care, bineînțeles, au refuzat să-l semneze.

Fiind diplomați, după formalitățile procedurale menționate, li s-a permis să plece S-au întors în viteză, pe drumul cel mai scurt la Ambasadă, unde au raportat despre cele întâmplate, atât șefului misiunii diplomatice, cât și Centralei de spionaj.

La finele acelei zile, am obținut victorii atât pe terenul de fotbal³ cât și pe cel al luptei invizibile a inteligențelor dintre contraspionajul românesc și spionajul străin, oricare ar fi acesta. Deci: *À bon entendeur salut!*

În aceeași seară, în baza documentelor aferente acestui caz, s-a întocmit un raport cu mai multe anexe (documentar) destinat conducerii Departamentului Securității Statului, respectiv șefului statului.

³ Universitatea Craiova a învins cu 1-0, iar grație golurilor înscrise în deplasare s-a calificat în semifinale, unde, din păcate, a părăsit competiția, fiind învinsă de Benfica Lisabona (după 0-0 în deplasare, dar 1-1 la Craiova).

Întrucât pe plan extern România se confrunta deja cu o anumită atitudine de izolare din partea mai multor state, iar relațiile cu țara lui „Dan” nu făceau excepție, s-a propus și s-a aprobat ca M.A.E. să-l invite pe ambasadorul statului respectiv pentru a-i expune situația, cu sublinierea că acest act inamical nu era de natură a contribui la menținerea și dezvoltarea relațiilor, dealtfel tradiționale, dintre cele două state.

Acest caz avea să se înscrie în lungul șir de acțiuni ce vor urma, respectiv intensificarea și diversificarea acțiunilor de provocare, diversiune și dezinformare orchestrate și desfășurate împotriva României, inclusiv de către serviciile de spionaj din Est și Vest deopotrivă.

Gl. bg. (r) Damaschin Cozma

DIN AMINTIRILE UNUI FILOR

PE URMELE AUTORILOR ATACULUI DE LA BANCA NAȚIONALĂ

O veste neașteptată a zguduit întreg aparatul Ministerului de Interne în vara anului 1959: o mașină a Băncii Naționale a fost jefuită de către un grup de șase persoane înarmate cu arme automate și pistoale. Ministrul de Interne, Alexandru Drăghici, a fost convocat la conducerea statului și a primit ordin să îi descopere pe autori în cel mai scurt timp posibil.

A fost mobilizat întreg aparatul, au fost elaborate planuri de măsuri, care erau aprobate operativ și transpuse imediat în practică, au fost înființate comandamente de analiză a informațiilor primite... Urmarea a fost cea firească: atacul a avut loc în ziua de 28 iulie și, după 51 de zile și nopți de trudă, pe 17 septembrie, au fost arestați principalii făptuitori. Aceștia erau Alexandru Ioanid, fost ofițer superior de Miliție, profesor doctor ing. Paul Ioanid, cadru didactic la Academia Militară, Glanstein Abrașa Sașa Mușat, profesor de istorie, Obedeanu Haralambie, decan al Facultății de Ziaristică la Școala Superioară de Științe Social-Politice „Jdanov” (denumită ulterior Academia Ștefan Gheorghiu), ing. Seviianu Igor, fost ofițer de Miliție, Seviianu Monica, ziaristă.

La încheierea anchetei, toți cei șase membri ai bandei au fost deferiți justiției. La 23 noiembrie 1959, Tribunalul Militar București i-a condamnat pe cei cinci bărbați la moarte, sentința fiind executată la 18 februarie 1960. Seviianu Monica a fost condamnată la închisoare pe viață, dar nu a executat sentința decât patru ani. Fiind pusă în libertate, ea a emigrat imediat în Israel, unde a decedat în 1977.

În mod evident, meritul principal în descoperirea autorilor a revenit organelor informativ-operative. Filajul a avut însă și el rolul său.

Prima semnalare a fost determinată de interesul deosebit pe care îl manifesta Alexandru Ioanid, în discuțiile cu relațiile sale, despre mersul anchetei asupra jafului armat de la sucursala Grivița a Băncii Naționale. Pe rând, relațiile acestuia au fost luate în lucru.

În zilele imediat următoare, o echipă de filaj alcătuită din doi ofițeri îmbrăcați în costume ale Salubrității, care „făcea curățenie” pe o străduță liniștită din cartierul Cotroceni, a observat un individ (Sevianu Igor) care ieșea de la adresa aflată sub observație cu un cărucior pe care căra o saltea voluminoasă. După cum s-a dovedit ulterior, salteaua era plină cu bani, Sevianu Igor distribuind cotele care reveneau fiecărui membru al bandei. A fost stabilită adresa pe care a vizitat-o Sevianu în acea zi și în zilele următoare, când a transportat la diferite alte adrese piese de mobilier în care erau ascunși bani. Măsurile operative întreprinse, îndeosebi interceptarea convorbirilor telefonice, au probat, dincolo de orice dubiu, participarea celor șase la atacul armat. În continuare, așa după cum am menționat, justiția și-a spus cuvântul.

CONSPIRATIVITATEA

Cândva, în deceniul al șaselea din secolul trecut, doi tineri care abia fuseseră încadrați în aceeași echipă de filaj s-au îndrăgostit. Nimic nefirec. Într-o seară, la terminarea turei, cei doi au mers la o înghețată și, apoi, s-au așezat pe o bancă în Parcul Ioanid, spunându-și cuvinte frumoase, plănuiindu-și viitorul, sărutându-se.

La un moment dat, bărbatul a observat că se apropie de ei un bărbat mărunțel, bine îmbrăcat, care era puțin cam agitat.

„Dar ăsta-i Piticul!”, a exclamat el. „Cum dracu’ a ajuns aici fără filaj?” S-a ridicat de pe bancă și a observat adresa unde a intrat „Piticul”. A mers apoi în grabă la un telefon public și a raportat situația. A primit ordin să țină sub observație adresa respectivă până vine o echipă să preia obiectivul.

Lucrurile s-au desfășurat normal, organul informativ stabilind ulterior una dintre cele mai importante legături ale „Piticului”.

Se impune o reluare a întrebării pe care și-a pus-o tânărul filor: „Cum dracu’ a ajuns aici fără filaj?”

La analiza efectuată, s-a stabilit că membrii ambasadei respective obișnuiau să plece de la sediu într-un Mercedes mare, încăpător, câte patru-cinci o dată.

Mergeau încet, pe străzi scurte, neaglomerate și, de îndată ce depășeau un colț, micșorau viteza și o persoană cobora repede. Așa se face că după circa o jumătate de oră în mașină rămânea numai șoferul.

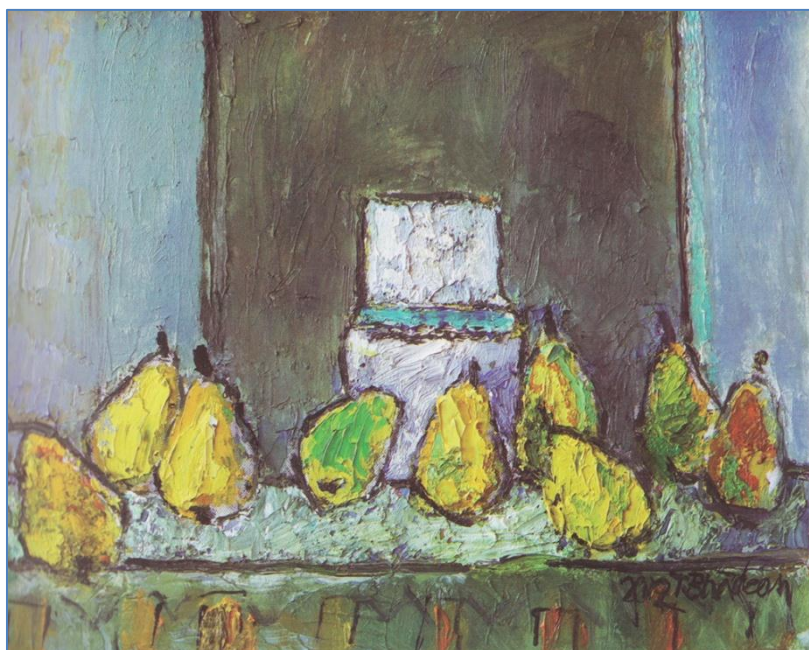
Dar, de unde îl cunoștea tânărul filor pe „Pitic”?

În perioada aceea se vorbea foarte mult despre conspirativitate. Unii șefi repetau insistent că „nu trebuie să știe stânga ce face dreapta”.

Așa au mers lucrurile o bună bucată de vreme, până când, la o ședință de bilanț, unul dintre șefii cei mari a întrebat: „Oameni buni, de cine vă conșpirați voi? Vă ascundeți unul de celălalt? Eu vă ordon ca din acest moment orice obiectiv luat în lucru să fie cunoscut, cu ajutorul unor fotografii, de toate echipele de filaj care se ocupă de problema respectivă”.

De atunci multe probleme apărute în teren au putut fi rezolvate cu ajutorul centralei radio, care juca rolul unui dispecer, îndreptând echipele către punctele nevralgice. Echipele îmbrăcau zonele dificile într-o plasă deasă, astfel încât obiectivul care era sigur că nu îl urmărește nimeni se deplasa liniștit, dar intra în zona altei echipe care îl prelua și îl ținea sub observație și, la nevoie, îl preda altor colegi.

Gl. bg. (r) Vasile Coifescu

DELICTUL DE A FI FOST OFIȚER DE INFORMAȚII ÎN PERIOADA CEAUȘISTĂ

Pentru corecta înțelegere și apreciere a unor situații, evenimente și acțiuni individuale sau colective, cu puternic impact social, s-a statuat principiul general acceptat că acestea trebuie analizate și judecate în contextul de ansamblu al perioadei în care au avut loc. Altfel spus, o cercetare complexă trebuie să țină cont de cadrul legal, de legile existente, de concepțiile care guvernează societatea și, mai mult decât atât, toți participanții și toate aspectele trebuie tratate și cântărite cu aceeași unitate de măsură.

Pornind de la acest principiu, se înțelege și este corect, legal și normal că nici o activitate din trecut nu poate fi judecată după prevederi legale prezente. În același timp, nu este corect și nici legal să analizezi și să judeci doar pe cel învins ori perdant, făcând abstracție de conexiunile și contextul social al perioadei respective.

Un alt principiu extrem de important, constant și imuabil, de care trebuie să se țină seama în analiza și judecarea unor astfel de situații și acțiuni, este acela al neretroactivității legii penale, care este strâns legat de cel al legalității. Aceasta înseamnă că legea penală dispune numai pentru viitor, adică numai pentru ce se întâmplă ulterior intrării în vigoare și numai pe perioada de valabilitate.

Aceste principii, respectate cu strictețe în statele cu democrație consolidată, spre care suntem îndemnați să privim cu admirație, sunt deseori desconsiderate în sistemul judiciar românesc.

Ca urmare, la un sfert de secol de la înlăturarea regimului comunist, în România continuă răfuiala aberantă cu „securiștii” sau, mai exact, cu ofițerii de informații din perioada respectivă, cadre militare ale unei instituții legale a statului, desființată abuziv și criminal. Agenții străinătății și trădătorii de țară au dat lovitura de grație, distrugând cel mai important serviciu de informații al statului ca să poată aservi în liniște economia națională și pentru declanșarea neîngrădită a jafului și prăbușirilor de tot felul.

Autoritățile post-decembriste, care și-au propus programatic și neconcesiv democratizarea țării, s-au înscris în acest proces amplu și complex

considerând necesară și stabilirea unor responsabilități pentru abuzurile vechiului regim. Țapul ispășitor a fost însă Securitatea și cadrele sale, identificate ca inamic prestabilit și acuzate că au săvârșit încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor. O acțiune salutară dacă se proceda în mod corect, fără patimă și ură, precum și în deplină legalitate, în adevăratul sens al cuvântului. Dar n-a fost așa. Legile adoptate în acest scop au fost și sunt abuzive și discriminatorii. În acest fel, deși ar fi fost drept și necesar ca adevărul să-și recâștige valoarea de cauză publică, se continuă mecanismele vendetei de culpabilizare și discreditare a unei categorii profesionale care a apărut legitim siguranța națională a României. Apreciindu-se că nu au fost de ajuns arestările, condamnările la ani grei de închisoare și lipsirea de libertate fără bază juridică a unor ofițeri de securitate și nici umilințele și denigrările din perioada imediată de după 22 decembrie 1989, excesele de ilegalități continuă. Se stăruie în incitarea bolnăvicioasă, prin etichetarea globală ca „*abuzivi*”, „*odioși*” sau „*torționari*”, iar a rețelei de colaboratori drept „*delatori*” și „*turnători*”, dar nu numai. Prin astfel de calificative se subestimează și se ia în derâdere, ca să nu spun mai mult, datoria sfântă a fiecărui român de a-și apăra țara, precum și cerințele jurământului militar.

Unii dintre cei care fac asemenea aprecieri și etichetări merg chiar mai departe. Pentru ei este condamabil să fii patriot și să-ți aperi țara și neamul și lăudabil să trădezi, să fii vânzător de țară și de neam. Așa se explică de ce primii au fost și sunt condamnați, iar ceilalți iertați și decorați. Cazurile Ion Mihai Pacepa și Mircea Răceanu, care au trecut cu arme și bagaje la adversar, sunt bine cunoscute. Sigur, ei au spus că nu au trădat România, ci pe Ceaușescu, dar astfel de justificări rămân povești pentru creduli și de adormit conștiințe naive. Asemenea specimene rămân trădători, orice ar face și oricât s-ar ascunde de semenii lor. Rămân, așa cum spunea autorul unui articol despre trădare, dintr-un număr anterior al Revistei „*Vitralii*”, să-i resoarbă duhurile încețoșate ale străinătății și mor chirciți de spasme cu regretul în suflet și cu inima împietrită că au comis o faptă care nu se prescrie nici pe Pământ, nici în Cer.

Pentru o cunoaștere corectă a conceptului de apărare a țării prin serviciile de informații, trebuie să ținem cont de atribuțiile lor legale. Pentru Securitate acestea se refereau la valorile fundamentale ale statului și vizau apărarea suveranității, a independenței naționale și a integrității teritoriale, cu competență materială pe categorii de persoane care afectau siguranța țării.

În vederea îndeplinirii acestor prerogative, Securitatea folosea legal aceleași mijloace, metode și practici, general valabile pentru toate serviciile de informații din lume, indiferent de regimul politic ori forma statală a unei țări. Este vorba de rețea informativă, investigații, tehnici de urmărire și interceptare, filaj și altele. De menționat că instituția Securității din România nu era abilitată, nici pregătită și nici dotată ca să intervină în acțiuni sau manifestări stradale împotriva cetățenilor protestatari sau nemulțumiți.

O corectă apreciere și judecare a ofițerilor de securitate trebuie să țină seama și de Codul de conduită pentru persoanele responsabile de aplicarea legii, adoptat de ONU în decembrie 1979. Acest document stabilea că „statele au o pluralitate de valori ce necesită a fi apărute”, scop în care asigură „securitatea națională, stabilitatea politică, economică și socială, echilibrul general” ș.a. Luând în considerare aceste prevederi, la care și România este parte, orice act, notă de constatare ori ordonanță de culpabilizare a cadrelor serviciilor de informații rămâne fără obiect. Pornind de la aceste prevederi, relievez și faptul că statul român nu a fost acuzat niciodată pentru abuzuri care se pun astăzi în sarcina ofițerilor de informații, nici de ONU sau alte organisme internaționale și nici de marile democrații occidentale cu care întreținea relații de colaborare. Aceștia știau că țara are un serviciu de securitate, în mod interesat etichetat acum ca „odios”, prin lapsus istoric privind rigorile impuse de ocupantul de atunci, de războiul rece și de contextul general în care trebuia să apere țara. Așadar, cu un minim de efort și învingându-și intoleranța, acuzatorii, adversari programați sau întâmplători ai serviciilor de informații românești ar putea admite necesitatea și utilitatea acestor prevederi pentru apărarea națională în toate regimurile, așa cum a decis forul internațional (ONU).

Prin urmare, edificarea Noii Româнии de după 22 decembrie 1989 s-a dovedit a fi mult mai grea și mai dureroasă decât credeau românii ieșiți în stradă ca să dărâme regimul comunist al lui Nicolae Ceaușescu. A trecut un sfert de veac de la acele tulburi evenimente, perioadă în care s-au produs schimbări esențiale în viețile tuturor și a fiecăruia în parte. Unele spre bine, altele dimpotrivă. Sunt evidente schimbările politice și socio-economice, dar și lipsa unei strategii serioase de dezvoltare, precum și criza morală acută, șomajul, care a determinat conaționalii să ia drumul străinătății și, în plus, corupția și dezbinarea, aducătoare de neliniște și încordare. Impactul problemelor și evenimentelor de la nivel global își pun și ele amprenta pe viața românilor.

Pe acest fond a apărut, de parcă n-ar fi fost destule alte probleme în țară mult mai ardente, și deconspirarea Securității ca poliție politică. Ecoul culpabilizării absurde și violente a acestei instituții în timpul evenimentelor din decembrie 1989 răzbate până în zilele noastre și se concretizează în hăituirea foștilor ofițeri de informații prin Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS). Se vorbește despre poliția politică a unui regim totalitar defunct pentru a se compromite noțiunea de securitate, de sistem de informații pentru Securitate, dar se aduc și grave deservicii instituțiilor specifice care funcționează în prezent în regimul democratic.

Problema deconspirării Securității, care nu se pune în lumea democrațiilor consolidate, s-a pus în România postdecembristă. Primul act normativ în baza căruia s-a acționat în acest sens, a fost Legea nr. 187 din 1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității ca poliție politică. Prevederile acestei legi au constituit suportul legal pentru abuzul de drept al CNSAS, care a funcționat ca instanță jurisdicțională extraordinară. În această calitate a supus unor adevărate anchete sute de cadre de informații și de persoane suspectate că au colaborat cu Securitatea.

Simpla convocare la CNSAS și, mai apoi, verdictele date de această instituție, au fost de natură să afecteze imaginea publică și poziția socio-profesională a numeroase persoane. Abia după nouă ani, acest mod de acțiune a fost oprit de Curtea Constituțională, care a declarat ca neconstituțională legea sus-menționată. Între principalele motive ale acestei decizii s-a aflat faptul că prevederile legii în cauză *„instituiau premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, încălcând astfel prevederile art. 1 și 3 ale Constituției și principiul prezumției de onestitate”*.

Pentru a salva procesul „deconspirării” Securității suprimat de Curtea Constituțională, Guvernul a elaborat rapid un alt text de lege, la fel de dezavuat ca și cel inițial, punând la loc culpabilizarea Securității și a cadrelor sale.

Este vorba de OUG nr. 24 din 5.03.2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293 din 28 noiembrie 2008. Noul text de lege nu modifică – pe fond – caracterul abuziv, discriminatoriu și neconstituțional al reglementării anterioare, în afara faptului că transferă în justiție verdictul deciziilor în materie. În acest fel, cadrul legal și procedura astfel reglementată capătă un și mai pronunțat caracter traumatizant, urmare a chemării ofițerilor

de informații, ca pârâți, în fața instanțelor de judecată. Prin expunerea publică, impactul psihologic este mai mare, deoarece i se adaugă și un accentuat caracter de lapidare, amenințări sau violențe nemeritate.

OUG 24/2008 conține și alte prevederi care sporesc situațiile de exces și abuz în procesul de deconspirare a calității de lucrător al Securității. Cea mai importantă se referă la înlocuirea criteriului de bază al deconspirării, de la *„apartenența la structurile de poliție politică ale Securității”* la *„desfășurarea activității informative prin care s-au suprimat ori îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”*. Dispoziția în cauză, introdusă în lege fără să se pună în corelație cu baza legală și justificarea operativă din punct de vedere al intereselor de securitate/siguranță națională a activității informative din perioada comunistă, este generatoare de abuzuri și excese din partea CNSAS. Altfel spus, reglementarea legală a activității informative este singurul criteriu pentru stabilirea responsabilității individuale. Ofițerii de informații, asemenea tuturor cetățenilor țării, pot fi trași la răspundere pentru acțiunile lor profesionale doar în măsura în care au încălcat legea ori au aplicat-o în mod greșit sau abuziv. Pentru situațiile în care legislația în domeniu a fost uneori excesivă ori represivă, nu pot fi trași la răspundere cei care o aplică. Faptul că OUG 24/2008 nu ia în considerare justificarea operativă a activităților informative încriminate a permis CNSAS chemarea abuzivă în instanță pentru acțiuni legale și de strictă necesitate a multor ofițeri ai fostei Securități.

Ca ofițer de informații în securitatea statului în perioada 1966-1990, am cunoscut personal asprimea, duritatea și severitatea prevederilor sus-menționatului act normativ, care legalizează linșajul politic al unei anumite categorii profesionale. Faptul de a fi lucrat în această instituție a României socialiste în epoca ceaușistă a devenit în timpul democrației postdecembriste un păcat de neiertat, un delict care trebuia pedepsit colectiv. Nu contează că mi-am făcut și ne-am făcut datoria în mod corect și cinstit, respectând legile țării, ordinele, regulamentele și jurământul militar depus în fața drapelului tricolor al patriei. Nu contează nici că această categorie profesională, din care am făcut parte cu mândrie, a suportat greutățile și privațiunile serviciului militar, ca să apere țara, poporul și avuția națională, sau, așa cum spunea poetul, *„sărăcia și nevoile și neamul”*. Pentru unii contemporani, contaminați de ură împotriva vechiului regim și a Securității, devenită *„vinovat de serviciu”*, a-ți apăra țara în tranșeele frontului invizibil și a fi patriot este o

rușine sau o atitudine desuetă și ieșită din uz. După astfel de semeni, valorile fundamentale ale statului socialist nu trebuiau apărute, iar cine a făcut-o este vinovat de susținerea puterii totalitar-comuniste. Pentru astfel de concetățeni, care n-au învățat nimic din istorie, este mai profitabil să fii trădător decât patriot. Dar, mai grav este că au apărut și exemple de acest gen, iar unii le laudă. Chiar și unii formatori de opinie o spun și nuanțează subiectul la microfonul micului ecran sau radiofonic și nici o autoritate nu ia atitudine.

Cu astfel de opinii și manifestări care cultivă ura și vrajba în societatea românească, cu intenție sau din ignoranță, este greu să progresăm și să ne apropiem de națiunile spre care privim cu admirație. Cei interesați să cultive discordia și dezbinarea națională vor găsi mereu subiecte și vor lansa perdele de fum manipulative, mai ales că prevederile legale sunt lacunare și de multe ori confuze sau contradictorii.

Pe această linie se situează OOG 24 din 5 martie 2008, act normativ care menține, așa cum am mai evidențiat, o parte din dispozițiile neclare, abuzive, discriminatorii și neconstituționale, din reglementarea anterioară, Legea nr. 187/1999.

Pornindu-se de la prevederile acestei ordonanțe de urgență, la 10 decembrie 2010, anacronicul CNSAS a formulat acțiune în constatare și împotriva mea, chemându-mă ca pârât în fața Curții de Apel București, căreia i se cerea să constate calitatea mea de „*lucrător al Securității*” în perioada ceaușistă.

În cererea pe care CNSAS a transmis-o instanței de judecată sunt acuzat „*în baza Notei de constatare și a unor înscrisuri atașate, că în anii 1985 și 1986 am desfășurat activități informative care contraveneau prevederilor legale*”. Atunci aveam gradul de maior și eram șef al Serviciului 2 –contrainformații în sectoarele economice – din cadrul Securității Județene Alba.

În concret, am fost învinovățit că am participat la urmărirea, prin mijloacele muncii de informații, a unor persoane semnalate cu „*atitudine necorespunzătoare și comentarii tendențioase la adresa politicii statului nostru*”. Mi s-a reproșat că, în acest scop, am propus o serie de măsuri pentru cunoașterea concepțiilor politice și a manifestărilor necorespunzătoare a urmăriților. Pornind de aici, s-a conchis că prin activitățile desfășurate am îngăduit persoanelor lucrate (unele) drepturi și libertăți fundamentale garantate de legislația în vigoare la acea dată. Detaliind, CNSAS a nominalizat dreptul la viață privată, încălcat din momentul încadrării cu surse de informare și

mijloace tehnice, precum și a libertății de exprimare, dar și a libertății conștiinței. Reclamantul a susținut că prin activitățile informative desfășurate am încălcat prevederile art. 33, 26 și 30 din Constituția României din 1965, în vigoare la acea dată. Totodată, am fost acuzat că am nesocotit prevederile art. 17, 18 și 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, la care țara noastră este parte.

Pe baza acestei argumentații s-a concluzionat că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 din O.U.G. nr. 24/2008 pentru a mi se constata calitatea de „lucrător al Securității”, în sensul prevăzut de acest act normativ. Apoi a precizat că, *„definiția legală a noțiunii de lucrător al Securității nu vizează situațiile în care respectivele persoane încălcau întregul sistem juridic în vigoare înainte de 1989, ci doar cazurile în care acestea suprimau și îngreădeau drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări sau limitări aveau susținere legală sau regulamentară. Altfel spus, un angajat al Securității, care, respectând instrucțiunile din acea vreme, ar fi instrumentat un dosar, încălcând, pe motive politice, drepturi și libertăți fundamentale stipulate în Constituția de la acea dată sau în pacte internaționale la care România este parte, se înscrie în definiția Ordonanței”*. La judecarea cauzei, aflate pe rolul Curții de Apel București, nu m-am prezentat deoarece am dorit să evit noi umilințe sau jigniri, precum și cheltuieli suplimentare, dar preocupat să-mi apăr demnitatea, onoarea și statutul profesional am întocmit și depus o „Întâmpinare” serios argumentată. Prin cererile și motivarea incluse, am respins categoric și cu fermitate toate acuzațiile formulate împotriva mea, în mod abuziv și excesiv de către CNSAS.

Ca principale motive pentru respingerea acțiunii în constatare a CNSAS, am invocat neconstituționalitatea, discriminarea și abuzul sau excesul unor prevederi de reglementare, precum și în analiză documentară.

- Caracterul neconstituțional al Ordonanței, rezultă din încălcarea unor texte ale Legii fundamentale. Astfel, acest act normativ a fost criticat pentru nesocotirea următoarelor articole: Universalitatea și neretroactivitatea legii (art. 15); Aplicarea prevederilor tratatelor internaționale privind drepturile omului (art. 20); Accesul liber la justiție (art. 21); Egalitatea în drepturi (art. 16); Dreptul la apărare (art. 24) și Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26). Pornind de la realitatea acestor încălcări este evident că

prevederile Ordonanței contravin și art. 51 care stipulează că „*Respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”.

- Discriminarea din prevederile OUG nr. 24/2008 a fost invocată pentru faptul că aceasta vizează exclusiv Securitatea ca principal serviciu de informații al României socialiste, deși din sistemul represiv al statului din acea perioadă făceau parte și alte autorități sau instituții. Am indicat în acest sens organele de procuratură, care instrumentau urmărirea penală ale infracțiunilor contra securității statului, și magistrații, care judecau și stabileau pedepsele pentru cauzele ajunse pe rolul instanței. În plus, am menționat că strategia politică în domeniu aparținea Partidului Comunist care, conform art. 3 din Constituție, era „*forța politică conducătoare a întregii societăți*”, materializată în îndrumări, instrucțiuni și control în toate sectoarele vieții social-economice. În ceea ce privește colaboratorii, am evidențiat că discriminarea se materializează în faptul că sunt vizați și expuși oprobiului public numai cei care făceau parte din rețeaua informativă a Securității. Agenții serviciilor de informații inamice, trădători ai României, au fost „uitați”. Prin prevederile sale vădit selective, ordonanța guvernamentală menționată operează o discriminare între comanditari, respectiv clasa politică și executanți, bineînțeles în defavoarea celor din urmă.
- În întâmpinare am criticat, de asemenea, abuzul dispozițiilor legale ale acestui act normativ și excesivitatea în aplicarea lor din partea CNSAS, o instituție cu evidentă componentă politică, împuternicită neconstituțional să analizeze informații de securitate și să decidă partinic. Apoi, ca reclamant „neutru”, cere prin acțiune în constatare Curții de Apel București să se pronunțe în legătură cu statutul de lucrător al Securității, conform OUG 24/2008.

Consider că trimiterea în fața instanței în vederea constatării calității de lucrător al Securității în spiritul prevederilor OUG 24/2008, pentru activitatea informativă astfel desfășurată este un abuz, întrucât incriminează, de fapt, activități cu caracter legal.

Astfel de acțiuni erau clar prevăzute în actele normative de înființare, organizare și funcționare a instituției, în regulamente și instrucțiuni de muncă și, în plus, erau justificate de interesul operativ. Baza legală a acelei perioade cuprindea, ca și acum, pe lângă legile menționate și ordinele, regulamentele, instrucțiunile și metodologiile de lucru ale conducerii Securității și ale Ministerului de Interne, în perioada cât a fost for tutelar. În plus, reglementările

legale actuale privind Siguranța Națională (Legea 51/1991) pot fi luate ca reper în cazul unor situații de nereglementare legală din perioada comunistă, pornind de la premisa că nu pot fi condamnate niște fapte dinainte de 1989, în condițiile în care ele sunt permise în perioada actuală.

Nici o lege penală a acelei perioade nu a incriminat activitățile informative acuzate de CNSAS. Așadar, conform unui principiu de drept, aplicat încă din timpul romanilor, nu există pedeapsă fără lege (*nulla poena sine lege*) și nu trebuie să existe nici în cazul subsemnatului, altfel spus, nu se poate sancționa o faptă prin sfidarea legii, mai ales într-un stat democratic și de drept, așa cum trebuie să fie România.

Siguranța națională a deținut și deține prim-planul apărării în orice stat din lume, i se acordă atenția cuvenită și face obiectul unor cumpănite reglementări interne și internaționale. Cine nu înțelege această realitate va fi mereu între cei nu prea băgați în seamă. Așadar, pe lângă cadrul legal intern al activității informative, deja evidențiat în întâmpinare, am învederat instanței și câteva prevederi din tratatele internaționale cu impact în domeniu. În acest sens, *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale*, la care România este parte, menționând prioritatea apărării Securității naționale, reglementează cadrul legal al respectivelor încălcări. Astfel, în art. 7 se prevede, adiacent și pentru faptele foștilor ofițeri de informații, că „*nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau omisiune care în momentul săvârșirii nu constituia infracțiune, conform dreptului național sau internațional*”. În continuare, art. 8 și 10 prevăd condițiile în care aceste valori pot fi restrânse, în art. 14 se *interzice discriminarea de orice fel*, iar în art. 17 *abuzul de drept*. Restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți cetățenești în scopul apărării securității/siguranței naționale, cât și din alte motive este preluată și înscrisă explicit și în Constituția României, art. 53, pct. 1.

Pe aceeași linie, Codul de Conduită pentru persoane responsabile de aplicarea legii, adoptat de ONU în decembrie 1979, stabilește o pluralitate de valori ce necesită a fi apărute. Între acestea sunt enumerate *securitatea națională, stabilitatea politică, economică și socială, precum și echilibrul general în societate*. Având în vedere aceste reglementări, orice act, hotărâre sau ordonanță de condamnare ori culpabilizare a serviciilor informative și, implicit, a lucrătorilor acestora, rămâne fără obiect, dacă legea este aplicată în mod corect de cei competenți să o facă.

De asemenea, consider că nu se poate insinua că, prin activitățile informative, în general, și, în cazurile în discuție, în special, s-ar fi sprijinit în vreun fel puterea comunistă a timpului, întrucât în nici un act normativ nu a fost stipulat un astfel de obiectiv. Scopul activității informative a fost întotdeauna cunoașterea, descoperirea, prevenirea și lichidare faptelor antisociale prin care se aducea atingere securității statului și valorilor sale fundamentale – suveranitatea, independența națională și integritatea teritorială.

În același timp, prin întâmpinarea depusă la dosar am respins categoric acuzația de suprimare și îngrădire a unor drepturi și libertăți fundamentale ca neîntemeiată și nefondată. Am considerat și consider că învinuirea de încălcare a dreptului la viață intimă, de exemplu, nu este reală și nu poate fi reținută de către instanță, deoarece întreaga activitate de urmărire informativă avea caracter secret. Ca urmare, persoana urmărită nu a suportat nici o consecință dăunătoare, căci nu avea cum să fie lezată sau obstrucționată de ceva ce nu știa că există. Ca ofițeri de informații eram obligați și aveam și interesul să păstrăm discreție deplină în legătură cu astfel de cazuri, pentru o cât mai corectă evaluare a atitudinii urmăritului. Numai așa se putea face o justă apreciere a faptelor și a impactului lor asupra securității statului, în vederea luării celor mai adecvate măsuri operative.

Dacă asemenea persoane sau rudele lor nu ar fi fost incitate ori stimulate să-și caute dosarul, nu ar fi știut niciodată că li s-au încălcat drepturile și libertățile fundamentale. S-a făcut însă acest lucru și, de la presupuse încălcări, s-a ajuns la încălcări adevărate, săvârșite împotriva ofițerilor de informații, care sunt expuși abuziv, discriminatoriu și ilegal la umilințe și tracasări nemeritate.

Pentru faptul că în lucrarea informativă a persoanelor urmărite nu se cerea mandatul prealabil al unui judecător nu pot fi învinuiți ofițerii de informații, care erau executanți. Această activitate ținea de legiferare și se afla în competența altor organe ale statului, care aveau și drept de control asupra activității de securitate.

De lipsire de libertate în mod ilegal din partea organelor de informații ale Securității nici nu poate fi vorba. Dacă în cazurile lucrate informativ se confirma riscul aducerii de prejudicii securității statului se trecea la probațiune și, pe această bază, la măsuri de prevenire. În cazurile penale, foarte rare, legalitatea instrumentării era avizată, supravegheată și controlată de către Procuratura Militară, iar finalizarea aparținea instanțelor de judecată

competente. Cu astfel de filtre era imposibil orice abuz de lege din partea Securității și a lucrătorilor săi, legalitatea fiind unul din principiile de bază ale muncii de informații.

OUG nr. 24 din 5 martie 2008, care reglementează așa-zisa demascare a Securității, apelează la spiritul immanent de dreptate și justiție, inventând abuziv răul în interiorul acestei instituții culpabilizată interesat, aberant și nejustificat. Teoria vinovatului unic a convenit de minune celor care, acuzând, își clădeau un paravan de protecție. Actul normativ menționat operează, în același timp, o incriminare vădit politică și discriminatorie împotriva lucrătorilor Securității, făcând din îmbrățișarea acestei profesii o culpă pedepsibilă, deși instituția a funcționat legal. Provenind din această categorie profesională, ordonanța a acționat la fel și în ceea ce mă privește. Întâmpinarea întocmită și argumentată în sensul celor prezentate și încheiată cu cererea de respingere a acțiunii în constatare a CNSAS ca nelegală, nefondată și neîntemeiată nu a fost luată în considerare. Curtea de Apel a înlăturat susținerile în apărare ale subsemnatului și a admis cererea reclamantului așa cum a fost formulată. Mai mult chiar, în motivarea sentinței a preluat aproape *mot-à-mot* argumentele acuzatoare ale CNSAS și a decis că am calitatea de „lucrător al Securității”, în sensul prevăzut de OUG 24/2008.

Soluția Curții de Apel București a fost încă un exemplu și un argument că verdictele CNSAS – o instituție de linșaj politic a foștilor ofițeri de securitate – sunt certificate cu ochii închiși de către instanța de judecată. Exact așa cum au fost formulate în cerere și în Nota de constatare transmisă registraturii. Nu a contat câtuși de puțin că activitățile informative incriminate s-au desfășurat pe bază legală și erau justificate din punct de vedere operativ. Pentru justiție, acest aspect a fost la fel de irelevant ca și pentru reclamantă. Acțiunile propagandistice de culpabilizare a Securității seamănă încă ură și păreri preconcepuate față de o instituție transformată în „vinovat unic” pentru toate relele vechiului regim. Este, de fapt, o îndoctrinare cu noile ideologii manipulative care urmăresc să abată atenția de la adevăratele probleme ale românilor. Se uită prea ușor istoria.

Col. (r) Ștefan Ceaușescu Tătulescu

DOAR CEDO A FĂCUT DREPTATE

Doctorul Huianu Octavian a revenit după 22 decembrie 1999 în România din RFG, unde plecase ca turist și se stabilise ca transfug, cu vădite atitudini agresive și de răzbunare împotriva colegilor săi doctori. Prin relațiile ce le avea, reușește să se reîncadreze la Spitalul Piatra Neamț, ajungând și în colectivul de conducere.

Acțiunile întreprinse de Huianu Octavian împotriva colegilor de odinioară nu i-au dat însă satisfacțiile dorite, pentru că era de notorietate publică faptul că respectivul, înainte de a se întoarce în țară, fusese client al organelor de Miliție și Procuratură

Cine nu știa că Huianu Octavian, personaj mercantil, arogant, sfidând pe oricine nu-i era pe plac, fusese cercetat în anii 1976-1977 de către Miliție și Procuratură deoarece, ca medic ginecolog, efectuase intervenții chirurgicale vătămând grav integritatea corporală și capacitatea de procreare a unui număr de 14 femei, pretinzându-le sume de bani și alte bunuri materiale. A scăpat de închisoare doar datorită Decretului de amnistie nr.115/1977, când s-a ales cu confiscarea sumei de 2.400 lei proveniți din infracțiunile comise. A fost cercetat și pe linia Legii nr.18/1968, când i s-au confiscat bunurile mobile și imobile obținute ilegal prin jecmânirea bolnavilor.

Un alt fapt infracțional cunoscut de opinia publică a fost și acela că în 1985 Huianu Octavian a fost arestat și cercetat, apoi condamnat prin sentința penală 1413/1985 a Judecătoriei Piatra Neamț pentru infracțiunile de luare de mită, primire de foloase necuvenite și purtare abuzivă, executând o pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare și confiscarea sumei de 212.340 lei pentru infracțiunile de luare de mită, 13.000 lei pentru primire de foloase necuvenite și 1.300 lei pentru purtare abuzivă.

Perseverent în intențiile sale revanșarde, văzând că i-au eșuat acțiunile împotriva personalului medical, s-a îndreptat cu amenințări și șantaje împotriva cadrelor de miliție, acuzându-le că l-ar fi arestat ilegal.

Cel ce nu a rezistat acțiunilor agresive întreprinse de Huianu Octavian a fost Cpt. Mihăilă Gigel, fostul său anchetator din 1985 de la Miliția Județeană Neamț care, împreună cu procurorul Păuna, l-a cercetat și deferit justiției.

Cpt. Mihăilă Gigel, încercând probabil să se dezvinovățească pentru cercetările efectuate asupra lui Huianu Octavian, a cedat presiunilor acestuia, publicând chiar și un articol în ziarul local *Acțiunea*, prin care a făcut afirmații că activiști de partid ar fi determinat Miliția să dispună arestarea, spunându-i, printre altele, că ar fi fost supravegheat, în secret, și de Securitate. Medicul Huianu Octavian nu putea să nu fructifice în interesul său meschin o asemenea informație. Fiind și absolvent al Facultății de Drept, ticluiește împreună cu Mihăilă Gigel o declarație cu un conținut care să-l avantajeze, folosind-o inițial în justiție pentru a revizui sentința Judecătoriei Piatra Neamț 1413/1985, cu speranța de a obține achitarea pentru ca apoi să poată solicita despăgubiri. Revizuirea condamnării de drept comun nu l-a satisfăcut, deoarece instanța l-a achitat doar pentru infracțiunile de mită.

Condițiile tranziției societății de după 1989 - când sloganul „securiști-teroriști” era încă de actualitate și toate relele petrecute în vechiul regim erau puse pe seama securiștilor - era firesc să-l inspire pentru a-și crea așa-zise probe utile planului sau. Astfel, cu aceeași declarație a fostului său anchetator, folosită la revizuire, reușește să obțină, tot de la Judecătoria Piatra Neamț, sentința nr. 8170/1999 prin care i se atribuie calitatea de „persoană persecutată politic”.

Cu aceste sentințe, obținând și de la CNSAS, după 2001, o multitudine de înscrisuri xerocopiate din dosarul de urmărire informativă deschis în 1976 (numai cele care i-au convenit), Huianu Octavian intentează proces, în aprilie 2014, la Judecătoria Piatra Neamț împotriva ofițerilor de securitate Col. (r) Mihalcea Aurel (fost șef al Securității județene), Col. (r) Brădeanu Marian (fost șef de serviciu) și Col. (r) Stanciu Vasile – ofițerul care l-a supravegheat informativ, în secret, prin mijloacele informativ-operative prevăzute prin ordinele și instrucțiunile MAI în concordanță cu actele normative și legile în vigoare în acea perioadă.

Judecătoria Piatra Neamț, constatând că Huianu Octavian solicita, fără probe pertinente, condamnarea pârâților pentru infracțiunea de violare a mijloacelor de comunicare și abuz în serviciu, a trimis cauza pentru cercetare la Parchet. Parchetul Militar Bacău, după cercetarea probelor, a dat rezoluția nr. 70/p/2005 de neîncepere a urmăririi penale.

Perseverent în scopurile sale, Huianu Octavian a făcut o plângere la Tribunalul Neamț, instanța pronunțând sentința nr.134/ac/2005 prin care ne-a obligat să plătim reclamantului suma de 200.000 lei cu titlu de daune morale și

suma de 300 lei cheltuieli de judecată (sentința semnată de judecător Daniela Mitrofan, grefier Ionela Neacșu).

Iată o primă sentință care preia fraze neadevărate din întâmpinările depuse de Huianu Octavian la dosarul cauzei prin care susținea că a fost arestat ilegal de Miliție, că ar fi fost achitat și reabilitat de către Judecătoria Piatra Neamț prin sentința 117/1997 pentru condamnarea de drept comun din 1985.

Interesant este că declarația lui Huianu Octavian din dosarul menționat precum că „*pârâții indicați în acțiune (BM, MA, SV) au fost angajați ai Departamentului Securității Statului și informațiile culese ori fabricate de aceștia au fost folosite de către organele represive ale statului, în interesul acestuia*” nu a apărut în nici o etapă a dezbaterilor judiciare, sentința fiind pronunțată numai pe baza acestei declarații și nu pe baza documentelor și probelor existente la dosar, care ne disculpau.

Împotriva sentinței Tribunalului Neamț, Huianu Octavian, nemulțumit de suma ce i s-a atribuit ca despăgubire (200.000 lei), a făcut recurs la Curtea de Apel Bacău, care s-a pronunțat în decizia 262/2006, din care cităm: „*a fost schimbată în parte sentința civilă 134/2005 a Tribunalului Neamț. A fost respinsă ca nefondată, împotriva pârâților (BM, MA, SV si MAI). Obligă pe apelantul reclamat Huianu Octavian să plătească apelanților pârâți (BM, MA, SV) suma de 500 lei cheltuieli de judecată, în apel, reprezentând onorariul pentru avocat*” (semnează jud. Camelia Drajin, Sorin Romașcan, gref. Andreea Mina)

În faza de recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție București, noi, pârâții, am solicitat respingerea recursului ca fiind nelegal și neîntemeiat, susținând cu argumente și probe faptul că nimănui nu-i este permis să ignore infracțiuni de drept comun, să le tolereze și nici să pronunțe sentințe după bunul plac al reclamantului.

Înalta Curte de Casație și Justiție a casat decizia și sentința instanțelor anterioare, trimițând cauza spre judecare la Judecătoria Piatra Neamț care, după dezbaterile judecătorești, a dat următoarea hotărâre, din care cităm: „*pe fond acțiunea este întemeiată, astfel că reclamantul nu a dovedit că a fost condamnat penal datorită deschiderii corespondenței și convorbirilor telefonice, această activitate informativă desfășurată de pârâți, persoane fizice în calitate de ofițeri ai fostei Securități, având drept scop încălcări ale legii privind siguranța statului și nu urmărirea penală pentru infracțiunile de luare de mită, primiri de foloase necuvenite și purtare abuzivă. Din actele dosarului*

rezultă că reclamantul și soția acestuia se aflau sub observația Securității încă din 1972/1973 datorită deplasărilor în străinătate și intenția nedisimulată de a rămâne în Occident, situație care nu are legătură cu trimiterea în judecată a reclamantului pentru luare de mită, primiri de foloase necuvenite și purtare abuzivă. Având în vedere considerentele expuse, în numele legii hotărăște : respinge ca nefondată acțiunea introdusă de reclamantul HUIANU OCTAVIAN fata de pârâții (MA, BM, SV si Ministerul Administratiei si Internelor cu sediul in Bucuresti) – semnează jud. Daniel Cordunean, gref. Lupu Gabriel.”

Expunând această parte a sentinței, ar fi de prisos sa facem alte comentarii, deoarece pe aceleași probe (documente și înscrisuri) existente la dosar s-a dat din nou o astfel de hotărâre în favoarea pârâților.

Era de așteptat ca Huianu Octavian să nu accepte verdictul dat prin sentința 3145/2011 a Judecătoriei Piatra Neamț, acționând în consecință din nou cu un recurs care se identifică mai mult cu un discurs politic cu retorică și acuze mincinoase.

Ajunși din nou la Tribunalul Neamț, în apel, Huianu Octavian a susținut că el a fost achitat și reabilitat pentru infracțiunile de drept comun menționate, și că, prin interceptarea comunicațiilor (ascultarea unor convorbiri telefonice, violarea corespondenței și alte măsuri luate în efectuarea verificărilor făcute) noi, pârâții, am fi procedat la fabricarea unor probe determinând Miliția și Procuratura să-l aresteze, el suferind condamnarea ilegală etc.

După dezbaterile judiciare completul fixat în această cauză (jud. Gabriela Baltag, Dorina Murariu și grf. Daniela Popei) a pronunțat hotărârea nr.79/ac/2012: „*admite apelul formulat de reclamantul Huianu Octavian împotriva sentinței civile cu nr.3145/06.062011 pronunțată de Jud. P. Neamț și în consecință admite acțiunea în pretenții formulată de reclamant în contradicție cu pârâții BM, MA, SV, Min. Admin. și Internelor și Insp. de Pol. Jud. Neamț, obligă pe fiecare dintre pârâți (MB, MA si SV) fiecare în solidar cu pârâții MAI și IPJ Neamț la plata către reclamant a sumei de 150.000 lei cu titlu de despăgubiri civile*”.

Ne întrebăm de ce atâta grabă în a publica această decizie în revista de specialitate *Lumea Justiției* fără a se ține seama de notele de recurs prezentate de noi, pârâții, prin care argumentam ignoranța completului față de: OUG 24/2008, deciziile Curții Constituționale, Constituția României, Decretul Lege

130/1972 de înființare a MAI și actele normative elaborate de consiliul de conducere al ministerului care statuau neincriminarea lucrătorilor de securitate pentru activitatea depusă.

Decizia amintită a fost atacată de noi, pârâții, și pentru că Tribunalul Neamț a făcut o legătură forțată între activitatea informativă a pârâților privind-l pe Huianu Octavian, și nu a acordat atenție laturii infracționale de drept comun a reclamantului.

Mai adaugăm că decizia 79/2012 a Tribunalului Neamț e cu adevărat părtinitoare, cu un pronunțat iz politic, reluând pasaje mincinoase din întâmpinările lui Huianu Octavian, fapt pentru care Curtea de Apel Bacău, în recurs, a pronunțat decizia 2019/2012: *„admite recursul împotriva deciziei civile 79/ac/2012 pronunțată de Trib.Neamț în apel din dosarul 338/32/2006”*, mai departe precizându-se: *„hotărârea recurată (este vorba de decizia Trib. Neamț cu nr.79/ac/2012 favorabilă reclamantului) este nelegală în ceea ce privește reținerea existenței raportului de cauzalitate între activitatea pârâților și prejudiciile morale susținute de reclamant în urma condamnării sale prin sentința cu nr.1413/16.12.1985 pronunțată de Jud. P.Neamț, deoarece din nicio probă administrată în cauză nu rezultă direct sau indirect că faptele (ilicite) săvârșite de acesta ar fi stat la baza condamnării reclamantului pentru infracțiunile de drept comun luare de mită, primire de foloase necuvenite și purtare abuzivă. Instanța de Apel a Trib. Neamț doar a prezumat în mod neconvingător că probele administrate de organele de cercetare penală în dosarul penal întocmit pe numele reclamantului ar fi avut la bază și informații deținute de organele de securitate din urmărirea informativă a acestuia. Din motivarea sentinței civile cu nr.117/30.10.1977 a Jud. Neamț rezultă o altă concluzie, și anume că din probatoriile administrate în cauză reiese fără echivoc împrejurarea că achitarea revizuentului a fost impusă de alte considerente. Nu s-a reținut deci prin această sentință existența vreunei legături între activitatea fostelor organe de securitate și anchetarea penală a revizuentului. Hotărârea recurată a Trib.Neamț este nelegală și pentru faptul că instanța de apel a stabilit o valoare a cuantumului daunelor morale fără a ține seama de principiul proporționalității daunei cu despăgubirea acordată și de criteriul echității și al gravității prejudiciului iar pe de altă parte de măsurile reparatorii deja acordate reclamantului de către statul român după*

1989 în baza sentinței civile 8170/20.12.1999 a Jud. P.Neamț în temeiul Decret lege nr.118/1990 când i s-a acordat calitatea de persoană persecutată politic”

Este de neînțeles cum, prin Decizia 2169/2012, vis a vis de modul cum Huianu Octavian ne-a târât, în cei peste 9 ani, prin instanțele de judecată, ni s-a impus totuși să plătim reclamantului câte 10.000 lei fiecare ca despăgubiri civile în solidar cu MAI și Insp. Jud. de Poliție Neamț, doar datorită faptului că noi, pârâții, apărusem menționați în Monitorul Oficial, ceea ce nu era suficient pentru impunerea acestor plăți.

Mai mult, din probele din dosar rezultă că reclamantului nu i-au fost lezate drepturile și libertățile cetățenești, prin mijloacele informativ-operative desfășurate de noi pârâții, în verificările întreprinse asupra lui Huianu Octavian în secret (el luând cunoștință de activitatea noastră abia în 1997 de la Mihăilă Gigel).

Unii magistrați au ignorat OUG 24/2008, pronunțând sentințe și decizii împotriva pârâților, deși această ordonanță preciza clar excluderea răspunderii juridice, moral-politice a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă și nici nu învedera premisele unei forme de raspundere colectivă pentru o simplă participare la activitatea serviciilor de informații.

Din punctul nostru de vedere, acești magistrați au încălcat decizii ale Curții Constituționale în sensul celor precizate anterior, în conținutul cărora se precizează că nu este admisă obținerea unor condamnări juridice, civile sau de altă natură după astfel de dezabateri judiciare, decizii obligatorii, conform art.147 al.4 al Constituției României, și nu numai.

Chiar și Convenția CEDO art.8 al.2 precizează posibilitatea amestecului unei autorități publice în viața privată a unei persoane, a domiciliului sau a corespondenței sale ca fiind permisă numai în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură necesară securității statului, siguranței publice, apărarea ordinii publice. Ce ilegalități am săvârșit noi, pârâții, în lumina precizărilor de mai sus?

Nemulțumiți de deciziile și sentințele date împotriva noastră, am considerat, din punctul de vedere al respectării legii, să ne adresăm unor foruri superioare, trimițând la CEDO numai decizia 2169/2012 a Curții de Apel, în recurs, pe care am considerat-o nelegală.

Urmare intervenției acestui for, decizia amintită a ajuns la Guvernul României spre a-și prezenta opinia referitoare la această acuză.

Răspunsul acestor demersuri a fost, în sfârșit, unul pozitiv, în sensul că reprezentantul guvernului, după studierea dosarului, a comunicat, la rândul lui, printr-o scrisoare către CEDO, modul de rezolvare. Astfel au fost recunoscute erorile judiciare apărute în această cauză, recomandându-ni-se acceptarea rezolvării cauzei pe cale amiabilă, dându-ni-se asigurări că ulterior va fi trimisă și declarația guvernului referitoare la despăgubirile ce le va acorda în acest caz, dacă acceptăm.

Suntem multumiți că s-a impus doar dauna modică de 1.170 Euro cheltuieli de judecată și că nu a trebuit să prelungim acest calvar, dar ne doare că întreaga cheltuială cu această judecată pe tot parcursul celor 9 ani a fost suportată de contribuabilul de rând, iar cei care au judecat greșit nu au plătit cu nimic. De asemenea, acest lucru ne mulțumește și prin faptul că s-a evitat astfel, printr-o judecată dreaptă, un nou proces sau alte procese de acest fel care să ajungă la CEDO.

Ne pare rău că doar CEDO a făcut dreptate.

Col. (r) Aurel Mihalcea

„DECONSPIRAREA” SECURITĂȚII ÎN CIFRE

Cifrele sunt de regulă, mai concludente decât vorbele. În analizele făcute pe parcurs despre fenomenul deconspirării, am apelat uneori și la cifre. Acum **vom prezenta principalele componente ale deconspirării în evoluția lor pe ani.**

Precizăm că datele prelucrate au fost preluate din surse publice, respectiv site-urile CNSAS, Curții de Apel București (CAB) și Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ).

Vom însoți fiecare reflectare cifrică a principalelor componente ale deconspirării cu unele explicații și comentarii pentru a facilita „citirea” lor.

Înainte de toate, vom prezenta **Structura fondului arhivistic al Securității preluat de CNSAS de la serviciile secrete.**

PROVENIENȚA	DENUMIRE FOND	UNITĂȚI ARHIVISTICE
SRI	Fond Informativ	1.093.161
SRI	Fond Rețea	451.961
SRI	Fond Documentar	26.318
SRI	Fond Penal	11.651
SRI	Fond U.M. 0110	2.790
SRI	Cadre	1.285
SRI	Fișe cartotecă	1.881.189
SIE		19.774
SIE	Fișe ofițeri	424
SIE	Fișe cartotecă	23.515
MAI	Dir. Contraintformații Miliție	1.520
MAI	Fond Penal	20.138

Fondul arhivistic preluat de CNSAS însumează peste 24 kilometri liniari de arhivă, reprezentând una din cele mai voluminoase arhive

aflate în gestiunea organismelor similare din fostele țări socialiste din arealul central și est-european.

La nivelul securității interne, au ajuns la CNSAS circa 90% din Fondul Informativ (mape de supraveghere informativă, dosare de verificare și urmărire informativă) și din Fondul Rețea. Așa se explică faptul că în gestiunea CNSAS au ajuns și multe dosare care au fost lucrate pe profil de antiterorism, contraspionaj, securitate economică, extremism politic și etnic etc., care nu au nimic de-a face cu mult trâmbițata poliție politică. Dovadă în acest sens este și respingerea de către instanțele judecătorești, pe aceste considerente, a unor acțiuni în constatare inițiate de CNSAS. Acest lucru a fost posibil datorită presiunilor politice exercitate asupra SRI, îndeosebi începând cu 2005.

Deosebit de grav este faptul că au fost transmise și dosare de cadre privind 1.285 ofițeri de informații, în care sunt consemnate date personale și evoluția profesională, în unele cazuri și de după decembrie 1989.

Situația cuprinde și un aspect peste care nu ar trebui trecut prea ușor. Este vorba de Fondul Informativ care ne spune că frontul de lucru pe domeniul securității interne nu a depășit cu mult 1.100.000 de persoane (1.093.161 + cca 100.000) în cei 41 de ani de funcționare a Securității. Cifra este importantă, din perspectiva celor vizați, dar nu susține alegațiile unora conform cărora majoritatea populației avea dosar la Securitate.

Similar trebuie interpretată și cifra privind Fondul Rețea (dosare de informatori, colaboratori, rezidenți și gazde case de întâlniri). Cu circa 500.000 de colaboratori, pe parcursul întregii perioade comuniste, devin aberante susținerile că în spatele fiecărui cetățean era o „umbră” a Securității.

Deconspirarea Securității are două faze. Prima, se referă la **anii 2001-2007**, când, în baza prevederilor Legii nr. 187/1999 privind deconspirarea Securității ca poliție politică, **Colegiul CNSAS „judeca” și pronunța verdicte stabilind calitatea de „agenți” și „colaboratori” ai „poliției politice comuniste”**.

**SITUAȚIA DECIZIILOR CNSAS PRIVIND „AGENȚI” ȘI „COLABORATORI” AI
„POLIȚIEI POLITICE COMUNISTE”**

ANUL	OFIȚERI	COLABORATORI	TOTAL
2001	-	1	1
2002	8	2	10
2003	38	12	50
2004	21	9	30
2005	54	12	66
2006	119	1	120
2007	239	5	244
T O T A L	479	42	521

De menționat că această procedură a fost considerată abuzivă și neconstituțională, fiind stopată prin Decizia nr. 51/31.01.2008 a Curții Constituționale prin care Legea nr. 187/1999 a fost declarată neconstituțională în integralitatea ei.

Faza a doua a deconspirării a **debutat în martie 2008** prin emiterea în pripă de către Guvern a Ordonanței de Urgență (OUG) nr. 24/05.03.2008, validată cu unele modificări, ne semnificative, prin Legea nr. 293 din 28 noiembrie 2008.

În linii mari, OUG nr. 24/2008 a acordat o spoială de constituționalitate prin mutarea deciziei la instanțele de judecată, dar, pe fond, a păstrat caracterul abuziv și discriminatoriu al Legii nr. 187/1999. În plus, prin implicarea justiției, a sporit coordonata punitivă a deconspirării.

Prezentăm în continuare **Situația acțiunilor de constatare a calității de „lucrător” și „colaborator al Securității” inițiate în justiție până la 15.11.2014 de CNSAS în baza prevederilor OUG nr. 24/2008.**

ANUL INIȚIERII ACȚIUNILOR	ACȚIUNI INIȚIATE		
	TOTAL	LUCRĂTORI	COLABORATORI
2008	353	210	143
2009	660	286	374
2010	559	365	194
2011	315*	224	91
2012	213	112	101
2013	209	118	91
2014	127	79	48
T O T A L	2.436	1.394	1.042

* până la 15.11.2014

Peste 2.400 de ofițeri de informații și persoane care au colaborat cu serviciul național de informații din perioada comunistă sunt purtate prin justiție, procedura fiind unică în spațiul ex-comunist. În condițiile în care singurele instanțe abilitate să judece aceste procese au sediul în capitală (Curtea de Apel – pe fond și ÎCCJ – pentru recurs), majoritatea persoanelor vizate sunt obligate să facă drumuri obositoare și costisitoare, în pofida vârstei înaintate și problemelor de sănătate.

Din tabel se observă că, în primii doi ani, CNSAS s-a orientat mai ales spre colaboratori (517, față de 496 ofițeri), datorită unei dispoziții superioare de răfuială cu aceștia. Ulterior, în urma criticilor unor componente ale clasei politice și societății civile, a militat programatic pentru o proporție de 60% - ofițeri/40% - colaboratori. În opinia noastră, implicarea colaboratorilor în procesul deconspirării Securității nu este justificată în nici un procent deoarece ei nu aveau reprezentarea clară a importanței informațiilor solicitate și furnizate din punct de vedere al intereselor justificate de securitatea națională.

În ce-i privește pe **colaboratori**, aceștia sunt supuși și unei alte modalități de deconspirare prin **comunicarea identității lor titularilor dosarelor de securitate în care figurează**, la solicitarea acestora.

2003	49
2004	87
2005	49
2006	270
2007	330
2008	610
2009	739
2010	847
2011	867
2012	858
2013	888
2014*	610
T O T A L	6.204

** până la 15.11.2014*

Cifra de peste 6.200 de colaboratori care au fost deconspirați prin această procedură este imensă, luând în considerare că mulți dintre cei care intră astfel în posesia unor asemenea date nu le păstrează pentru ei, ci le proliferază în diverse modalități (cărți, articole, interviuri etc.).

Situația este similară și în cazul ofițerilor de informații, de a căror identitate iau cunoștință titularii dosarelor în procesul legal al accesului la acestea. Proliferarea publică a numelor lor este abuzivă, cu atât mai mult cu cât instanțele judecătorești nu validează, în destule cazuri, acțiunile inițiate de CNSAS pentru constatarea calității de „lucrător” sau „colaborator al Securității”, care ar avea semnificația – conform OUG nr. 24/2008 – că au comis abuzuri prin activitățile informative desfășurate.

În condițiile unui cadru legal strâmb, care nu ia în considerare Constituția și legislația din perioada comunistă, cât și rațiunile de securitate națională ale activităților informative incriminate, ale unor abuzuri ale CNSAS în punerea în aplicare a acestuia și ale superficialității unor magistrați implicați în asemenea procese, șansele în justiție ale ofițerilor de informații și ale colaboratorilor, deopotrivă, sunt minime.

Prezentăm mai jos **situația hotărârilor judecătorești în procesele pe problematica deconspirării.**

SITUAȚIA HOTĂRÂRILOR JUDECĂTOREȘTI FAVORABILE PĂRĂȚILOR

ANUL	SENTINȚE CURTEA DE APEL BUCUREȘTI			DECIZII ÎCCJ			T O T A L		
	TOTAL	L	C	TOTAL	L	C	TOTAL	L	C
2008	3	-	3	-	-	-	3	-	3
2009	44	8	36	5	-	5	49	8	41
2010	72	16	56	55	7	48	127	23	104
2011	71	22	49	83	25	58	154	47	107
2012	50	26	24	90	51	39	140	77	63
2013	35	15	20	84	47	37	119	62	57
2014*	26	11	15	71	33	38	97	44	53
TOTAL	301	98	203	388	163	225	689	261	428

* până la 15.11.2014

SITUAȚIA HOTĂRĂRILOR JUDECĂTOREȘTI NEFAVORABILE PĂRĂȚILOR

ANUL	SENTINȚE CURTEA DE APEL BUCUREȘTI			DECIZII ÎCCJ			TOTAL		
	TOTAL	L	C	TOTAL	L	C	TOTAL	L	C
2008	48	30	18	-	-	-	48	30	18
2009	218	103	115	24	7	17	242	110	132
2010	345	221	124	86	36	50	431	257	174
2011	444	257	187	135	55	80	579	312	267
2012	309	201	108	115	54	61	424	255	169
2013	165	82	83	78	40	38	243	122	121
2014*	156	95	61	85	42	43	241	137	104
TOTAL	1.685	989	696	523	234	289	2.208	1.223	985

** până la 15.11.2014*

Din totalul celor 2436 acțiuni în constatare inițiate în justiție de CNSAS, Curtea de Apel București a soluționat până în prezent 1986 procese, dintre care 1.685 (84,84%) prin constatarea calității de „lucrător” (aproape 59%) și de „colaborator” (peste 41%). Hotărâri favorabile părților au fost pronunțate în doar 301 procese (15,16% din total), peste 32,5% în cazul ofițerilor și circa 67,5% în cel al colaboratorilor.

La nivelul instanței de recurs au fost soluționate până în prezent 911 de procese, 523 (57,4%) prin decizii de constatare (44,7% la lucrători și 55,3% la colaboratori) Deciziile favorabile s-au ridicat la cifra de 388 (42,6%), distribuite procentual astfel: 42 % la lucrători și 58% la colaboratori.

Per total, numărul și procentul soluțiilor pronunțate este de 2.208 de constatare (76,2%), din care 55,4% la lucrători și 44,6% la colaboratori, și 689 de respingere a acțiunilor CNSAS (23,8%), 37,8% la lucrători și 62,2% la colaboratori.

Raportat la numărul total de procese în care au fost implicați la ambele instanțe, ofițerii de informații au avut câștig de cauză doar în 17,5%, iar colaboratorii în 30,2% din procese.

Din punct de vedere al numărului hotărârilor judecătorești pronunțate se relevă anii 2010 (558), 2011 (733) și 2012 (564), perioada respectivă înregistrând cel mai mare număr de procese pe rol.

În context, este interesant să vedem și care a fost **amplitudinea și dinamica recursurilor**.

ANUL	TOTAL			INTRODUSE			MODUL DE SOLUȚIONARE						RECURSURI ÎN DERULARE		
	T	L	C	C N S A S	PÂRÂȚI		FAVORABILE CNSAS			FAVORABILE PÂRÂȚILOR					
					L	C	T	L	C	T	L	C	T	L	C
2008	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
2009	72	22	50	18	17	37	56/4	19/3	37/1	16/5	2/1	14/4	-	-	-
2010	232	72	160	67	61	104	151/5	56/3	95/2	81/10	21/6	60/4	-	-	-
2011	271	134	137	69	115	87	149	75	74	122/10	59/5	63/5	-	-	-
2012	267	149	118	62	120	85	109	59	50	104/10	57/9	47/1	50	29	21
2013	157	66	91	23	60	74	48	21	27	39/17	20/8	19/9	70	26	44
2014*	98	53	45	4	~51	~43	-	-	-	-	-	-	88	~47	~41
TOTAL	1098	496	602	244	424	430	513/9	230/6	283/3	363/53	159/29	204/24	208	~102	~106

* până la 15.11.2014

Din totalul de 1.986 hotărâri judecătorești ale Curții de Apel București adoptate până în prezent, au fost atacate cu recurs 1098 (~55%), 77,7% de către pârâți (aproape în părți egale ofițeri și colaboratori), iar 22,3% de către CNSAS. Până în prezent au fost soluționate 876/61 recursuri (aproape 80%), deciziile fiind distribuite astfel: ofițeri 513 în favoarea CNSAS și 363 în favoarea pârâților - 159 privind ofițeri și 204 colaboratori). Cifra 62 reprezintă deciziile ÎCCJ de retrimiteră a cauzelor spre rejudecare la Curtea de Apel București. În prezent mai sunt pe rol 780 procese, dintre care 569 pe fond la Curtea de Apel București și 211 în recurs la ÎCCJ (426 privesc ofițeri și 354 colaboratori).

Hotărârile judecătorești ale CAB care nu au fost atacate cu recurs în termenul legal au rămas definitive.

Un număr de 54 pârâți (6 ofițeri și 48 colaboratori) au apelat și la modalitățile extraordinare de atac prevăzute de lege (acțiuni în anulare și acțiuni în contestare). Până în prezent nici un asemenea demers nu a fost soluționat favorabil.

Prezentăm, în continuare,

SITUAȚIA HOTĂRÂRILOR JUDECĂTOREȘTI DEFINITIVE

ANUL	HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI DE CONSTATARE						HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI DE RESPINGERE						TOTAL	
	CAB		ÎCCJ		TOTAL		CAB		ÎCCJ		TOTAL			
	L	C	L	C	L	C	L	C	L	C	L	C	L	C
2008	30	18	-	-	30	18	-	3	-	-	-	3	30	21
2009	98	87	7	16	105	103	1	8	1	8	2	10	107	113
2010	172	55	11	26	183	81	-	6	13	14	13	20	196	101
2011	118	62	75	74	193	136	1	4	54	58	55	62	248	198
2012	117	37	59	50	176	87	1	1	48	44	49	45	225	132
2013	58	44	21	27	79	71	2	2	14	14	16	16	95	87
TOTAL	593	303	173	193	766	496	5	24	130	138	135	156	901	652

* până la 15.11.2014

Numărul total al hotărârilor judecătorești definitive (1553) reprezintă 68,4% din totalul proceselor inițiate de CNSAS.

Hotărârile judecătorești de constatare (1262) se situează la 81,26%, în timp ce cele de respingere (291) ating doar 18,74%.

La ofițeri raportul constatare/respingere (766/135) este de 85%/15%, iar la colaboratori (496/156) de 76,1%/23,9%.

Din totalul acțiunilor inițiate de CNSAS, **87 de cazuri au fost respinse de instanțele judecătorești sau retrase de reclamant pentru lipsa capacității procesuale de folosință a pârâților** (60 ofițeri și 25 colaboratori), deoarece aceștia erau decedați înainte de sesizarea instanței sau au murit pe timpul derulării proceselor.

ANUL	LUCRĂTORI	COLABORATORI	TOTAL
2008	5	5	10
2009	17	4	21
2010	7	5	12
2011	10	2	12
2012	10	4	14
2013	5	5	10
2014	6	2	8
T O T A L	60	27	87

** până la 15.11.2014*

În final, vom prezenta și **Situația persoanelor care au exercitat dreptul de acces la dosarele Securității** în procesul deconspirării, care conduce și ea la câteva concluzii interesante.

2001-2002	643
2003	857
2004	466
2005	490
2006	816
2007	1678
2008	1311
2009	1412
2010	1714
2011	~1700
2012	951
2013	808
2014*	~450
T O T A L	~13296

** până la 15.11.2014*

După o amplitudine maximă în perioada 2007-2011, interesul față de exercitarea dreptului de acces la dosarele de securitate al titularilor acestora și al moștenitorilor legali până la gradul 4 este în scădere în ultimii ani.

Comparând cifra celor care și-au valorificat acest drept (13.296 persoane) cu totalul dosarelor Fond Informativ (1.093.161), Fond U.M. 0110 (2.790), Direcția Contrainformații Miliție (1.520), SIE (19.774), Fond Rețea (451.961), în total peste 1.500.000 de unități arhivistice, constatăm că, în toată perioada de facilitare a acestui drept, nu a făcut demersuri în acest scop nici 1% din totalul titularilor dosarelor de securitate sau moștenitorii legali abilitați în acest sens de legislația deconspirării.

În concluzie, considerăm că **deconspirarea Securității nu funcționează decât în mică măsură pe coordonata sa de bază (accesul la propriul dosar), devenind preponderent o modalitate abuzivă de răzbunare pe instrumentele activității informative – deopotrivă ofițeri și colaboratori** – în condițiile în care OUG nr. 24/2008 nu reprezintă un suport legal echitabil pentru o justiție dreaptă, atâta timp cât nu stabilește repere/criterii pentru identificarea activităților informative prin care au fost suprimate sau îngădite drepturile și libertățile fundamentale ale omului, de natură să permită delimitarea abuzurilor organelor de securitate de activitățile specifice justificate.

Gl. bg. (r) Vasile Mălureanu

O DRAMĂ HAMLETIANĂ... INVERSĂ

Am mai scris în revista noastră acum aproximativ doi ani un articol în care comentam cu oarecare nedumerire permanentă „atenție” pe care o acordă domnul Petre Roman fostei Securități și virulența cu care o condamnă și o implică în tot ce a fost mai rău din 1944 până în 1989, ba chiar și după această dată, domnia sa fiind convins, printre altele, că tot Securitatea (de mult desființată) a adus minerii în București.

Probabil am fi renunțat să mai ne preocupăm de persoana domnului Petre Roman dacă nu am fi văzut cu câtă perseverență nu pierde nici un prilej, la aparițiile sale pe „sticlă”, să atace și să arate cât rău a făcut Securitatea acestei țări, dar nu spune niciodată care Securitate. Îi înprospătăm noi memoria, reamintind că este vorba de organul represiv, criminal, instaurat imediat după 23 august 1944 și care a dăinuit până la retragerea trupelor sovietice și plecarea ultimului consilier sovietic din țara noastră. Acea Securitate creată integral de foștii kominteriști veniți pe turela tancurilor sovietice, printre care și tatăl domnului Petre Roman, toți fiind trecuți prin școala teribilului și sângerosului NKVD.

Aici începe de fapt drama hamletiană a domnului Petre Roman, care se deosebește însă de aceea a nefericitului Hamlet, prinț al Danemarcei. Eroul lui Shakespeare căuta și reușea să intre în contact cu năluca bietului său părinte ucis mișelește, pe când dimpotrivă, domnul Petre Roman nu știe ce mijloace să mai găsească pentru a se detașa cât mai mult de amintirea și spiritul părintelui său decedat. Iată explicația exactă a motivului pentru care este atât de „înverșunat”, crezând că prin sloganuri răsuflate, de condamnare globală a Securității va dovedi cât este de democrat și ce mult îi repugnă comunismul de sorginte NKVD-istă, sperând că o dată pentru todeauna se va înțelege că a rupt-o cu amintirea și moștenirea ideologică a incomodului său părinte.

În acest sens, a mai venit cu o găselniță pentru a apărea ca o victimă a regimului ceaușist și a lansat povestea că tatăl său a fost ucis la ordinul lui Ceaușescu. Spre ghinionul domnului Petre Roman, răposatul Ștefan Andrei

fostul ministru de Externe, înainte de a trece în neființă a declarat fără nici un echivoc că : „*Petre Roman minte cu nerușinare afirmând că tatăl său a fost ucis de Ceaușescu*”, și că în, realitate, a fost trimis la Paris pentru operația de care avea nevoie și a fost îngrijit cu cea mai mare atenție până în ultima clipă.

Un istoric român a spus: „memoria istorică a poporului român este foarte scurtă și volatilă”. Noi nu credem asta și se pare nici domnul Petre Roman, care are, de fapt, două motive să se teamă de memoria poporului român care, una că nu uită că a fost un prințisor răsfățat al regimului de teroare instaurat și de tatăl domniei sale și, al doilea, răul pe care l-a făcut acestei țări prin extremismul măsurilor adoptate, când printr-un „joc al întâmplărilor” a fost numit prim ministru în noul guvern constituit în 1990, fără să aibă nici cea mai mică experiență în administrarea unei țări.

Pentru a obține o popularitate rapidă și ieftină (ieftină pentru el și foarte scumpă pentru țară), a desființat Cooperativele Agricole de Producție, împiedicând pentru mulți ani procesul de modernizare a agriculturii românești, iar dovada cea mai elocventă că a fost o măsură cel puțin nesăbuită o dovedește existența Fermei Agricole Colective de la Curtici. Acolo, în ciuda dorinței premierului Petre Roman, oamenii nu au vrut să destrame gospodăria, continuând să lucreze pământul împreună, iar azi această gospodărie are rezultate economice extraordinare. Prin declararea marilor combine industriale ca fiind mormane de fier vechi, acestea au fost împinse deliberat chiar pe acest făgaș, iar acest proces a adus în pragul pauperizării sute de mii de familii. Ar mai fi de enumerat încă multe alte „realizări” de excepție ale guvernării Petre Roman, care au făcut ca primul pas în democratizarea țării noastre să fie făcut cu stângul, dar nu ne propunem aici să facem inventarul eșecurilor lamentabile și păguboase ale guvernării Petre Roman .

În ciuda nenumăratelor „succese” repurtate de-a lungul anilor în domeniul politic și economic, domnul Petre Roman continuă să apară la unele canale tv., își dă cu părerea, comentează, acordă sfaturi – pe care, din fericire, nu le urmează nimeni – și, ce e mai important, nu pierde nici o ocazie să arate ce mult urăște el Securitatea, de-a valma, și pe cea a kominterniștilor, dar și Securitatea Națională creată după 1964 și care, în decembrie 1989, a refuzat să se alăture represaliilor ordonate de dictator, evitând astfel un sângeros război civil, cum sperau să dezlănțuie oculte inspiratori ai evenimentelor de atunci.

Ba putem spune, fără teama de a greși, că astfel i-a fost deschis drumul spre vârful noii orânduiri democratice fostului prinț, devenit ca în poveste, peste noapte, un carismatic revoluționar.

Noi privim cu oarecare condescendență permanentele eforturi ale domnului Petre Roman de a pune o distanță tot mai mare între umbrele trecutului său și prezent. Poate mai visează, de ce nu, să revină în vreo funcție guvernamentală.

Col. (r) Hagop Hairabetian

Note de telespectator

Publicăm sub acest generic două opinii pe marginea emisiunii „Sinteza Zilei” difuzată la 15 septembrie a.c. la postul TV Antena 3, cu participarea col. (r) Filip Teodorescu, președintele ACMRR – SRI.

TRĂDĂTORUL ESTE TRĂDĂTOR PÂNĂ MOARE

Recunosc, sunt un fan al Antenei 3, îmi plac realizatorii ei deosebit de incisivi, mai ales Directorul acestui canal, Mihai Gâdea. Și totuși, după emisiunea din seara zilei de 15 septembrie 2014, când s-a pus în discuție activitatea de trădător al pastorului Laszlo Tókes, am rămas puțin nelămurit. Se pare că prezența în studio a invitatului emisiunii, colonelul Filip Teodorescu, fost adjunct al șefului contraspionajului român, a avut darul să genereze unele discuții contradictorii cu doi dintre colaboratorii postului, domnii Adrian Ursu și Mugur Ciuvică.

În context, aceștia au înțeles să-l apere cu multă fervoare pe trădătorul Mihai Ion Pacepa, declarând fără nici o rețineră că este un erou care a acționat împotriva lui Ceaușescu. Desigur, afirmațiile lor au acoperire în faptul că „din rațiuni superioare de stat”, pe trădătorul Pacepa justiția țării noastre l-a curățat de noroiul trădării de țară, redându-i gradul de general și dreptul la pensie. Cei doi colaboratori, fiind foarte tineri la vremea respectivă, au preluat automat varianta oficială, dar ei nu știu că prin trădarea lui, acest abject personaj a adus mai mari prejudicii țării decât lovituri de imagine lui Nicolae Ceaușescu.

De ce am rămas „puțin” nelămurit ? Simplu: eu, ca și postul Antena 3, îl considerăm pe Laszlo Tókes trădător – pe bună dreptate – deoarece a acționat și acționează împotriva intereselor României. Noi știm foarte bine că scânteia care a provocat evenimentele din decembrie 1989 a avut la bază tocmai mașinațiunile în care a fost angrenat Tókes de către serviciile de spionaj străine. Prin urmare, prin extinderea raționamentului aplicat în cazul lui Pacepa, atunci Laszlo Tókes, care a pus umărul la doborârea lui Ceaușescu, trebuie considerat cu adevărat erou și își merită distincția primită din partea Președintelui României, chiar dacă și în prezent acționează pe față împotriva

intereselor țării noastre, așa cum a făcut și înainte de 1989? De ce să-l persecutăm pe bietul episcop și să-l declarăm trădător, nu are nici o logică, zău așa, mai bine îl plasăm alături de Pacepa în frumoasa galerie a „eroilor” zămisliți din tot ce poate fi mai abject.

H.H.

DE CE TOCMAI TU, ADRIAN URSU?

Este o întrebare cu profunde semnificații pe care nu am pus-o eu, ea fiind sugerată de mai mulți interlocutori din Slatina. Cauza și sorgintea ei au fost determinate de un eveniment mass-media. În fapt, în seara zilei de 15 septembrie a.c., la TV Antena 3, în Emisiunea „Sinteza Zilei” a fost prezent col. (r) Filip Teodorescu, fost adjunct al șefului contraspionajului românesc, acum președinte al A.C.M.R.R. din S.R.I. În calitate mea de președinte al Sucursalei Olt a Veteranilor din Informații, am fost atenționat în timp util și, la rândul-mi, mi-am anunțat colegii, dar și alte persoane despre acest eveniment.

În timpul emisiunii, atât cât i s-a permis, Filip Teodorescu, cu temperamentul și competența pe care i le cunosc de foarte mulți ani, a prezentat probe și argumente juridice despre trădătorii de țară Pacepa, Răceanu, Nicolae Militaru și veșnicul iredentist-șovin, înrăit antiromân, de etnie maghiară, Laszlo Tökes. A lămurit și tâmpenia cu privire la candidatura pentru președinție a unui așa-zis ofițer de informații acoperit, la momentul respectiv extrem de mult mediatizată.

La emisiune au participat formatori de opinie, printre care tu, Adrian Ursu, și Mugur Ciuvică.

Dragă Adriane, tu fiind slătinean get-beget, nedumerirea noastră este cu privire la opinia ta anti-securitate și de susținere a lui Ciuvică în emisiune.

Te-ai născut, ai copilărit și școlit pe strada și în cartierul în care, la nici 100 de metri, locuiesc și eu din 1969. În perioada socialistă, eu și admirabilii mei colegi, specialiști de înaltă clasă, români neaoși de pe aceste meleaguri, obțineam și verificam informații, în principiu să apărăm o avuție națională, pe fondul apărării altor valori sociale de supremă importanță, precum independența și suveranitatea națională.

Am să-ți reamintesc câteva momente. În anii '70, în zona Corabia-Sadova s-a construit, în cooperare cu specialiștii englezi, cel mai modern sistem de irigații din Europa. Nu multă lume știe că sistemul acesta cuprindea elemente din sistemul economic de apărare al țării față de o eventuală invazie din sud. Aveam experiența invaziei din 1968 a Cehoslovaciei.

Apoi, după inundațiile catastrofale din 1970, cu investiții uriașe, au început lucrările de regularizare a salbei de hidrocentrale de pe râul Olt. Nu e metru de pământ din aceste perimetre care să nu fi fost călcat de colegii mei, în verificarea unor informații, în scopul prevenirii unor erori de construcție, dar și unor posibile acțiuni de sabotaj cu consecințe grave după finalizarea lucrărilor. Astfel de exemple ar putea fi de ordinul sutelor.

Știind toate acestea, eu și interlocutorii mei ne-am întrebat justificat: de unde și de ce la tine atitudinea anti-securitate?

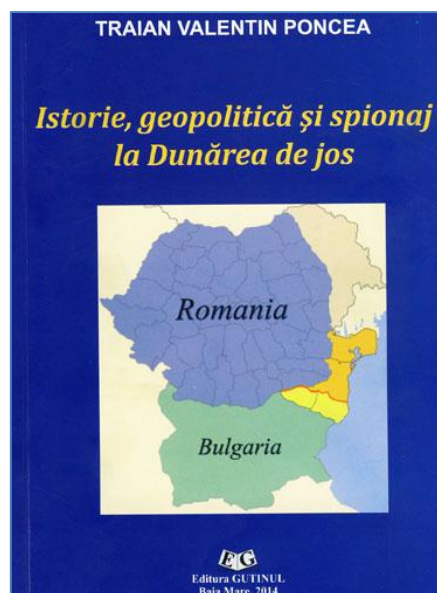
Nu închei înainte de a-mi exprima o opinie proprie. La Antena 3, ați făcut și sunteți capabili să faceți emisiuni bune. Dar, în nebunia din ultimul timp, ați intrat într-o polemică susținută cu formatorii de opinie de la alte televiziuni (e adevărat, mai înverșunați), promovând o politică de protejare a interesului național diferită de cea a părinților tăi. Recomandarea mea este de a reflecta mai profund asupra acestor aspecte.

Col. (r) Nicolae Zărnescu

SEMNAL EDITORIAL

PROBLEMA CADRILATERULUI DIN PERSPECTIVA ACTIVITĂȚII DE INTELLIGENCE

După binecunoscutele volume „*Spionajul Ungar în România*” și „*Istorie, geopolitică și spionaj în Balcanii de Vest. Originile, evoluția și activitatea structurilor secrete de informații în spațiul etnico-geografic al slavilor meridionali. Iugoslavia versus România în războiul din umbră*” (în co-autorat), colegul nostru **col. (r) prof. univ. dr. Valentin Traian Poncea** a revenit în atenția iubitorilor de istorie cu volumul „*Istorie, geopolitică și spionaj la Dunărea de Jos: serviciul de spionaj din Bulgaria și problema Cadrilaterului: istoric, evoluție și acțiuni în spațiul românesc*”, recent apărut la Editura Gutinul din Baia Mare.

Consacrată uneia dintre problemele care a tulburat mai multe decenii liniștea Europei oriental-sudice, respectiv diferendul româno-bulgar privind Cadrilaterul¹, lucrarea este structurată pe trei capitole. Primul dintre acestea tratează cadrul politic și geostrategic al Bulgariei și problema Cadrilaterului în raporturile româno-bulgare. Cel de-al doilea capitol cuprinde o interesantă prezentare a serviciilor de informații din Bulgaria, din perioada interbelică până în perioada comunistă și după 1989. Al treilea capitol analizează acțiunile desfășurate în România de serviciile secrete bulgare,

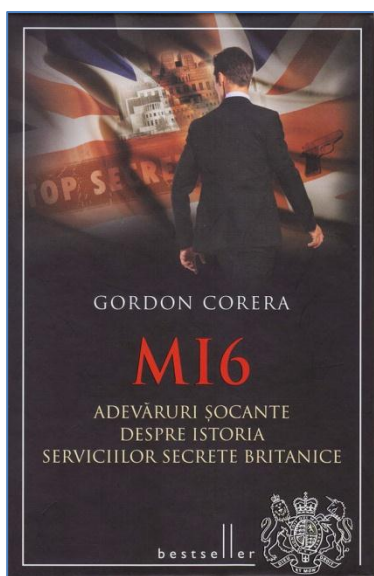
¹ Diferend privind teritoriul sud-dobrogean, soluționat în favoarea României, în 1913, la sfârșitul celui de-al doilea război balcanic, apoi în favoarea Bulgariei, prin tratativele de la Craiova din 1940 și Tratatul de Pace de la Paris, din 1947.

începând cu perioada „comitagiilor”, trecând prin organizarea unor acțiuni ostile țării noastre în perioada interbelică, în perioada 1940-1989 și terminând cu primul deceniu de după 1989. Este analizată motivația acestor acțiuni informative, unele particularități privind obiectivele, sarcinile și direcțiile de acțiune urmărite de serviciile de informații bulgare în acțiunile lor îndreptate împotriva României până la intrarea în NATO a celor două state.

Cele trei capitole sunt completate de anexe, în principal hărți, și de o bibliografie constituită din lucrări de specialitate, izvoare istorice, cronici, documente, atlase, dicționare, enciclopedii, studii, articole, documente de arhivă, buletine documentare, rapoarte și note informative.

SERVICIUL DE INFORMAȚII BRITANIC MI6 PRIN OCHII UNUI JURNALIST BBC

Editura Litera ne propune, în colecția sa „Bestseller”, o interesantă perspectivă asupra MI6, serviciul de informații externe al Marii Britanii, prin volumul **MI6 – adevăruri șocante despre istoria serviciilor secrete britanice**²,

aparținând apreciatului jurnalist britanic **Gordon Corera**, corespondent al postului BBC pe probleme de securitate și autor al unui apreciat serial radiofonic dedicat istoriei acestui serviciu.

Subliniind că „*aceasta nu este o istorie autorizată sau exhaustivă*”, care „*este imposibilă câtă vreme accesul la dosare este interzis*”, Gordon Corera alege, din bogata istorie a MI6, perioada de după sfârșitul celui de-al doilea război mondial, pe care o privește – și acesta este elementul incitant al lucrării – prin prisma unora din personalitățile cărora activitatea în cadrul MI6 le-a oferit o experiență

transpusă în creații literare și cinematografice care, la rândul lor, au modelat percepția publică asupra acestui serviciu.

² Titlu original *The Art of Betrayal: Life and Death in the British Secret Service* („Arta trădării: viață și moarte în Serviciul Secret britanic”)

„Marile drame ale războiului rece și ale perioadei ulterioare – ridicarea și căderea Zidului Berlinului, criza rachetelor din Cuba, atacurile de la 11 septembrie 2001 și războiul din Irak – sunt fundalul pe care se desfășoară poveștile de viață ale spionilor... iar unii protagoniști au contribuit, la rândul lor, la modelarea cursului acelor evenimente”, subliniază autorul în introducerea lucrării.

Poveștile de viață ale ofițerilor și agenților MI6 înfățișate de Gordon Corera – care, deși prezentate după un modelul ficțional, sunt de fapt documentate prin coroborarea cu mărturii și documente arhivistice – reflectă și modul în care **„activitatea unui serviciu de informații, care acționează ca braț clandestin al guvernului în urmărirea interesului național, aruncă lumină nu numai asupra politicii, ci și asupra felului în care o țară – și mai ales elita acesteia – se privește pe sine și locul său în lume”** (subl. ns.).

În acest fel, care se constituie și într-o lectură deosebit de atractivă, autorul surprinde devenirea post-1945 a MI6, care s-a transformat dintr-un „club select” de amatori, al elitelor cu spirit de aventură, într-o organizație profesionistă, care face corp comun cu sistemul instituțiilor statului britanic.

Un alt element relevant subliniat de Gordon Corera cu referire la MI6 – și credem că acesta ar trebui reținut mai ales de către cei care se grăbesc să eticheteze în varii feluri *intelligence*-ul românesc – este că **„în istoria sa de un secol, Serviciul Secret britanic a avut de înfruntat diverși inamici. Însă, în esență, activitatea spionului britanic nu s-a schimbat prea mult** (subl. ns). Aceasta implică să convingi diverse persoane să trădeze secrete... presupune confruntarea cu complexitățile motivației umane și căile sale întunecate și traversarea graniței invizibile între bine și rău”. (Maria Ilie)

SIMPOZIOANE, DEZBATERI

- În cadrul Conferinței naționale **1989: 25 de ani de libertate - „Lecții” ale trecutului, temeri pentru viitor**, care a avut loc la **București** în perioada **20-21 noiembrie**, în organizarea Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (INST), au fost susținute și o serie de prezentări de către colegii și colaboratorii noștri, între care menționăm: **prof. univ. dr. Cristian Troncotă**: *„Departamentul Securității Statului: un sfârșit sângeros”*; **prof. univ. dr. Corvin Lupu**, (Universitatea „Lucian Blaga”,

Sibiu): *„Aspecte privind participarea Miliției în evenimentele din decembrie 1989”*; **Dr. Ion Constantin**, (INST, cercetător asociat): *„Problema Basarabiei în discuțiile româno-sovietice din timpul Războiului Rece (1944-1965)”*.

- Centrul de Cultură și istorie militară al Ministerului Apărării al Republicii Moldova a organizat, la **7 noiembrie**, la **Chișinău** o inedită conferință de comunicări științifice, sub genericul *„Istoria militară și intelligence”*, perioada vizată fiind aceea a metamorfozelor petrecute în anul 1944 în sud-estul Europei. Conferința, la care a participat și generalul Valeriu Troenco, ministrul Apărării al Republicii Moldova, a fost organizată de istoricul Anatol Munteanu, fost comandant al combatanților de pe Nistru. Între comunicările prezentate s-au aflat și cele ale istoricilor români **Cristian Troncotă** (*„Lovitura de stat din 23 august 1944 și ocuparea României de Armata Roșie”*, respectiv *„Serviciul Special de Informații al României în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial”*) și **Corvin Lupu** (*„Aspecte ale relațiilor dintre România și Uniunea Sovietică și urmările lor asupra Basarabiei”* și *„Aspecte privitoare la deosebirile între regimul de ocupație sovietic în Basarabia și regimul ocupației sovietice a României, după Al Doilea Război Mondial”*). În cadrul manifestării au fost de asemenea prezentate lucrările *„România și frontul secret”* (Cristian Troncotă) și *„Istoria relațiilor internaționale”* și *„România 1989”* (Corvin Lupu).

PAGINI LITERARE

Col. (r) Alexandru Ene

EROU NECUNOSCUȚ

Pe frontul invizibil luptând cu-nverșunare,
Armă ți-a fost ideea și platoșă și scut,
Veghind la siguranța-ntre hotare,
Tu ai rămas erou necunoscut.

Ai fost mereu în focul luptei drepte,
De-odihnă tu nu ai știut,
Sacrificându-ți viața-n fapte,
Și ai ajuns erou necunoscut.

Ai cucerit la rând multe redute,
Din bastionul celor ce au vrut,
Ca tu să acționezi, în sensuri nedorite.
Și să rămâi erou necunoscut.

Dar lupta ta-i mai dâră decât toate,
Și-a fost mereu de neîntrecut,
Ca să asiguri țării libertate,
Iar tu să fii mereu erou necunoscut.

Cu strategia-ți mare și tactul tău uman
Scânteia din gândire fiindu-ți crez și scut
Ai dejucat intenții urzite de dușman
Pentru ca azi să fii erou necunoscut.

DOR DE VIAȚĂ

Mi-e dor de natalul pământ,
De neam și de vatra străbună,
De glasul părinților sfânt,
Ce-n inimă-l simt cum răsună.

Mi-e dor de joaca din copilărie,
De casa cea bătrână părintească,
De cântecul duios de ciocârlie,
Și-al berzelor ce-s gata să sosească.

Mi-e dor de oamenii din sat,
De dealuri și câmpia cea mănoasă,
De tata, când mergea la plug și semănat,
De mama, când țesea la războiul din casă.

Of cât de dor îmi e de-acel meleag,
Și n-am să pot uita cât mai trăiesc,
Cum mă jucam cu-atâta drag,
Pe-acel pământ mirific pitoresc.

Când mă gândesc la dragii mei părinți,
Care mi-au legănat copilăria,
Îi văd pe oamenii din urbe, ca pe niște sfinți,
La care mă închin și-m scot azi pălăria.

Mi-e dor de ciutura fântânei cu găleată,
De balta de la margine de sat,
Unde mergeau copiii ceată după ceată,
Și se-ntreceau adesea la scăldat.

Mi-e dor de stâna oilor din vale,
Când bucuros mânam la strungă,
Și beam cu poftă laptele ca din pocale,
Pocnind din bici cu mâna stângă.

Mi-e dor de plugușorul iernilor de-atunci,
Când noi copiii colindam din casă-n casă,
Iar gospodarii ne dădeau covrigi și nuci,
Și erau bucuroși să stea cu noi la masă.

Azi știu că viața-mi e hrănită,
Din seva dorului de sat,
Știind că bucuria-mi e îndeplinită,
Eu rămânând de glia strămoșească strâns legat.

PORCUL, VULPEA ȘI MĂGARUL
-fabulă-

De dimineață porcul, puțin cam supărat,
Păștea în tihnă știrul, la margine de sat.
Dar dintr-o dată vulpea, grăbită-i dă binețe,
Se-opri doar să întrebe ce-i nou pe la cotețe.
- Cumătră vulpe, zise porcul,
Tu n-ai aflat că pe la noi s-a schimbat totul?
Și nici măcar nu ai habar,
Că de aici din sat, eu candidez parlamentar?
S-a terminat cu timpul, când tu aveai puterea,
Acum cumătră dragă, alta ne e durerea,
Și nu mai poți nici tu să furi, seară de seară
Pentru că-n sat surato, e „gripă aviara”.
- Vai mie, zise vulpea,
Eu unde-o să-mi petrec iernatul,
Dacă-i pustiu și fără păsări satul?
Și unde-o să-mi depun candidatura?
Urlă surata cât o ținea gura.
Uitând de vulpe ce-și plângea amarul,
Porcul se chinuia să dea ora exactă ca măgarul.
Dar urecheatul mâniat cât nu se poate,
A înțeles ce porcul, vrea s-arate.

Din răspuțeri răcnind c-un „i-ha-ha”,
Îi replică purcelului ce-l provoca:
- Ascultă Ghiță, pe tine te taie de Crăciun,
Să nu-mi furi harul, ești nebun?
Eu dau ora exactă cu talent,
Așa cum e cerința-n parlament.
Eu nu sunt porc, nici vulpe, sunt măgar
Deci eu voi fi ales parlamentar.
Dar vulpea dă riposta, foarte supărată,
Și se răsti la ei pe limba sa șireată:
- Voi sunteți niște impostori sadea,
Candidatura-n parlament e-a mea.
Degeaba grohăi în campanii, Ghiță, tu prin sat,
Că tot te taie gospodarii de Ignat.
Iar tu măgarule, degeaba dai ora exactă,
Că în alegeri ești lipsit de baftă.
Și n-o să fii ales parlamentar,
Pentru că nu ești porc, nici vulpe, ci măgar.

- Morala-

Când la alegeri pui ștampila, să fii foarte atent
Să nu votezi, nici porcul, nici vulpea, nici măgarul,
Că s-ar putea s-ajungă-n parlament.

Col. (r) ing. Traian Ularu

FABULĂ (NE PE)RIMATĂ

Iepurașul urecheat,
Fricos și neprotejat,
Era mereu prigonit,
Maltratat și hăituit,
De un urs morocănos,
Parșiv și orgolios,
Cu aer de mare boss...

Dar cum motivul real
Al gestului său brutal –
În speță, că iepurașul
Fuge mai tare ca „nașul”
Putea fi aflat, vezi bine,
De celelalte jivine
Și s-ar fi făcut de râs,

El, o namilă de urs,
 Acesta puse la cale
 Un alt cap de acuzare,
 Lansând zvonul deșucheat,
 Cum că micul urecheat
 Nu umblă cu **pălărie**,
 Dintr-o pură perfidie,
 Ba chiar din mitocănie,
 Pentru a nu saluta
 Elita din preajma sa:
 Pe cei puternici și mari,
 Urși, tigri și jaguari...
 Nemaiputând suporta
 Teroarea ce-l măcina,
 Umilința și calvarul
 Ce-i umpluseră paharul,
 Iepurașu-și zise-ndată:
 „Voi bate la-**nalta poartă**,
 Să mi se facă dreptate
 Și să scap de strâmbătate”.
 Merse, deci, ne-ntârziat,
 Chiar la Leu-împărat,
 Să-și prezinte oful său,
 Recte, că Martin cel Rău,
 Supărat nevoie-mare
 Pe el, că fuge mai tare,
 Îi pune viața-n pericol,
 Sub un pretext, zău, ridicol,
 Nu-l mai repetăm, se știe,
 Că nu poartă **pălărie**...

Ascultând ce i s-a spus,
 Leul îl cheamă pe urs
 Iar pe iepuraș discret,
 Îl ascunse-ntr-un boschet,

Ca să nu afle, pe dată,
 Cuvenita-I judecată.
 Când Martin se-nfățișă,
 Leul îl interpelă,
 Cu vocea ușor scăzută,
 Ca **petentul** să n-audă:
 „Am aflat că ești un laș!
 De ce-l bați pe iepuraș?
 Reține că, în esență,
 Actul tău de violență
 Îl taxează ca infamie...
 Știi că-s iute la mânia!”
 Dându-și seama că nu-i glumă,
 Ursul se grăbi să spună:
 „Recunosc, Măria Ta,
 Este clar greșeala mea,
 Dar de m-ați putea ierta,
 Eu n-o voi mai repeta,
 Câte zile oi avea”.

Văzându-l pe urs spășit,
 Leul deveni mai blând
 Și-i zise pe ton schimbat:
 „Mă, eu sunt conciliant!
 Și te sfătuiesc, așa,
 Dacă ți-i a-l urechea
 Pe fricosul iepurean,
 Poți s-o faci, dar fii viclean!
 De exemplu, îi poți cere
 Să-ți aducă faguri, miere,
 Zmeură, măceșe, mure...
 Mă rog, fructe de pădure,
 Iar când nu se execută,
 Îi mai tragi câte-o bătută!”...

Aflând de la-**nalta poartă**,
Despre „dreapta” judecată,
Iepurașul se gândi
Că de-acum va izbuti
Să scape de cea prigoană,
Procurând ursului hrană...
Drept care, se furișă
În pădure și-adună
Fruite multe, mere, pere,
Inclusiv faguri de miere,
Așteptând, de-acum, senin,
Să apară Moș Martin.

Dar bucuria-i fu scurtă,
Căci ursul, jivină brută,

După ce se ospătă,
De urechi îl înșfăcă
Și, lovindu-l peste gură,
Îl lăsă fără dantură
(ca să-l sature de pâă).
Apoi, îi mai trase-un șut,
Mormăind satisfăcut:
„Ia aminte, tu bădie,
Că de nu porți **pălărie**
Ți-o mai trag pe scăfărlie!”

Morala – nu-i o noutate:
Când ești mic și nu ai spate,
Nu poți dobândi dreptate!
Corb la corb ochii nu-și scoate!...

**ACMRR-SRI UREAZĂ TUTUROR
MEMBRILOR ASOCIAȚIEI ȘI
CITITORILOR REVISTEI „VITRALII –
LUMINI ȘI UMBRE” SĂRBĂTORI
FERICITE ȘI UN AN NOU PROSPER**

LA MULȚI ANI!

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ACMRR – SRI

- În marja evenimentelor ocazionate de aniversarea Zilei Naționale a României, **Serviciul Român de Informații a organizat, la 27 noiembrie, o serie de întâlniri cu foste cadre de conducere ale instituției, aflate în rezervă și retragere.** Acestea au avut loc atât în plan central, cât și în plan local, la nivelul Direcțiilor Județene de Informații ale SRI, și au fost menite să sublinieze, o dată în plus, respectul și aprecierea instituției față de activitatea foștilor colegi în slujba apărării securității naționale și consolidării valorilor democratice.

În **mesajul** transmis cu acest prilej, directorul SRI, domnul George Cristian Maior, a reiterat aprecierile conducerii instituției pentru rezultatele și profesionalismul dovedite la toate eșaloanele de către cadrele Serviciului, într-un an complex din perspectiva provocărilor la adresa securității naționale a României, în condițiile respectării stricte a valorilor de echidistanță și neutralitate.

Organizarea unor astfel de evenimente în preajma Zilei Naționale reflectă și recunoașterea faptului că, grație eforturilor depuse de-a lungul timpului de foștii, dar și actualii colegi, SRI a devenit o instituție cheie a sistemului de securitate națională, care se bucură de încrederea consolidată a populației, de respectul beneficiarilor legali și de aprecierea partenerilor externi.

- Ședința **Consiliului Director al ACMRR-SRI** a avut loc la data de 22 noiembrie, având pe ordinea de zi teme privind activitatea din ultima perioadă a Asociației.
- La activitățile ocazionate de cea de-a 45-a aniversare a Centrului de Perfecționare Bran al Serviciului Român de Informații (9 octombrie) a participat și **președintele ACMRR-SRI, col. (r) Filip Teodorescu**, care a adresat un mesaj, inclus în ediția aniversară a buletinului de informare profesională „Patrie și Onoare”.

- Președintele ACMRR-SRI, col. (r) Filip Teodorescu, a participat, la data de 23 octombrie, la Reuniunea organizată de Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră „Alexandru Ioan Cuza”, dedicată Zilei Armatei României.
- De asemenea, președintele ACMRR-SRI a luat parte, la 12 septembrie, la adunarea festivă organizată de Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” cu prilejul aniversării a 95 de ani de la înființare.
- Ziua Armatei a fost marcată de Sucursala **Neamț** prin participarea la simpozionul organizat de Muzeul de Istorie din Piatra Neamț și la festivitățile organizate pe plan local.
- În cursul lunii octombrie a avut loc în Capitală **a doua ediție a întâlnirilor anuale ale veteranilor din profilele „Securitate Economică” și „Apărarea Constituției”**, la care au participat ofițeri și subofițeri în rezervă, aparținând unor generații diferite. Într-o atmosferă destinsă, dominată de un profund simțământ de colegialitate și prietenie, participanții au folosit prilejul pentru a se informa cu privire la evoluțiile recente din viața personală, cât și pentru rememorarea unor momente semnificative din perioada când, umăr lângă umăr, au suportat rigorile profesiei pentru îndeplinirea în bune condițiuni a sarcinilor încredințate.
- În ziua de 30 septembrie, la inițiativa conducerii Direcției Județene de Informații Ialomița a avut loc **o întâlnire între membrii Sucursalei Ialomița și cadre active ale Direcției**. Discuțiile au vizat în principal aspecte privind comunicarea și sprijinul reciproc în menținerea unei imagini favorabile instituției prin efortul comun al tuturor celor care au făcut sau fac parte din Serviciul Român de Informații.

Totodată, s-a relevat nevoia consolidării unei culturi de securitate care să asigure cadrul necesar dezvoltării societății democratice din România, acțiune la care au fost invitate să se alăture și cadrele în rezervă și în retrageră. Șeful Direcției Județene de Informații a concluzionat că acțiunea, *„care nu se vrea a fi singulară, poate fi privită ca o punte între generații, ca un arc peste timp care unește întreaga suflare implicată în munca de informații”*.

- Sucursala **Timiș** a organizat, la 24 septembrie, inaugurarea noului sediu, cu participarea conducerii Direcției Județene de Informații, precum și a circa 120 persoane, membri ai Sucursalei și cadre active. În cursul lunii octombrie, noul sediu a fost vizitat de col. (r) Liviu Baniș, președintele Sucursalei **Cluj**, care a avut un schimb de experiență cu colegii din Timiș la care a participat și conducerea Direcției Județene de Informații.
- La 23 octombrie, un grup de membri ai Sucursalei **Bistrița-Năsăud** au realizat, în municipiul Dej, o întrunire cu colegii din Sucursala **Cluj**, la care a participat și șeful Direcției Județene de Informații Cluj.
- În perioada 14-15 octombrie, un grup de membri ai Sucursalei **Cluj** au făcut o vizită colegilor din Sucursala **Satu Mare**, împreună cu care au vizitat monumente istorice și obiective turistice din acest județ.
- Un grup de membri ai Sucursalei **Brașov** s-a întâlnit, la 30 octombrie, cu colegi din Sucursala **Sibiu** și au vizitat Secția de Artă a Muzeului Bruckenthal, precum și obiective istorice din centrul vechi al Sibiului. La reuniunea organizată după programul turistic a participat și șeful Direcției Județene de Informații Sibiu.
- Sucursalele **Hunedoara** și **Gorj** au continuat practica activităților comune, organizând, la 8 octombrie, o excursie în cursul căreia au fost vizitate mănăstirea Prislop, Castelul Corvineștilor și Cetatea Devei. La activitățile din finalul acțiunii au participat și cadre de conducere din DJI Hunedoara.
- O apreciată acțiune de socializare a membrilor săi a fost organizată, la 23 octombrie, de Sucursala **Vâlcea**.
- La 16 septembrie, Sucursala **Dâmbovița** a organizat pentru membrii săi o excursie pe platoul Bucegilor, cu vizitarea Schitului și a peșterii Ialomicioara, precum și pe platoul Padina.
- O acțiune similară a organizat la sfârșitul lunii septembrie și Sucursala **București**, cea de-a treia în acest an, care a avut ca bază de cazare Complexul „Vâlcea” din stațiunea Călimănești-Căciulata. La cele trei acțiuni au participat circa 140 persoane, membri ai sucursalei și membri de familie, care au vizitat obiective turistice din județele Argeș, Dâmbovița, Gorj, Sibiu și Vâlcea.

- Sucursalele Asociației au organizat și în acest trimestru momente festive în care i-au omagiat pe cei care au activat în structurile naționale de informații și au ajuns la vârsta senectuții, dar și pe mai tinerii seniori, începând cu vârsta de 65 de ani. A fost evocată activitatea pe care au desfășurat-o cu dăruire și responsabilitate dedicată apărării intereselor Patriei, protejării valorilor ei fundamentale. Participanții și-au reamintit momente frumoase, reușite sau mai puțin fertile din munca lor, sperând să se revadă peste viitorii cinci ani.

PREZENȚI ÎN VIAȚA ȘI CULTURA CETĂȚII

- Volumul „*Adevăruri necesare – Marota deconspirării Securității*”, publicat de redacția „Vitralii – Lumini și umbre” la editura bucureșteană Semne, a fost lansat la 22 noiembrie în cadrul **Târgului Internațional GAUDEAMUS - Carte de învățătură 2014**.
- Președintele **Sucursalei Satu Mare, col. (r) Voicu Șichet** este, împreună cu istoricul dr. Viorel Câmpean de la Biblioteca Județeană, autorul monografiei „*200 de ani de la zidirea bisericii din Tătărești – omagiu slujitorilor și credincioșilor săi*”, apărută la Editura Marist și lansată la 13 septembrie a.c. în cadrul unei festivități la care au participat președintele Consiliului Județean Satu Mare, Adrian Ștef, și dr. Eugeniu Avram, prefectul județului. În cursul festivităților a fost sfințit noul *Monument al Eroilor Neamului*, recent refăcut la inițiativa colegului nostru.

Atât președintele Consiliului Județean Satu Mare, Adrian Ștef, cât și prefectul Eugeniu Avram au ținut să aprecieze, în discursurile ținute cu acest prilej, eforturile domnului Voicu Șichet, fiul al satului, de numele căruia se leagă revitalizarea vieții cultural-patriotice în Tătărești.

În aceeași arie de preocupări, colegul nostru a prezentat, în luna octombrie, în cadrul sesiunii științifice internaționale „Relațiile româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate”, ce a avut loc în localitatea Tășnad, un material privind monumentele eroilor din județul Satu Mare

„VITRALII – LUMINI ȘI UMBRE” – PREZENȚĂ ȘI ECOURI

Ca în fiecare număr, prezentăm în cele ce urmează unele dintre ecourile recepționate la redacție în legătură cu interesul cu care revista „*Vitralii – Lumini și umbre*” este primită în mediile instituționale preocupate de problematica securității naționale, în presa de specialitate și în rândul marelui public.

- Într-un amplu articol intitulat „*Interesul național, deasupra jocurilor politice*”, apărut în cotidianul „Dâmbovița” din 25 august, ziaristul Mircea Cotârță prezintă numărul 19 al revistei, subliniind că „*Vitralii continuă să fie și să rămână una din publicațiile românești reper, de după 1 ianuarie 1990, cu o înaltă ținută profesională și morală...*”
- „**Ziarul de Mureș**” din 17-23 octombrie publică o prezentare a numărului 20 al revistei, sub semnătura lui Nicolae Balint care subliniază că „*revista este nu numai o tribună de exprimare pentru foștii lucrători din serviciile românești de informații, dar și o punte de legătură între aceștia și societatea civilă, contribuind astfel la înțelegerea fenomenului intelligence și importanța acestuia în societatea actuală, societate care se află în fața unor provocări din ce în ce mai mari, mai complexe prin amploarea lor, dar și din ce în ce mai diversificate*”. Numărul 20 al revistei este prezentat pe scurt și în „**Ziarul Hunedoreanului**” din 7 noiembrie
- Publicația sibiană „**Tribuna**” prezintă, sub semnătura lui N. I. Dobra, numerele 19 (5 septembrie) și 20 (29 septembrie) ale revistei, subliniind, de fiecare dată, aspectele de interes pentru cititorii sibieni.
- Numărul 19 al revistei a fost prezentat de „**Jurnalul de Dâmbovița**” sub semnătura redactorului V. Voinescu, și de „**Ziarul Hunedoreanului**” din 25 august (Daniel Guță).

* * *

Continuăm în acest număr **prezentarea lucrărilor pictorului Traian Brădean.**

oooOOOooo